

Joun

Olo Hungkuno Wopingo loso Joun mti'mokumentisofoho.

Olo Hungkuno Simo'mjofoho.

Jisas ahwomomme'no nto simentiso sohonta soswo mofonepo *sikisiti-foua* (64) nto uyakolo'mentisopo Joun Jisasiye inomokomoyo sohwo olo iyoswo loso mti'mokumentisofoho. Simo'mo olo Joun lohwo sohwo Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwoe inomokomoyo hweho. Tifi Jisasiye inomokomoyo imo'nimentisofoho. Olo iyoswo loso Matiyu, Mak, Lukija mti'mokumentohofopa'nyo'maho. O'o, nom'ne kengofoho. Hwapingoso ole: Matiyu'nji Luki'nji siko iyoswo mti'mokiyoso Jisasiye hofiyakwosa mta'ni imentisiyefoho. Joun sohwo mti'mokumentisoso olenoho. Simo'mo ne'mo nakwoe hwaho'nji yo'mayo so'nji ane sohonta Kilais, Anituye Hungkuno sohwo, kako Anitu'nji humamentisofoho. Kako songo ne'no humawo'ningkiso hweho. (Oso hiso Joun sohe engo 1 honingkano we'e 1-2. Osopo weho.) Olo iyoswo hiloso Joun peho'ne mti'mokumentisoto. Joun sohe engo 20 honingkano we'e 31 osopo Joun kako olo iyoswo hilo mti'mokonto ole limento: Ngko olo iyoswo mti'mokohe loso'no sekwo Jisas Kilaisimo simeho hi'ntnnono uyimno. Kako Anituye Hwomu Ne hweho. Sekwo simeho hi'ntnnono uyifijo'manji songo ne'no humayo'neso wotipemantifeho. Joun mti'mokumentiso hungkuno hwapingo neso osohopeho. Oso'no iyoswo hiloso nakumo huno nafohotofo'neso olenoho. Joun mti'mokumentiso iyoswo hiloso Jisas sohwo Anituye Hwomu Ne hweho syafisyiku'ntnne'ento mti'mokumentisofoho. I oso'no nakwo iyoswo homo lomo atofoli'hwasi Jisas sohwo Anituye Hwomu Ne hweho lihwaso nakwo kakimo tifi uningkohwano.

Songo ne'no humayo hwapingo sohwo a'amu imo'nimentisofoho.

1 1-2 Simo'mo ne'mo nakwoe hwaho'nji yo'mayo so'nji ane sohonta Kilais, Anituye hungkuno sohwo kako Anitu'nji humamentisofoho. Kako songo ne'no humawo'ningkiso hweho. Kako huhwo Anituyoho.

³Anitu kakoe hungkuno sohwo'nji kako yo'mayo yo'mayo hopi'nonohinoso mti'mokumentisofoho. Yo'mayo yo'mayoso nom'ne hwapingo mta'ango'maho. O'o, kako'nohini yo'mayoso hwapingo hweho.

⁴Kilais kako songo ne'no humayo hwapingo sohwo kako songo humayo honingkano nejapmmentiso so'no kako nakwoe pomponaho hweho.

⁵Oso pomponaho huhwo sohwo kako nakwo a'amu hopi'nonohino sikwo'mjoho'mo humentaningkuhwaso hn'nimo lonasiyo'ne hweho. Oso sikwo'mjoho hiso pomponaho huhwo sohwo mifehu'mokonasyonehoho. O'o, oso pomponaho huhwo sohwo ne'no noliwo'ningkuhwonefoho.

⁶Anitu kako hwe fihumo uhwatimentiso sohwo kakoe yofeso Jouniyoho. ⁷Joun kako oso pomponaho hiso'ne a'amu hopi'nonohino somo ujo'ne pmentiso hweho. A'amu hopi'nonohinoso oso hungkuno homo somo upa'ningkuji simeho hi'ntnnono uyifitne'ento pmentisofoho. ⁸Joun huhwo sohwo kako pomponaho hwo'maho. O'o, Anitu kako oso pomponaho hiso'no a'amu somo utihwayo'ne Jounimo uhwatimentisofoho.

⁹Pomponaho ne hiso kako a'amu hopi'nonohino hn'nimo honingkano netihwayo'ne lonasiyo'nefoho. Oseso Joun kako nohumentaningki oso pomponaho ne sohwo imo'nonto kako a'amumo honingkano wopingo utihwayo hweho. ¹⁰Anitu kakoe hungkuno sohwo'nji olo hwaho loso mti'mokumentiso sohwo olopo nopahoningki a'amu olo hwaho lophonjoso kakimo yofe muhwo'mmentohofofoho. O'o, muhwoso'njo yontifi monje yahumentohofofoho. ¹¹Kako kakoe hwapingopo i'mofiwahoningki kakoe temtifofo a'amu Jutaso hofiko kakimo simeho muyo'njo yontifi hwotoho hmmentohofofoho. ¹²I oso'no a'amu fehohnjo sohwa hofiko Kilaisimo yofe uhwofontifi kakoe hungkunomo simeho hi'ntnnono uyimentohofofoho. I a'amu hopi'nonohinoso hofiko Kilaisimo simeho unyo somo Kilais kako kakoe yokumpohn'nyo uyimentiso so'no Anituye a'amu ne umokumentisofoho. ¹³Moya'mi sofa hofiko mehomi aswo mawo'ningkohofo hopaso a'amu Anituye mehomi mmo'nifitnnehofo. O'o, a'amufe yokumpohn'nyo mta'ni u, a'amufe huno mta'ni a'amu Anituye mehomi ne imo'nyoso mmo'nifitnnefoho. O'o, Anitu kako huno ole syafihu'mento, A'amuso nje hwomumo simeho uyikujo'manji hofiko nje mehomi ne imo'nifitnnefoho. Ose syafihu'mentisofoho.

¹⁴Anituye hungkuno hweho liwo'ningkuhwone sohwo kako a'amu imo'nonto Kilais huhwo sohwo nakwo'njo ajwo lopo humamentisofoho. Nohumanto kako a'amu hn'nimo wopingo'nohini nalohofonto kako hungkuno ne'njo'nohini lonetihwamentiso hweho. Nakwo a'amu fehohnjo hn'nwi nakwo Kilaisiye yokumpohn'nyo engo somo uhwonontani kakoe yofe engo uhwo'mentihwonefoho. Oso yofe engoso yokumpohn'nyo engoso Anitu kakoe Hwomumo uyahoningki uhwonontani Anituye Hwomu anga'nohino hweho uhwo'mentihwonefoho. ¹⁵Joun kako

i'mofaponto Kilais huhwo sohumne'no lijwao'mentisofoho. Ole lijwao'mento, Olo hwe lohumne'no ole nto selimentohefoho. Ngko simo'mo sekumo nto se'ma'mentohefoho. Tifi hwe nom'ne sohwo nose'mahwosi kako nje yofe engomo woniyakolo'montonoho. Hwapingoso ngko nje na'u aswo monimaso sohonta kako songo humamojo hweho. Kakoe yofe engoso ngkimo noniyakolofonefoho.

¹⁶Kako nakumo wopingo nalohofoso hwapingo hweho. Oso'no nakwo wonyo'nohino ko hn'nimo kakoe wopingo'nohinoso nakumo wopingo ne'no ne'no nalohofiwo'ningkiso hweho. ¹⁷Hohonta Anitu kako neyakwo Mousesimo kakoe honingkano hungkuno uyimentisofoho. Oso honingkano hungkuno homo somo a'amu nto'no miningkamentohofoso hofiko tohino engo tipema'mentohofofoho. I oso'no olohonta Jisas Kilais kako none'mahoningki kako honingkano neso nonetihwanto kako nakwoe wonyo somjo tohino nomanto kako wopingo'nohini nalohofiwo'ningkiso hweho. ¹⁸Nakwo a'amu hwahoponjo hn'nwi nakwo Anitumo muhwonyo'ne'nwoho. I oso'no Anituye Hwomu Anga'nohino sohwo kaningkwowho'nji nohumanji kako Anituye yahino ne so'no nakumo netihwawo'ningkiso hweho.

Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo, kako hungkuno limentisofoho.
(*Matiyu 3:1-12; Mak 1:1-8; Luk 3:1-17*)

¹⁹A'amu Jutafe hwe engo Jelusalem humamotofo sohwa hofiko a'amu fihwamo Jounimne'no uhwatimentohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwa hofiko tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu tajo ango syoho'njo sohwo enjwa'mo syoho yiwo'ningkohoho oso huhwo sohwa Lifaiyoho liwo'ningkohoho, oso hwanji hofiko Jounimo nu'mantifi ulohonimentohofi, Kiko tihwosilo. Anitu kako kuhwosopo'mentiso sohwsilaho. ²⁰Ose ulohoningkahoningkofi Joun kako hungkunoso hiyaso ho'nahumentiso'maho. O'o, kako yolohoso ole ulimento. Oso hwe Anitu a'amu Juta sohwonanimo nefe'mayo'ne nihwosopo'mentiso sohwonim'aho. Ngko Kilaisini'maho. ²¹Ose ulahoningki hofiko ulimentohofi, I ose'manji kiko tihwosilo. Kiko neyakwo Ilaija kulaho. O'o, Ilajani'maho.

Ose ulahoningki apa'no ulimentohofi, I kiko oso hwe engo sohomo Anitu hungkuno uyahoningkuhwosi wonalimonte'no hontohumalohwone sohwsilaho.

Ose ulahoningkahoningkofi ulimento, O'o, ngko osoho hwo'ni'maho.

²²Ose ulahoningki hofiko ulimentohofi, I kiko tihwosilo. Noho fonaso. Oso a'amu nonehwatimalofo sohwo kikine'no pehofo ulanehwono. Kiko kikine'no pehofo hnalokuno.

²³Ose ulahoningkofi ulimento, Hohonta Aisaiya sohomo Anitu hungkuno uyahoningki limojo sohwo ole limento,

Hwaho a'amu mohumunyo sopo mampaho engo oleso
noho'nonefoho.

Nakwoe Hwe Engo sohwo wone'ma'montonoho.

Kakine'no honingkano nto'no hmmopmno.

Oso hungkuno honingkano imofo'ne sohune'no Aisaiya hohonta
limentisoso ngkine'no limentisofoho. Joun ose limentisofoho.

²⁴Oso a'amu Jounimo hungkuno ulohonimentohoho huhwo
sohwamo a'amu Falisi sohwa lihwatimentohofoho. ²⁵Hofiko Jounimo
nom'ne hungkuno ulimentohofi, Anitu a'amu fihumo nefe'mayo'ne
uhwosopo'mentiso Kilais sohwo kiko oso hwosi'maho. Kiko Ilaija
ki'maho. Kiko oso hwe engo sohomo Anitu hungkuno uyahoningkuhwosi
wonalimonte'ne hontohumalohwone sohwo'si'maho. Ose'manji kiko hwe
moya'mi somo mijo peho'ne kiyomalokuno. ²⁶Ose ulohoningkahoningkofi
Joun ulimento, Ngko a'amu somo mijo'nohini kiyomawo'ningkohono. I
oso'no hwe fihwo kako sekwo'njo ajwo lopo humaso sohune'no sekwo
huno maseyo hweho. ²⁷Ngko simo'mo se'ma'mentohefoho. Oso hwe
tiffinjo yofe engo'njo sohwo kako nje yofe somo yakolo'nnyo hweho. Ngko
hwe wonyo sohwo'ni oso hwe yofe engo'njo yokintahoponjo sohwoe
yo'mayo momayo ulohofiyonohino hwo'nyoho. Joun ose ulonto kakoe
yofe somo monje yahinimentisofoho. ²⁸Joun kako oso Mijo Joutan hopo
sopo a'amu mijo kiyoma'mojo sopo oso hungkuno hiso ulimentisofoho.

Jisas kako Anituye Yahu 'Sipsip' Pa'nyo hweho.

²⁹Mo'ningkanta Joun kako uhwoningkisosos Jisas kako nto
pahoningki uhwononto a'amu kako'njoponjo somo ulimento, Sekwo
uhwonimno. Olo hwe lohwo Anituye Yahu *Sipsip* Pa'nyo hweho.
Hwapingoso kako nakwo hwe moya'mi hwahoponjo hn'nwiye yahino
wonyo somjo tohino mayo'ne poyo imo'nyo'ne hweho. ³⁰Olo hwe
lohume'no ngko ole nto selimalefoho. Ngko simo'mo sekumo nto
se'ma'mentohefoho. Tifi hwe nom'ne sohwo nose'mahwosi kako ngkimo
wonyakolo'montonoho. Hwapingoso ngko nje na'u aswo monimaso
sohonta kako songo humamojo hweho. Kakoe yofe engoso ngkimo
noniyakolofonefoho. Ose nto selimalefoho. ³¹Hohonta olo hwe Anitu
nakwoe hwahopo nefe'mayo'ne uhwatimentiso lohomo ngko huhwo'ni
yofe mihwo'mmalefoho. I oso'no kakoe honingkano ito'no esyohumayo
so'no ngko a'amu Juta somo mijo kiyomawo'ningkohe hwo'nyoho. Oso'no
olo hwe lohwo i'mofapihwoso'no hofiko kakimo yofe uhwofantifeho.
Hofikimo itihwayo'ne hwo'nyoho. Ose ulimentisofoho.

³²Joun kako uhwonimentiso so'no oso a'amu huhwo sohwamo ole
ulimento, Ngko nuhwononji ole uhwonimalefoho. Anituye ango ahwomo
mta'ni kakoe Towahuno Wopingo yihufu ntolofiyu pa'nyoso noponto
olo hwe lohomo nto kehumahoho. ³³Oso hohosohonta ngko oso hwe

huhwo sohumne'no huno manimmasofoho. I oso'no Anitu kako a'amumo mijo kiyomayo'ne lonihwatimentiso sohwo ole ntimento, Hwangku kiko Anituye Towahuno Wopingo ahwomo mta'ango nopihwosi hwe fihumo kehumaso sohomo uhwoningkohoji kiko huno ole wakiyono. Kiko a'amumo mijo kiyomam'ntnno hopaso oso hwe huhwo sohwo kako nje Towahuno a'amumo uhula'mo'montonoho. ³⁴Ose ntimentiso so'no olohonta ngko nuhwononji ole selalokweno. Olo hwe lohwo kako Anituye Hwomu hweho. Joun ose ulimentisofoho.

**Jisas kako'ne inomokomoyo simo'mjo
osofosofahu'nohino sohwamo ma'mentisofoho.**

³⁵⁻³⁶Mo'ningkanta Jounjanji kakoe inomokomoyo hufa'u sohwa'u'nji nohumantifi Jisasimo uhwonimentohofofoho. Jisas kako hano emoyontaningki Joun kakoe inomokomoyo sohwa'umo ole ulimento, Siko uhwoninyo. Oso hwe sohwo kako Anituye Yahu *Sipsip* Pa'nyo sohwo a'amufe wonyo somjo tohino mayo'ne poyo imo'nyo'ne hweho. ³⁷Joun ose ulahoningki siko oso hungkunoso upa'nonji Jisasimo tifi iningkamentisiyefoho. ³⁸Jisas kako ikinjaofonto uhwoningkisoso siko nto iningkopahoningki uhwononto ulimento, Siko peho'no wotipeenji hwahusilo. Ose ulohoningkahoningki siko ulimentisiyo, Hwe Engofo, kiko Anituye hungkuno naliwo'ningkino sohwo, kiko ango ntipu humawo'ningkino hwasilo. ³⁹Ose ulahoningki Jisas ulimento, Siko uhwananji'manji e'wano. Noho fipinyo. Ose ulonto Jisas kako sikimo ipemotowahoningki siko Jisas humawo'ningkiso ango somo uhwonimentisiyoso osopo kako'nji humamentisiyefoho. Hwapingoso mofehi'nyo akupo'nyo (4 *kilouk*) sikuno so'njoho. ⁴⁰Oso hwe hufa'u sohwa'u Jouniye hungkunomo upa'nonji Jisasimo iningkawomentisiyo sohwa'u anga'nohino sohwo kakoe yofeso Entiluyoho. Saimoun Pitafe koningkwa'wehweho. Nom'nihwo ngko Joun'ni olo hungkuno loso mti'mokalokweno. ⁴¹Entilu kako komo'no nowento kola'wehwo Saimounimo tipihwononto ulimento, Nakwo oso hwe Anitu nefo'mayo'ne uhwosopo'mentiso sohomo nto tipihwoningkuhwono. Kako Kilaisiyoho. ⁴²Entilu ose ulonto kako Saimounimo Jisasiyepono ipemotowahoningki Jisas kako nuhwononto Saimounimo ulimento, Kiko Saimoun sohwo Jouniye hwomu hwasoho. Yofe songo womeekilimo. Sifas kiyoho. Ose ulimentisofoho. Oso Juta sohwafe hungkuno Sifasiyoho Ngkilik hungkunoso ole Pitafoho. Hungkuno hwapingo neso sojo hweho.

Jisas kako Filipi'nji Notaniyeli'njimo nningkapinyo ulimentisofoho.

⁴³Mo'ningkanta Jisas kako hwaho Ngkaliline'no wamonto kako Filipimo uswo'nonto ulimento, Kiko ngkimo nningkape. ⁴⁴Filip kakoe pone Mpetisaitanta'ango hweho. Oso ango hopo sopo siko'nikwa'i

Entilu'nji Saimoun'nji humamojyoponoho. ⁴⁵Filip kako Notaniyelimo tipihwononto ulimento, Oyomo. Hohonta Mouses kako Anituye honingkano hungkuno mti'mokonto kako hwe fihwo Anitu nefo'mayo'ne uhwosopo'mentiso so'no mti'mokumentisofoho. A'amu Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwantnne'no olo hwe huhwo sohumne'no ifalifaliyo mti'mokumentohofofoho. Oso hwe huhwo sohumo ngko nto tipihwoningkohono. Kako Jisas sohwo pone Nasaletnnta'ango hweho. Jousepiye hwomu hweho. Oyomo. Uhwonayo. ⁴⁶Ose ulahoningki Notaniyel ulimento, O'o, a'amu Nasalet sohwa wopingo hwa'maho. Hwe wopingo oso ango sopo nta'ni pipi imo'noneto. Ose ulahoningki Filip ulimento, Oyomo. Hungkuno nehopi kilalokweno. Kiko uhwonae.

⁴⁷Notaniyel kako Jisasiyepono pontahoningki Jisas kakimo uhwononto nom'ne a'amu somo kakine'no ulimento, Sekwo oso hwe sopalokunjo sohumo uhwonimno. Oso a'amu Isilael sohwo wopingo'nohini hweho. Kako hwasyo honingkanoso ane hweho. ⁴⁸Jisas ose ulahoningki Notaniyel kako nupa'nonto Jisasimo ulohonimento, Kiko ngkine'no huno pipi kiyahoningki nohonima'ningkohino. Ose ulohoningkahoningki Jisas ulimento, Jije angomo'mo kiko iyo fisayo pmpongo somo nohumentaningkini Filip kako mokohonontaningki ngko kaki'no kohonima'ningkohefoho. ⁴⁹Ose ulahoningki Notaniyel ulimento, Nje Lontihwayo sohwo, hungkuno lonetihwayo sohwo, kiko Anituye Hwomu hwosoho. Kiko nakwo Isilael sohwo'niye Hwe Engo Ne hwosoho. ⁵⁰Ose ulahoningki Jisas ulimento, Kiko fisayo pmpongo somo nohumentaningkini kohononji kilohe so'no kiko simeho hi'ntnnono ntapohino so'no hwangku yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso ngko i'me'no kiko uhwonimonnoho. ⁵¹Ose ulonto a'amu hopi'nonohino somo ulimento, Hungkuno nehopi selalokweno. Ahwomo nohwosompo'nawehwosi Anituye a'amu ahwomomjo sohwa Ngko A'amufe Hwomu nihwosopo'mentiso sohwo'niyepono nopikujji nosikujji yontaningkuji sekwo uhwonifitnnefoho. Ose ulimentisofoho.

Ango Kana sopo hwe fihwo kako ape ma'mentisofoho.

2 ¹⁻²Sikuno hufa'u sihune memjaofahoningki oso hwaho Ngkalili ango Kana sopo hwe fihwo kako ape mayo'ne sikuno somo kakoe a'amu uhu'mokufitnne'ento joho ulimentisofoho. Oso ape mayo'ne ango homo somo Jisasiye kona'wohi humamentisofoho. Jisas kako'nji kakoe inomokomoyo sohwanji hofiko'nji uhu'mokumentohofofoho. ³Oso hopo sopo a'amu pi'ningo engo uhu'mokumentohofoso hofiko oso ape mayo somjo ipisayo mijo pompenjiyo *wainiso* moi'wo nto naofahoningkofi Jisasiye kona'wohi Jisasimo ulimento, Hofikoe mijoso moi'wonoho. ⁴Ose ulahoningki Jisas ulimento, Na'u, kiko ngkimo peho'no ntohino. Nje yokumpohn'nyo a'amu somo ujo ehontojwasiyo'ne

sikunoso mmo'nyofoho. ⁵Ose ulahoningki kona'wohi oso a'amu ango homo somjo syoho ulohofiyo sohwaso ulimento, Jisas kako sekumo yo'mayo peho peho'ne selihwoso'no u, sekwo haloho'no fiyimno. Ose ulimentisofoho.

⁶Oso ango hopo sopo hwakwontoho engo aho fehohnta'ni hopi'nono nom'ne mta'ni anga'nohino wo'nyoponoho. Oso hwakwontoho engo hiso a'amu Jutaso hofikoe yahinoso ole aho mijo yatijuyo'ne hungkuno wo'nyofoho. Oso hiso olenoho. Nakwo oso honingkano hungkuno homo somo ito'no iningkowalokuhwone so'no nakwo hn'nwi honingkano wonyo ane'nwoho. Ose syafihu'mentohofofoho. Oso'no hwakwontoho mijo ihm'mofahinyoso oso ango homo somo wo'nyoponoho. Oso hwakwontoho mikunimposofoho. ⁷Jisas kako syoho ulohofiyo sohwaso ulimento, Sekwo hwakwontoho somo mijo mangonepo fihm'mopmno. Ose ulahoningki a'amu huhwo sohwa hofiko mijo mangonepo ihm'mo'mentohofofoho. ⁸Moi'wo ihm'mofahoningkofi Jisas ulimento nosisyasyikuji nomotakuji oso wosopayo mokosyohumayo nongkumo uyimno. Ose ulahoningki hofiko sohumemotamentohofofoho. ⁹Oso hwe engo wosopayo mokosyohumayo sohwo oso mijo hiso muningkonimentisoso mijo me'wampe'njo *wain* muningkonimentisofoho. Oso hiso hwapingo so'no kako huno mummentisofoho. Oseso oso syoho ulohofiyo sohwa hofiko ahu'mo mijo ihm'mo'mentohofoho so'no huno umentisofoho. Oseso oso hwe engo wosopayo mokosyohumayo sohwo kako oso hwe ape mayo'ne sohune'no johu ulimentisofoho. ¹⁰Oseso olo hwe engo sohwo ape mayo sohomo ulimento, A'amu hofiko wopayo engo iloho yaniwo'ningkohoho sohwa hofiko a'amu hopi'nonohino somo mijo me'wampe'njo *wainiso* kaki'no uyikuji hwangu hofiko oso mijoso simeho uhningkuhwoso'no oso mijo *wain* wonyo we'eso tifi wanife. I oso'no kiko oso yahinoso momahoyohino. O'o, kiko mijo me'wampe'njo wonyoangkafoso nowentaningki simo'mo mijo wonyo we'e motapohinoso nto ningkuhwonefoho. I moi'wo nontani humentaningkuhwoni kiko mijo wonyoangkafo me'wampe'njo motaponji nejapohino. Ose ulimentisofoho.

¹¹Oso syoho simo'mjo Jisas imentiso pa'nyoso a'amu hwahoponjo sohwa mifitnnefoho. Oso syoho simo'mjo hiso Jisas kako hwaho Ngkalili anga Kana hopo sopo imentisofoho. Oseso Jisas kakoe yokumpohn'nyo so'nji kakoe yofe engo'nji a'amu somo ujo ehontojwahumentisofoho. Jisas kakoe inomokomoyo sohwa oso homo somo uhwonontifi hofiko Jisasimo simeho hi'ntnnono umentohofofoho. ¹²Oso hiso moi'wo imo'ningkahoningki Jisas ango Koponeyam sopone'no homningkwa'wehwosanji kona'wohijanji kakoe inomokomoyo sohwanji womentohofofoho. Osopo sikuno fehohnjo somo humamentohofofoho.

**Jisas Anituye tajo ango engo somo a'amu mpe yontaningkofo sohwife
yo'mayo yo'mayo wae yao'mentisofoho.**

(Matiyu 21:12-13; Mak 11:15-19; Luk 19:45-48)

¹³Oso Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo sikuno engo^a liwo'ningkohofoso mofonepo umo'nimonto yahoningki Jisas kako ango Jelusalem sopone'no simentisofoho. ¹⁴Osopo i'mofawento kako tajo ango angiyoho'mo uhwonimentisoso yahu *mpulimokau sipsipi*'nji yihufo oso hu'mesyontaningkofi uhwonimentisofoho. Oso'nji a'amu ahu'mo hamniyoho uyontifi nom'ne hamniyoho kengoso asomo ikuwolo'mokomayo yontifi hofikoe ijempoho sopo nohumentaningkofi uhwonimentisofoho. ¹⁵Jisas oso homo somo nuhwononto yahino wonyofoho lonto impe nomanto nopopojonto *sipsipi*'nji *mpulimokau* oso'nji mofonjiyohoto'mihwati'mentisofoho. Nom'ne a'amu hamniyoho ikuwolo'mokomayo syoho'njo sohwife hamniyohoso iwonto'meeofonto ijempoho so'nji fonjojohoku'meeo'mentisofoho. ¹⁶Ose yonto Jisas oso a'amu yihufomne'no hamniyoho a'amu mta'ni mawo'ningkohoho sohware ulimento, Sekwoe yihufo nomafikuji mpanimno. Sekwo olo nje Mpohwoe ango loso sekwoe ho'yango ango imofo'ne'maho. Mpanimno. Ose ulimentisofoho. ¹⁷Hwangku sohonta Jisas ose imentiso so'no kakoe inomokomoyo sohwa hofiko huno ikwesyafigu'mentohoho sohonta hungkuno anga'no Ntefit Jisasimne'no mti'mokumentiso Anituye hungkunomo wo'nnyo so'ne'no syafihu'mentohofofoho. Hungkuno hiso olenoho.

Ngko olene'no nimo'ningkohoho.

Jije ango kiho ane wopingo'nohini wentihwone so'no
nimo'ningkohoho.

Oso hiso'no ngko yokumpohn'nyo kemokosyohumameso'no wonyo
nimokufitnnefoho.

Inomokomoyo sohwa oso hungkuno homo somne'no huno
syafihu'mentohofofoho.

¹⁸Jisas kako yo'mayo yo'mayo Anituye ango mta'ni wae yao'mentiso somo a'amu Juta sohwife hwe engo sohwa uhwonontifi simeho tohino umningkahoningki Jisasimo ulimentohofi, Olo hiloso tihwo kilisomo yohinoto. Kiko yo'mayo wonyoangkafo nakwo miyiwon'ningkuhwoneso uyimne'no'manji u, nakwo huno wonayono. Olo yokumpohn'nyo loso Anitu mta'ni ma'masofoho huno wonaimontonoho. ¹⁹Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Olo'nohini wosetihwamonne'no yohono. Sekwo olo Anituye ango lomo wae yaopijo'manji sikuno hufa'u sihune memjaofihwoso'no ngko apa'no ango hiso nuliko'mnefoho. ²⁰Ose

^a 2:13 Mt. 26:2 enjwa'mo fehonolo'mongkomaho.

ulahoningki a'amu Juta sohwa ulimentohofi, Olo ango syoho ne'no yontaningkuhwoni soswo *fouti-sikis* (46) neyakolo'mentisofoho. I oso'no kiko sikuno hufa'u sihune memjaofihwoso'no kiko apa'no mojosohopolaho. Awonoho. Kiko hopo'maho. Ose ulimentohofofoho.

²¹I oso'no oso ango hiso'no Jisas ulimentisoso kakoe a'apahomme'no pahnnimo hungkuno hnnimentisofoho. ²²Hwangku sohonta Jisas kako poyo imo'ningkahoningki Anitu apa'no songo ulika'mentiso sohonta Jisasiye inomokomoyo sohwna'ni olo hungkuno Jisas nalimentiso somne'no huno ikwesiyafisyontani yo'mayo hungkuno Anituye iyoswo somo a'amu mti'mokumentohofoho so'nji yo'mayo hungkuno Jisas nalimentiso somne'no simeho hi'ntnnonohino umentihwonefoho.

**Jisas kako a'amu hopi'nonohinofe yahino so'nji
huno so'ntnne'no huno uyimentisofoho.**

²³Oso Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo sikuno engo^b somo hofiko elijwonontaningkofi Jisas kako ango Jelusalem sopo nohumentaningki a'amu pi'ningsohwa uhwonimentohofoso Jisas yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwon'ngkiyohofoso yontaningki uhwonontifi ole hnnimentohofi, Olo hwe lohwo Anitu mta'ango ne hweho. ²⁴Ose ko hningkahoningkofi Jisas kako huno ole syafihu'mento, A'amu fehohnjoso hofiko simeho hi'ntnnono nehopi montape'njo yalokwofo. Ose syafihu'mentisofoho. ²⁵Hwapingoso Jisas kako a'amu hopi'nonohino sofe simeho ne mo'mo huno unyo hweho. A'amufe yahino somne'no nom'nihwa Jisasimo mulifitnnefoho. O'o, kako a'amufe huno ikwesiyafisiyo'ningkohofoho so'no kako huno unyo hweho. Oseso hofiko olo hwe lohwo Anitu mta'ango ne hweho, ko hningkahoningkofi Jisas kako simonyo miyofoho. Hwapingoso hofiko huno ukwesiyafisyontifeho uningkaningki kako timo'nohino uhwonimentisofoho.

Jisas kako Nikoutemosi'nji hungkuno hnnimentisiyefoho.

3 ¹Hwe fihwo kakoe yofe Nikoutemos kako a'amu Falisi sohwife honingkanomo iningkamojo hweho. Kako a'amu Jutafe hwe engo hweho. ²Sikuno fihumo sikwo'miyomo Nikoutemos kako Jisasimo nu'manto ulimento, Nje Lontihwayo sohwosi, Anitu kako kikimo kakoe hungkuno lonetihwayo'ne lokuhwatimentiso hwosoho. Oso hiso'no nakwo huno nayohoho. Anitu kako kiko'nji mohumayontentesi kiko yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwon'ngkiyohofoso miyohotnnesohilo. O'o, Anitu kiko'nji humaho.

³Ose ulahoningki Jisas ulimento, Hungkuno nihu'no nehopi wakilimonne'no yohono. Kiko upa'nyo. A'amu fihwo kona'wohi aswo

^b 2:23 Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

ma'mentiso hopaso kako songo apa'no mmo'no so'manji kako Mphowo Anitumo enjwa'mo humayo somo motipihwononefoho.

⁴Ose ulahoningki Nikoutemos ulimento, I, a'amu fihwo kako a'mane nto imo'nnyo sohwo kako apa'no songo imo'nyoso pipilo. Kako kona'wohiye aswo mo'mo swomnawesoso apa'no aswo mayoso pipilo. Oso'no kiko filontihwaho.

⁵⁻⁶Ose ulahoningki Jisas ulimento, Hwe fihwo kona'wohi aswo mayo sohonta kako a'apaho'njo imo'nnyo hweho. I oso hwe huhwo sohomo Anituye Towahuno Wopingo ehuhnamo'nnyo sohwo kako towahuno songo'njo hweho. Kako a'amu songo pa'nyo imo'nnyo hweho. Hungkuno nehopi wakilmne'no yohono. A'amu mijo'nji towahuno'nji songo mumokoso sohwo kako Anitumo enjwa'mo humayoso motipihwononefoho. ⁷Kiko songo apa'no hmmo'nyo kilohe so'no yomo yohotoho. ⁸Ihwoni. Ifofoso kakoe yahinomnolini iningkawowo'ningkisofoho. Oso ifofu huhwo sohwo kengo kengo no'meemo mjimiwowo'ningkohoho. Kiko ifofu neso muhwonhnehino. O'o, mo'mayo'nohini uhwonihwajiwo'ningkino. Ifofu hiso nti'mta'ni i'mofapinyoto. Ntonte ehussyiwo'ningkohoho. O'o, kiko huno makiyonehoho. Oso hopaso Anituye Towahuno sohwo kako a'amu fihumo songo apa'no umokiyoso pipi imo'noneto. O'o, kiko huno makiyofoho.

⁹Ose ulahoningki Nikoutemos Jisasimo ulimento, Olo ntohino loso pipi i'mofaponeto.

¹⁰Ose ulahoningki Jisas ulimento, Kiko a'amu Juta somo Anituye hungkuno lutihwayo yofe engo'njo sohwo si olo hungkuno losomme'no kiko huno nto'no mehohosakisiyotaho. ¹¹Hungkuno nehopi kilalokweno. A'amumo hungkuno lutihwawo'ningkuhwone hn'nwi nakwo yo'mayo huno nayo so'nji yo'mayo timo uhwonyo so'ntnne'no uliwo'ningkuhwone hwona'nyoho. I oso'no a'amu Jutaso yo'mayo hungkuno ulontane somo simeho muyo'njo yontifi hohujo ikinjaofalokwofo. ¹²I ngko yo'mayo olo hwaho lophonjo i'mofopalokunjo so'no selahoningko sekwo oso hungkuno homo somo simeho hi'ntnnono muyo'njo yalokwofo'manji ngko yo'mayo yo'mayo ahwomomjo i'mofopalokunjo so'no seli'me'no sekwo huno pipi waseimontolo. ¹³A'amu hwahoponjo fihwo kako ahwomomo masiyofoho. Oso'no a'amu tihwo waselimontolo. Ngko yo'mayo yo'mayo ahwomo somjo wojoso uhwoninkohono eso tihwo waselimontolo. Osenoho esofo. O'o, awonoho. Ngko'nohini A'amufe Hwomu sohwo'ni ahwomomo humanji pmentohe hwo'nyoho. ¹⁴Hohonta neyakwosa sohwa hwaho wonyo a'amu mohumunyopo nohumentaningkofi Mouses kako homa huyo'mango mti'mokonto tokemo montitofosyahoningki a'amuso oso homa somo uhwonontifi Anituye yofe ho'noma'mentohofoso songo humamentohofofoho. Oso pa'nyoso hwangku ngko A'amufe Hwomu sohwo'nimo iyo hwojiyahofiku'nnyo sopo fonjinto'ofanihufitnnefoho.

¹⁵ A'amu hopi'nonohinoso ngkimo simeho hi'ntnnono ntapifijoso hofiko songo wopingo ne'no nohumantokutnnefoho.

¹⁶ Ose ulikwato lohofonto ulimento, Anitu kakoe Hwomu ni'hu'no anga'nohino sohwo'ni humaleno. I oso'no Anitu kako sekwo a'amu hwahoponjo hopi'nonohino sokune'no simeho mikunimposo sejapmmmentiso so'no kako ngkimo sekuyepono lonuhwatimentisofoho. Oseso a'amu ngkimo simeho hi'ntnnono ntapifijoso hofiko hofikoe wonyomne'no tohino mayo'ne'maho. O'o, hofiko songo ne'no engolopohamo humayo'nefoho. ¹⁷ Anitu kako ngkine'no ole mosyanifisiyo'njo yonto olo hwaho lopone'no lonihwatimentono. Nje Hwomu sohwo kako a'amufe honingkano wonyo'ne tohino engo uhumnimontonoho. Oso hunoso mosyanifisiyo'njo imentisofoho. O'o, a'amu hofikoe honingkano wonyo somo humentaningkuji hofikoe wonyomjo tohino mafikutnnehonto kako hofikimo isihutofomayo'ne ngkimo lonihwatimentiso hwo'nyoho. ¹⁸ A'amu ngkimo simeho hi'ntnnono ntapinyoso hofiko tohino hofikoe wonyomne'no mayo'ne'maho. I oso'no a'amu ngkimo tifi monningkape'njo yontoso sohwo kakoe tohinoso mayo'ne hweho. Hwapingoso kako Anituye Hwomu Anga'nohino sohwo'ne'no simeho hi'ntnnono montapmmojo hweho. ¹⁹ Oso tohino mayo hwapingoso olenoho. Pomponaho honingkano wopingo wonyoangkafo somo utihwayo'ne nto pmmentisofoho. I oso'no a'amu fehohnjo hofikoe honingkano wonyo so'nji hwahoponjo yahino wonyo so'ntnne'no umo'ningkahonjoso ole liwo'ningkohofofoho. Nakwo pomponaho somo iningkayoso nakwolaho. O'o, sikwo'mjoho'mo wohumentihwano lontifi iwo'ningkohofofoho. ²⁰ A'amu honingkano wonyomo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumalofoso hofiko pomponaho hiso'no mangohwa imo'niwo'ningkohofofoho. Hofikoe yahino wonyoso pomponaho'njo sopo a'amu uhwonifitnnohontifi pomponaho so'no i'waho yontifi sikwo'mjoho'mo humawo'ningkohofofoho. ²¹ I oso'no a'amu Anituye honingkanomo tifi nehopi'nohini iningkuwalokwofoso hofiko pomponaho hopo sopo nto i'mofapontifi osopo humolawotofoho. Hofiko oso pomponaho sopo nohumentaningkofi a'amu hofikoe yahino so'nji yo'mayo syoho iwo'ningkohofo so'ntnne'no uhwonontifi Anituye yokumpohn'nyo'nji yalokwofo hnnimentohofofoho. Jisas ose ulimentisofoho.

**Joun kako a'amumo mijo kiyoma'mojo sohwo kako
Jisasiye hwapingo ne so'no lijwao'mentisofoho.**

²² Oso hohosohonta Jisas kakoe inomokomoyo sohwna'nnonji nakwo oso hwaho Jutiya sopone'no umentihwonefoho. Oso hopo sopo Jisas nakwo'nji nohumentani nakwo hwe moya'mi somo mijo kiyoma'mentihwonefoho. ²³ Joun kako pone Ainoun Salimmjo mofone

sopo humanto kako huhwo a'amu somo mijo kiyoma'mentisofoho. Oso ango hopo sopo mijo engoso hi'njoponoho. A'amu sohwa kakimo u'mahoningkofi kako mijo kiyoma'mentisofoho. ²⁴Oso hohosohonta hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwo Helout kako Jounimo impo'ango somo impe mintofasiyofoho.

²⁵Sikuno fihwi Joun kakoe inomokomoyo sohwanji pone Ainoun nohumentaningkofi a'amu Juta anga'nohino sohwo hofikimo u'manto a'amu Jutafe honingkano wopingo imokinyo'ne yo'mayoso mijo yatiku'nyo yahino so'no yoka hungkuno hosi Jouniye inomokomoyo sohwanji hnnimentohofofoho. ²⁶Oseso Jouniye inomokomoyo sohwa hofiko Jounimo u'mantifi ulimentohofi, Nakwoe lonetihwayo sohwo, kiko upa'nyo. Oso hwe Mijo Joutan nongkihnta'ni kiko'nji humamentiso sohune'no kiko kakine'no hungkuno lijwao'mentohino sohwo kako huhwo a'amumo mijo kiyomalofoho. Oso'no a'amu hopi'nonohinoso kakiyepono walokwofo. ²⁷Ose ulahoningkofi Joun ulimento, Anitu ahwomomo humaso sohwo kako a'amu anga'no anga'nohino somo hofikoe syohoso muyo'njo yontentesi hofiko syoho ane'njo'nesohilo. A'amu Jisasiyepono walokwofo so'no nakwo huno nayohoho. Anitu kako Jisasimo oso syoho hiso uyimentisofoho. ²⁸Olo hungkuno hohonta selimentohe loso nto upa'nimentohofoho, Ngko Kilais oso hwe Anitu nakwoe hwahopo a'amumo ufo'mayo'ne lihwejone sohwo'ni'maho. O'o, a'amu oso hwe huhwo sohwoepono ufitnne honingkanoso ito'no esyohumayo'neso Anitu lonihwatimentiso hwo'nyoho. ²⁹Ose ulonto pahnnimo hungkuno ulimento, Hwe fihwo kako ape songo maso sohonta apesi kakoe hwehwoepono uhwoso'no oso hwe huhwo sohwoe a'amuso hofiko kakine'no simeho wopingo wonyoangkafo umo'nimontonoho. Oso pa'nyoso ngko Jisasiye a'amu sohwo'ni uhwoningkoheso a'amu pi'ningo Jisasiyepono walokwofo so'no uhwononji nje simeho wopingo wonyoangkafo nto nimo'nimaho. ³⁰Jisasiye yofeso engo imo'nonefoho. Ngko kakimo enjwa'mo humahoni'mo nje yofeso monje wantoho'montonoho.

³¹Ose ulikwato lohofonto ole ulimento, Hwe ahwomo mta'ango sohwo kako nakwo a'amu hwahoponjo hopi'nonohino hn'nimo yakolo'nnyo hweho. A'amu olo hwaho loponta'angoso olo hwaho loponefoho. Hofiko yo'mayo olo hwaho loponjo so'no liwo'ningkohofofoho. Hwe ahwomo mta'ango sohwo kakoe yofe engoso yo'mayo hwahoponjo somo hwofilo'nnyo hweho. ³²Oso hwe huhwo sohwo kako yo'mayo yahino wopingo kaningkwohwoe ango wopingo sopo uhwonimentiso so'nji yo'mayo upa'nimentiso so'ntnne'no lonetihwawo'ningkiso hweho. I oso'no a'amu fehohnjo sohwa oso hungkuno lonetihwawo'ningkiso homo somo nupa'nontifi aho yokumpohn'nyo mokemokosyohumayo'njo iwo'ningkohofofoho. ³³A'amu oso hungkuno homo somo aho

yokumpohn'nyo kemokosyohumunyo sohwo kako hungkuno homo somo simeho uyonto Anitu kako nehopeho linyo hweho. ³⁴Oso a'amu nakwoe hwaho lopone'no Anitu lihwatimentiso sohwo kako Anituye hungkuno naliwo'ningkiso hweho. Hwapingoso Anituye Towahuno Wopingo sohwo oso hwe huhwo sohomo ifehu'mokahumentisofoho. ³⁵Mpohwo Anitu kako kakoe Hwomu huhwo sohomo simeho uyonto yo'mayo hopi'nonohinosa kakimo enjwa'mo ho'nahumentisofoho. ³⁶A'amu fihwo kako Anituye Hwomu sohomo simeho hi'ntnnono uyoso sohwo kako songo ne'no wonyoangkafo humayo'ne hweho. I a'amu Anituye Hwomu sohwoe hungkunomo tifi miningkayo'njoso hofiko Anitumo enjwa'mo humayo somo motipihwonifitnnefoho. O'o, hofikoe wonyomne'no tohino mayo'nefoho. Hofikine'no Anituye simeho tohino uhmnonefoho. Joun ose ulimentisofoho.

Jisasi'nji a'mu Someliyanta'ango si'nji hungkuno hnnimentisiyefoho.

4 ¹Oso hohosohonta a'amu Falisi sohwa hofiko olo hungkuno upa'nimentohofi, A'amu pi'ningo engo Jisasiye inomokomoyo imo'ningkahoningkofi Jisas hofikimo mijo kiyoma'mentisofoho. Oso inomokomoyo huhwo sohwa Jouniye inomokomoyo sohwamo yakolo'nnyo hwafoho. Ose upa'nimentohofofoho. ²Ose ko upa'nimentohofoso Jisas huhwo kako a'amu somo mijo makiyomaso'njo hweho. O'o, kakoe inomokomoyo sohwona'ni a'amu somo mijo kiyoma'mentihwonefoho. ³Oso hungkuno homo somo a'amu Falisi sohwa upa'nimentohofoso'no Jisas kako huno uyahoningki kako oso hwaho Jutiya hopo sopo uliko'manto kako hwaho Ngkaliline'no wawomne'no yohono limentisofoho. ⁴Ose lonto kako honingkano somo nowento kako hwaho Someliya sopoe umentisofoho.

⁵Oso hopo sopo nowento kako anga Saika sopo i'mofamentisofoho. Oso anga hiso hohonta Jekoup kako kakoe hwomu Jousepimo hwaho umentisoso mofoneponoho. ⁶Oso hopo sopo mijimo Jekoup nihu'no hohonta ijimentisoso wo'nnyoponoho. Jisas kako osopo hano nowento oso mijimo'njo hopo sopo mofehi'nyo mijiyo kwa'ofiyi ne lopo lohofontaningki (12 *kilouk* somo) Jisas kakoe a'apaho usijo'no oso hopo sopo humamentisofoho.

⁷A'mu Someliyanta'angosi mijo u'monto pmentisofoho. Oso a'mu hisi nopahoningki Jisas ulimento, Mijo ntape. Ngko wanimo. Ose ulimentisofoho. ⁸Jisas kakoe inomokomoyo sohwona'ni nakwo wosopayo mpe uyontane'no anga ne sopo nto umentihwoneponoho. ⁹Jisas kako'nohini nohumentaningki oso a'mu Someliyanta'angosi Jisasimo ulimento, Kiko a'amu Juta hwosoho. Ngko Someliya a'mu'nyoho. Oso'no kiko mijo ntape. Ngko wanimo eso peho'no ntohino. Ose ulimentisofoho. Hwapingoso a'amu Juta so'nji a'amu Someliya so'nji hofiko hungkuno

molanimotofofoho. Jomo mu'ma'nyo'njo imotofofoho. ¹⁰ Jisas kako oso a'mu simo ulimento, Anitu kako a'amumo yo'mayo wop'ingoso uyone so'ntnne'no, Ngko mijo ntape. Wanimo kiloheso sohwo'nnontnne'no kiko huno nto'no kiyontentesi kiko ngkimo mijo'no jomo ntohojo'no ngko mijo songo ne'no humayo'ne kijapm'mnesohilo. ¹¹ Ose ulahoningki a'musi ulimento, Hwe Engofo, kiko mijo ifanyoso ane hwasoho. Olo mijimo loso kengo mo'mta'angofoho. Oseso oso mijo songo ne'no humayoso nti'mta'ni woma'monnto. ¹² Neyakwo Jekoup sohwo kako nakumo kakoe mehomi sohwanjimo olo mijimo loso nejapmmentisofoho. Jekoup kako'nji kakoe mehomi sohwanji hofikoe yahu'nji olo mijimo lomta'ni hohonta nimotofofoho. Oseso nakwo jije mijoso peho'no womantantoho. Jije yofe engoso neyakwo Jekoup sohwoe yofe engo somo yakolo'nyo hwasilaho. ¹³ Ose ulahoningkahoningki Jisas ulimento, A'amu olo mijo loso niwo'ningkohofoso hofiko nom'ne sikunomo mijo'ne apa'no umo'nimontonoho. ¹⁴ I oso'no a'amu fihwo kako olo mijo uyime loso noso'manji kako apa'no mijo'no mumo'nonehoho. O'o, olo mijo uyime loso noningkuhwosi kakoe simaho mo'mo mijolimo hopa imo'ningkuhwoso'no oso mijo hiso ne'no swapiwo'ningkuhwosi kakoe songo ne'no humayoso ne'nohino hweho. ¹⁵ Ose ulahoningki a'musi ulimento, Hwe Engofo, oso mijo hiso ngkimo ntape. Oseso hwangu ngko mijo'no mijoho mape'nimnehono. Oseso ngko olo mijo hiloso apa'no mifapmnehono.

¹⁶ Ose ulahoningki Jisas ulimento, Kiko jije angopo nowehoji jije hwehumo utimahoji olopo asomo fipe. ¹⁷ Ose ulahoningki a'musi ulimento, Ngko hwehwo ani'nyoho. Ose ulahoningki Jisas ulimento, Ou, kiko hwehwo ani'nyoho ntohinoso nihu'no nehopi lohino. ¹⁸ Kiko hohonta hwehwa aho hopi'nonohino sohwo uma'nimentohino kiyoho. I, olo hwe lohwo lohonta kiko'njo humasiyoso jije hwehwo'maho. Oso jije hungkuno nehopi lohino. ¹⁹ Ose ulahoningki a'musi yomo yonto ulimento, Hwe Engofo, ngko kikine'no huno niyohoho. Kikimo Anitu hungkuno kijopahoningki limotnno hwasoho. ²⁰ Nakwo a'amu Someliya hn'nwiye neyakwosa hofiko olo hwofiki'nyo lopo^c Anituye yofe ho'nomayo'ne uhu'mokumotofofoho. I oso'no sekwo a'amu Juta soku ole liwo'ningkohofi, A'amu hopi'nono ango Jelusalem sponohini Anituye yofe ho'nomayo'ne uhu'mokukuno.

²¹ Ose ulahoningki Jisas ulimento, A'mu losi, nje hungkuno ne somo kiko simaho hi'ntnnono uyo. Sikuno fihwi umo'nimonto yalokunjo somo sekwo olo hwofiki'nyo lopo Mpohwoe yofe ho'nomayo'ne muhu'mokufitnnehofo. I a'amu ango Jelusalem hopo oso hiso'ne

^c 4:20 Oso hwofiki'nyo sopo a'musi limentisoso Hwofiki'nyo Ngkelisim hwaho Someliya sponoho. (Lk. 9:53 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.)

muhu'mokufitnnehoho. O'o, a'amu ango'meemjoso hofikoe hwapingopo Anituye yofe ho'nomayo'ne uhu'mokantifeho. ²²I oso'no sekwo a'amu Someliya soku sekwo Mpohwoe yofe ho'nomayo'ne hwapingo neso huno maseyofoho. Nakwo a'amu Juta hn'nwi nakwo Anituye yofe ho'nomawo'ningkuhwone ne sohomo nakwo huno nayohoho. Hwapingoso nakwo a'amu Juta hn'nimta'ni Anitu kako hwe fihumo uhwosopeehoningki oso hwe huhwo sohwo kako a'amufe wonyomjo tohino somo isihutofomayo'ne hweho. Oso'no hwapingo neso huno nayohoho. ²³Oso sikuno hiso umo'nimonte'no kilohe hiso olohonta nto i'mofapohoho. A'amu fihwo kako ngko Anituye yofe woho'noma'mo nehopi loso sohwo kako ole uyimontonoho. Kako Anituye Towahuno'nji nohumahwosi Towahuno huhwo sohwo Anituye yofe ho'nomayo'ne honingkano neso utihwahoningkuhwosi oso hwo iningkohwoso'no kako Anituye yofe nehopi woho'noma'montonoho. Nje Mpohwo kako a'amu oso yahino so'njo somne'no umo'ningkohoho. ²⁴Anitu kako Towahuno hweho. Oso'no a'amu Anituye yofe woho'noma'mo loso sohwo kako Anituye Towahuno'nji nohumahwosi kako honingkano nto'nohinomo uningkamontonoho. Oso yahinoso Anituye yofe ho'nomayo'ne nefoho. ²⁵Ose ulahoningki a'musi ulimento, Ngko huno ole niyohoho. Anitu kako ole nalimento, Ngko sekumo sefo'mayo'ne uhwosopo'mentohe sohomo sekuyepono uhwatimonnoho. Oso a'amu huhwo sohumne'no Kilaisiyoho liwo'ningkuhwonefoho. Kako nopihwoso'no kako yo'mayo yo'mayo so'no wolonetihwamontonoho. ²⁶Ose ulahoningki Jisas ulimento, Olo ngko olo huhwo'nyoho. Ngko kiko'nji hungkuno lalokuhwoyosofo. Ose ulimentisofoho.

²⁷Ose ulikwato lohofahoningki Jisasiye inomokomoyo sohwna'ni u'mentani uhwonimentihwoneso Jisas oso a'musi'nji hungkuno hnnontaningki uhwonontani yomo yontani nakwo huno pi'ningo syafihu'mentihwonefoho. I oso'no nakwo a'mu simo ole mujofoho. Kiko peho'no kumo'ningkohoho. I Jisasimo ole mujofoho. A'mu simo peho'no ulalokuno. O'o, ose mujofoho. ²⁸Oseso a'musi kako kakoe mijipo'nyoso nuliko'manto kakoe angopono asomo umentisofoho. I'mofawento a'amu hopi'nonohino somo ulimento, ²⁹Sekwo nopikuji olo hwe lohwo uhwonimno. Kako yo'mayo yo'mayo ngko hohonta imote so'no ntohoho. Oso hwe Anitu uhwatimnoho nalimentiso Kilaisi sohwo'likeno. ³⁰Ose ulahoningki hofiko hofikoe angopo uliko'mantifi Jisasimo uhwonano lontifi pmmmentohofofoho.

³¹Oso hohosohonta Jisasiye inomokomoyo sohwna'ni Jisasimo ulimentihwoni, Nakwoe Lonetihwayo sohwo, kiko wopayo'ne mijoho kiyonoho. Wopayo hmnyo. ³²Ose ulahoningkuhwoni Jisas nalimento, Ngko wosopayo sekwo huno maseyoso ngko hi'njo hwo'nyoho. ³³Ose nelahoningki inomokomoyo sohwna'ni ole hnnimentihwoni,

A'amu fihwo kako Jisasimo wopayo nto uyisohwolikeno. ³⁴Ose syofisyahoningkihwo ni Jisas nalimento, Nje wosopayoso olenoho. Nje Mphwo nihwatimentiso sohwoe hunomo tifi iningkayo'ne syohoso nje wosopayofoho. Oso syoho hiso wesojwao'monnoho. Oso syohoso wosopayo pa'nyo yokumpohn'nyo ntapiwo'ningkisofoho.

³⁵Ose nalonto ole nalimento, Sekwo ole liwo'ningkohofi, Hamno osofosofahu'no neyakolofihwoso'no wosopayo toyo ihwoso'no womantanoho. Ose liwo'ningkohofi kuyoho. I oso'no ngko ole selalokweno. Sekwo wosopayo somo fe'nihwonimno. Toyo nto imaho. ³⁶I oso wosopayo selalokweso a'amumne'no selalokweno. Wopayo toyoso a'amu hofiko nje hungkunomo upa'ningkuji simeho komo'no wontapife ntne'no selalokweno. Hwe fihwo kako wosopayo hujo sohwo tifi no'mo kako wopayo toyo emahwoso'no oso wosopayo hiso kakoe ho'yango pa'nyofoho. Oso hopaso a'amu Anituye hungkuno nom'ne a'amumo uliwo'ningkohofoso hofikoe ho'yangoso olenoho. Hofikoe hungkunomo nom'ne a'amu upa'ningkuji Anitumo simeho uyifijo'manji oso a'amu hiso hofikoe ho'yangofoho. Hofiko oso ho'yango hiso'nji engolopohamo nohumantokutnefoho. Oseso oso wosopayo huliwo'ningkiso so'nji kakoe a'amu wopayo toyo emawo'ningkohofi so'nji hofiko simonyo afa'no afa'no uyantifeho. ³⁷Oseso oso hungkuno liwo'ningkohofi loso nehopeho. Hwe fihwo kako wopayo hulahoningki nom'nihwo wosopayo toyoso emawo'ningkisofoho. Ose liwo'ningkohofofoho. ³⁸Sekwo wopayo ko mahulimalofoso sekwo wopayo toyo femapmno selohe so'no sekwo a'amu nom'ne sofe syoho yokumpohn'nyo imalofo somta'ni wopayo toyo emalokwofo. Simo'mo a'amu nom'neso hofiko Anituye hungkuno nom'ne a'amumo lutihwawo'ningkohofi so'no sekwo oso a'amu hisomo nje hungkuno ulikujo'no hofiko nje a'amu ne umo'nantifeho. Oso hiso'no sekwo wopayo toyo pa'nyo emalokwofo. Jisas ose ulimentisofoho.

³⁹Oso a'musi Jisasi'nji hungkuno hnnimentisoyosi kako a'amu Someliya somo kako yo'mayo yo'mayo ngko hohonta imote so'no ntohoho ulimentiso so'no a'amu pi'ningo engoso Jisasimo simeho hi'ntnnono uyimentohofofoho. ⁴⁰Oso a'amu hiso Jisasi'njopo i'mofapontifi Jisasimo hungkuno yokumpohn'nyo ulimentohofi, Kiko nakwo'njo lopo fosyohumaho. Ose ulahoningkofi Jisas hofiko'nji sikuno hufau humamentisofoho. ⁴¹Osopo nohumentaningki a'amu pi'ningo engoso kakoe hungkunomo haloho upa'nontifi simeho hi'ntnnono umentohofofoho. ⁴²Hofiko simeho hi'ntnnono uyontifi hofiko oso a'mu simo ulimentohofi, Simo'mo jije hungkunomo upo'nontani nakwo huno ole syafihu'malohwoni, Olo hwe lohwo hungkuno ne'njo hweho. I oso'no olohonta kakinta'ni kakoe hungkuno neso nakwo huno ole nayohoho. Olo hwe lohwo kako a'amu hwahoponjo hn'nwiye wonyo somjo tohino somta'ni isihutofonemayo'ne hweho. Huno ose nayohoho. Ose ulimentohofofoho.

Jisas kako hwe yofe engo hwaho mokosyohumayo sohwoe syoho ulohofiyo sohwoe hwomumo wopingo umokumentisofoho.

⁴³Oso sikuno hufa'u sohwa'u moi'wo imo'ningkahoningki Jisas oso ango hopo sopo nuliko'manto Ngkalilino umentisofoho. ⁴⁴Nom'ne sohonta Jisas olo hungkuno loso limentisofoho. A'amu fihumo Anitu hungkuno uyahoningki limojo sohwo kako kakoe hwapingo sopo yofe engo ane hweho. Ose limentisofoho. ⁴⁵I oso'no Jisas kako kakoe hwapingopo Ngkalili i'mofopahoningki a'amu hopo soponjoso hofiko Jisas pmmmentiso so'no simonyo imentohofofoho. Hwapingoso hofiko hi ango Jelusalem Sikuno Engo iyoho humayo uhwonyo somo simentohofofoho. Osopo nohumantifi yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoho Jisas yahoningki uhwonimentohofofoho.

⁴⁶⁻⁴⁷Oso hwaho Ngkalili ango we'e Kana osopo Jisas asomo umentisofoho. Nom'ne sikuno somo oso ango hopo sopo Jisas humamentiso sohonta kako hungkuno lahoningki ahu'mo mijoso ipisayo mijo pompenjiyo *wain* imo'nimentisofoho. Jisas kako oso ango Kana sopo nohumentaningki hwe nom'ne ango Koponeyam humamojo sohwo kako Jisas hwaho Jutiya sopo nta'ni hwaho Ngkaliline'no sopalofoho upa'nimentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwoe syoho fehohnjo somo mokosyohumamojo hweho. Kakoe hwomu mnokino engo tipema'mentisofoho. Oso'no hwe huhwo sohwo ango Kana sopo nowento Jisasimo tipihwononto hungkuno yokumpohn'nyo ulimento, Nje hwomu kako poyo wape'nimonte'no mofoneponoho. Oso'no kiko ngko'nji ango Koponeyam nowehwasi nje hwomumo wopingo nimokiyo. ⁴⁸Ose ulahoningki Jisas ulimento, Ngko yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso miyome'manji sekwo ngkine'no masemo'nyo'njo kuyoho, simeho hi'ntnnono montape'njo hwasoho. ⁴⁹Ose ulahoningki oso hwe engo sohwoe syoho ulohofiyo sohwo ulimento, Hwe Engofo, kiko komo'no fiye. Nje hwomu poyo pe'noloho. ⁵⁰Ose ulahoningki Jisas ulimento, Kiko jije angopono asomo fiwe. Jije hwomu sohwo wopingo wohumamontonoho. Ose ulahoningki oso hwe huhwo sohwo kako Jisasiye hungkunomo simeho hi'ntnnono uyonto kakoe ango pone'no asomo umentisofoho. ⁵¹Nowentaningki kakoe syoho ulohofiyo sohwa honingkanopo uswo'nontifi ulimentohofi, Jije hwomu sohwo wopingo humaho. ⁵²Ose ulahoningkofi kako ulohonimento, Nje hwomu sohwo wopingo mofehi'nyo ntisohumo imo'nimaho. Ose ulahoningki hofiko ulimentohofi, Fosi mofehi'nyo soumjiyo sohonta kakoe a'apaho tohohmtnnoso moi'wo imo'ningkahoningki wopingo humaho. ⁵³Ose ulahoningkofi kaningkwohwo huno ole uyimento, Fosi mofehi'nyo soumjiyo sohonta Jisas kakimo ulimento, Jije hwomu wopingo wahumamontonoho.

Ose ikwesyafisyonto kako kakoe a'amu hopi'nonohino sonji Jisasimo simeho hi'ntnnono umentohofoho. ⁵⁴Oso wonyoangkafoso a'amu miyiwo'ningkiyohofoso Jisas hwaho Ngkalili sopo imentisoso simo'mo ahu'mo mijomo *wain* imo'nimentisofoho. Osofepo hwomu mnokino'njo sohumo wopingo umokumentisofoho.

**Jisas kako mijo ayo we'e Mpetesita sopo hwe mnokino'njo
sohumo wopingo umokumentisofoho.**

5 ¹Oso moi'wo imo'ningkahoningki a'amu Jutafe Sikuno Engo iyoho humayo'ne i'mofopahoningki Jisas Jelusalemne'no simentisofoho. ²Oso ango Jelusalem sokilojo kuso anga'no yahu *sipsipmnefoho* limotofoho. Oso hopo sopo mijo ayo we'e wo'nnyoponoho. A'amu Jutafe hungkuno ole Mpetesita. Oso hopo sopo ango aho anga'no hopi'nono swoho ane iku'yo'nohinomo'nnyoso loho'nnyoponoho. ³Oso ango hopo sopo a'amu pi'ningo engo mnokino'njoso humamotofoho. Fehohnjoso timp'i'nyo fehohnjo sife wonyo'njo fehohnjo a'apaho poyo pe'nnyo'njo oso a'amuso humamotofoho. [Hofiko oso mijo ayo we'e huhwo sohwo songo songo iyo'ne hontohumamotofoho. ⁴Hwapingoso sikuno fehohnjo Anituye a'amu ahwomomjo fihwo noponto mijo ajwomo'mo songo songo imokahoningki uhwonontifi a'amu mnokino'njo sohwo kako oso mijo somo simo'mo ho'nima'mentiso osohwo kakoe mnokinoso moi'wo imo'nimentisofoho.]

⁵Oso hopo sopo hwe mnokino'njo fihwo nohumentaningki soswo *teti-et* (38) uyakolo'mojo hweho. ⁶Jisas noponto oso hwe huhwo sohwo foyowentaningki uhwononto huno ole umento, olo hwe lohwo mnokino hohonta umojo hweho. Ose syafisyonto ulimento, Kiko nje a'apaho wopingo wanimo'nono lakiningkohoho. ⁷Ose ulohoningkahoningki a'amu mnokino'njo sohwo ulimento, Ou, hwe engofo, oso mijo songo songo yahonjo sohonta ngko a'amu nontomafikuji mijomo menihumajone a'amuso ane hwo'nyoho. Ngko waho'nu'mo'mo ko lontneso nom'ne a'amuso niyakolofiwo'ningkohoho hwo'nyoho. ⁸Ose ulahoningki Jisas ulimento, kiko nolikafohoji jije ife ho'yango yo'mayoso hu'memahoji hano mpano. ⁹Ose ulahoningki nihu'no komo'no oso hwe sohwoe a'apaho wopingo imo'ningkahoningki kako nolikafonto kakoe ife yo'mayoso nohu'memanto kako hano umentisofoho. Oso sikuno hiso sikuno iyoho humayomnoho.

¹⁰Oseso a'amu Jutafe hwe engo sohwa hofiko oso hwe wopingo umokumentiso sohumo ulimentohofi, Olo sikuno loso iyoho humayo'nefoho. Jije ife yo'mayoso mokoho'nawe'ne sikuno m'maho. Kiko nakwoe honingkano hungkunomo mtihupeelokuno. ¹¹Ose ulahoningkofi kako ole ulimento, Oso hwe kako wopingo nimokonto ntohoho, Kiko nolikafohoji jije ife yo'mayoso hu'memahoji hano

mpano. Ose ntiso'nefoho. ¹²Ose ulahoningki hofiko ulohonimentohofi, Tihwoe a'amuhwo kilisoto. Jije ife yo'mayoso mahoji mpano eso. ¹³Ose ulahoningkofi oso hwe wopingo imo'nimentiso sohwo kako Jisas kakoe yofeso huno muyo hweho. Hwapingoso oso hopo sopo Jisas kako oso hwe huhwo sohomo wopingo umokonto a'amu pi'ningo engo somo uhwononto kako komo'no uliko'ma'mentisofoho.

¹⁴Hwangku sohonta Jisas kako oso hwe huhwo sohomo Anituye tajo ango engo somo tipihwononto ulimento, Kiko upa'nyo. Wopingo nto imo'ningkino hwasoho. I kiko honingkano wonyoso apa'no yohotoho. Nom'ne tango engo mikunimposo ku'manoho. ¹⁵Ose ulahoningki oso hwe huhwo sohwo kako nowento a'amu Jutafe hwe engo sohwo ulimento, Oso hwe ngkimo wopingo nimokumaso sohwo Jisasiyoho. Ose ulimentisofoho. ¹⁶Oso hohosohonta a'amu Jutaso hofiko Jisasim'ne'no wonyo ulohofano lontifi oso hiso'no hungkuno loma'mentohofofoho. Hwapingoso Jisas kako oso hwe wopingo umokumentisoso sikuno iyoho humayo somo imentisofoho.

¹⁷Hofiko Jisasimo yoka hungkuno ulahoningkofi Jisas ulimento, I nje Mpohwo kako sikuno huhwo huhwi a'amumo wopingo'nohini ne'no ulohofiwo'ningkiso hweho. Kako usijo'no mofosyohumayo hweho. Oso pa'nyo sikuno huhwo huhwi ngko huhwo'ni a'amumo wopingo ulohofiwo'ningkohe hwo'nyoho. Ose ulimentisofoho. ¹⁸Jisas ose ulimentiso so'no a'amu Jutaso hofiko Jisasimo wofonjasyano lontifi imentohofofoho. Hwapingoso hofiko huno ole syafihu'mentohofi, Jisas kako sikuno iyoho humayo somo syoho iwo'ningkiso hweho. Oso'nohini'maho. O'o, kako Anitu nje Mpohweho naliso'manji kako huno ole syofisyalofoho. Ngko Anitu'nji afa hwo'nyoho. Ose syafisyontifi hofiko Jisasimo wofonjasyano lontifi imentohofofoho.

**Anituye Hwomu sohwo kakoe syoho iyo so'ne
kako yokumpohn'nyo hi'njo hweho.**

¹⁹Jisas a'amu Juta huhwa sohwo ulimento, Hungkuno nehopi'nohini waselimonne'no yohono. Ngko Anituye Hwomu sohwo'ni nje huno mta'ni ngko yo'mayoso siki mimnehono. O'o, yo'mayo nje Mpohwo yalokunjo somo uhwononji ngko yalokweno. Yo'mayo Mpohwo yonteso Hwomu sohwo kako iwo'ningkohoho. ²⁰Nje Mpohwo kako simiho engo mikunimposo Ngkimo ntapihwo'ningkiso so'no kako yo'mayo hopi'nonohino yalokusoso ntihwawo'ningkisofoho. Oseso yo'mayo ntiwo'ningkisoso ngko yalokweno. Olo syoho we'e imale somo sekwo timo uhwonimalofo sohwaso hwangku Anitu kako syoho engo olo syoho we'e homo lomo hwofilo'nyoso ntapihwoso'no sekwo uhwoningkuji sekwo yomo uyantifeho. ²¹Mpohwo kako a'amu poyo pe'nyo somo ulikafonte sohwo songo apa'no umokuwo'ningkiso hweho. Oseso

Ngko huhwo'ni a'amu fehohnjo poyo pe'nyo somo ulika'mo limeso i ulika'monnoho. ²²Olohonta Mpohwo Anitu kako a'amufe honingkano somne'no wopingofoho wonyofoho muju hweho. O'o, kako oso syoho hiso kakoe Hwomu sohwo'nimo ntapmmentisofoho. ²³Oseso hwe moya'mi hopi'nnonohinoso hofiko Mpohwoe yofe ho'nomawo'ningkohoho hopaso hofiko kakoe Hwomu sohwo'niye yofe hi ho'nonimapitnne'ento syoho hiso ntapmmentisofoho. I oso'no a'amu nje yofe mohoh'nonimayo'njo hwo'manji hofiko nje Mpohwo nihwatimentiso sohwoe yofe hi mohoh'nomayo'njofoho.

²⁴Ose ulikwato lohofonto ole ulimento, Ngko nehopi'nohino waselimonne'no yohono. A'amu hofiko nje hungkunomo upa'ningkuji Anitu nihwatimentiso sohomo simeho hi'tntnono uyikujji hofiko songo ne'no wopingo humayo'ne hi'njofoho. Hwangku hofikoe yahino somne'no hungkuno ikwolofa angkuhwafo sopo m'mofapitnnefoho. Hofiko poyo pe'nyo yahino somo hwotoho fentifi songo ne'no humayo yahinoso nto tipema'mentohofofoho. ²⁵Hungkuno nehopi'nohini selalokweno. Oso sikuno u'mofapmmonto imentiso sohwi nto i'mofapohoho. Oso'no lohonta a'amu poyo pe'nimentohofoso hofiko Anituye Hwomu sohwo'niye mango mta'ni nje hungkuno upo'nantifeho. Oso a'amu hiso oso hungkuno homo somo simeho uyikujji'manji hofiko songo ne'no nohumantokutnnefoho. ²⁶Nje Mpohwo kako songo humayo hwapingo sohwo kako kakoe Hwomu sohwo'nnonji songo fosyohumayo'ne hwapingo nimokumentisofoho. ²⁷Oseso Anitu kakoe Hwomu sohwo'nimo oso syoho a'amufe yahino somne'no wopingofoho wonyofoho ujoso ntapmmentisofoho. Hwapingoso Ngko A'amufe Hwomu nihwosopo'mentiso hwo'nyoho. ²⁸Sekwo olo hungkuno lomne'no yomo ikutoho. Hwangku nom'ne sikuno imo'nyo sohwi i'mofapihwoso'no a'amu poyo nto pe'nontifi pi'nimomo wotofoso hofiko nje mampaho wonupo'nantifeho. ²⁹Hofiko nupa'ningkuji apa'no songo wolikofantifeho. A'amu yahino wopingo imotofoso songo ne'no nohumantokutnnefoho. A'amu yahino wonyo imotofoso tohino engo tipemapitnnefoho.

**Anitu kako kakoe hwomufe hwapingo so'no
ujo ehontojwahumentisofoho.**

³⁰Ngko a'amufe yahino somne'no yano milofihwajiyi syoho imeso nje huno mta'ni mimnehono. O'o, ngko nje Mpohwoe hungkunomo upa'ni'mo osomnohini ngko tifi iningka'mo ngko a'amumo yano milofihwajiyoso nto'nohino uyimonnoho. Hwapingoso ngko nje huno mta'ni uyimonji'maho. O'o, nihwatimentiso sohwo yo'mayo umoh'nososo uyimonnoho.

³¹Ngko sekumo ngkine'no hungkuno seli'me'no sekwo huno ole wosyofisyantifeho. Kakoe hungkuno nehopitikeno. Hwasyo kolalofoho.

Ose wosyofisyantifeho. ³²I oso'no nom'nihwo nje Mpohwo oso hungkuno ngkine'no selokweso kako huhwo nje hwapingo so'no setihwalofoho. Oso ngkine'no setihwalokusoso ngko huno niyohoho, nehopeho. ³³I nom'ne hungkuno upa'nyo. Oso hwe Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwoe hungkunomo sekwo upo'nane'entifi kakiyepono sekwoe a'amumo uhwatimentohofofoho. Oso hwe huhwo'nji nje hwapingo so'no hungkuno nehopi nto selimojofoho. ³⁴Ngko hwaho lophonjo hwe sohwoe hungkuno ngkine'no nje hwapingo so'no selimentiso so'no ngko huno pi'ningo maniyantofiyoho. I oso'no sekwo ngkimo simeho ntapifitne'no sekwoe wonyomjo tohino somta'ni isihutofosemayo'ne Jouniye hungkunoso huno sefohotofo'ne selalokweno. ³⁵Joun sohwo kako sikiloho hopo imo'nonto sekumne'no pomponaho losesiyo'ne hweho. Sekwo kakoe pomponahopo we'enepi wohumano lontifi simonyo imentohofofoho. ³⁶I oso'no olohonta nom'ne wopingo Jounimo hwofilo'nnyoso nje hwapingo so'no losetihwalofoho. Oso hiso nje syoho wopingo Mpohwo ntapmmentiso a'amu miyiwo'ningkiyohofoso yalokweno. Oso syoho hiso sekwo uhwoningkuji nje hwapingo so'no huno waseyono. Mpohwo Anitu lihwatimentiso hweho waseyono. ³⁷Nje Mpohwo nihwatimentiso sohwo sekwo kakimo muhwonyo'njo ko yontifi kakoe mampaho somo mupa'nyo'njo ko yahoningkofi kako huhwo nje hwapingo so'no nto setihwamentisofoho. ³⁸Kakoe hungkunoso sekwoe simeho mo'mo maseuyoho. Hwapingoso sekwo Anitu nihwatimentiso sohwo'nimo simeho hi'ntnnono montape kuyoho. ³⁹Sekwo huno ole syofisyalokwofo. Nakwo Anituye hungkunomo sikuno huhwo huhwi atofu liwo'nasoso nakwo songo ne'no humayo'ne wotipemantanoho. Ose syafisyontifi sekwo oso hungkuno homo somo hafihafe tipewo'ningkohofofoho. I oso'no oso hungkuno hiso nje hwapingo so'no ko lijwaofiwo'ningkisoso ⁴⁰sekwo ngko songo ne'no wonyoangkafo humayo hwapingo sohwo'nimo ni'mayo so'no nakwolaho liwo'ningkohofofoho. Oso'no sekwo songo ne'no humayoso matipmmopiyo hwasoho.

⁴¹Olo hungkuno loso sekwo nje yofe woho'nonimantife'no maselalokuyohono. ⁴²O'o, ngko sekwoe yahino somne'no huno niyohoho. Sekwo Anitumne'no Nakwolaho lalokwofo. ⁴³Ngko nje Mpohwoe yokumpohn'nyo'nji nophonji se'ma'mentoheso, Ngko Anitu mta'ango hwo'nyoho selimentohefoho. I oso'no sekwo nje hungkunomo moho'nonimaso hwasoho. I hwe nom'nehwo kakoe huno mta'ni se'mahwosi kakoe yokumpohn'nyo'nji yo'mayoso ihwoso'no sekwo kakoe hungkunomo woho'nomantifeho. ⁴⁴Sekwo sekwoe yofe ho'noma'niwo'ningkohofofoho. I oso'no sekwo sekwoe yahino somne'no Anitu kako huno pipi kuyalofoho eso huno mosyafisiyo'njo liyalokwofo. O'o, kakoe syohofoho lalokwofo. Oso hiso'no sekwo Anitu ne anga'nohino sohumo simeho hi'ntnnono muyifitnehofo. ⁴⁵Tifi no'mo sekwoe

honingkano somne'no hungkuno ikwolofo'ne sopo ngko nje Mpohumo sekumne'no mulimnehono. O'o, Mouses sekwoe hungkuno ikwolofo'ne sopo sekwoe wonyo somne'no Mpohumo ulonefoho. Hwapingoso sekwo huno ole syofisyalokwofo. Nakwo Mousesiye honingkano hungkunomo ito'no iningkowalokuhwono. Oso'no nakwo songo ne'no wonyoangkafo humayo so'no wotipemantanoho. Ose syofisyalokwofo. ⁴⁶I oso'no sekwo Mousesiye hungkunomo simeho hi'ntnnono nehopi uyontifijontentesi sekwo nje hungkuno homo somo simeho hi'ntnnono nontapikutnnesohilo. Hwapingoso Mouses kako ngkine'no hungkuno mti'mokumentisofoho. ⁴⁷Oso hungkuno Mouses ifalialiyo mtitmokumentiso somo sekwo nto'no miningkayo hwasi'manji sekwo nje hungkunomo simeho hi'ntnnono pipi wotipeentifito. Awonoho. Jisas ose ulimentisofoho.

Jisas kako a'amu 'faif tausen' (5000) somo wosopayo uyimentisofoho.
(*Matiyu 4:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17*)

6 ¹Oso hohosohonta Jisas kako mijo ayo Ngkalili nongkihnta'ni wako'mentisofoho. Oso mijo ayo yofe nom'neso Taipeliyasiyoho. ²Osopo Jisas nowahoningki hwe moya'mi pi'ningo engoso Jisasimo tifi iningkapmentohofofoho. Hwapingoso yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso Jisas yahoningki uhwonimentohofofoho. A'amu mnokino'njo pi'ningo somo Jisas kako wopingo umokahoningki uhwonontifi iningkapmentohofofoho. ³Jisasi'nji kakoe inomokomoyo sohwna'nnonji nakwo oso hopo sopo hwofiki'nyo we'e sopo kotosontani osopo humamentihwonefoho. ⁴Oso a'amu Jutafe Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo Sikuno Engo^d sohwi we'eneipi umo'nimonte'no imentisofoho. ⁵Jisas oso hwofiki'nyo hopo sopo nohumanto timo fe'nihwonimentisoso hwe moya'mi pi'ningo engoso Jisasiyepono sapontaningkofi uhwononto kako Filipimo ulimento, Olo hwe moya'mi lomne'no nakwo wosopayo mpe mti'mta'ni yanehwono. ⁶Oso hungkuno hiso Jisas Filipimo ko ulimentisoso Jisas kako yo'mayo yone so'no huno nto syafihu'mentisofoho. I oso'no kako Filipiye hunomo yamofu uloho'mo lonto oso hungkunoso ulohonimentisofoho. ⁷Jisas ose ulahoningki Filip kako ulimento, I, nakwo hamniyoho syoho iyo sikuno *tu hantilet* (200) memjaofoso hi'njo'ntontentesi nakwo wosopayo mpe yihwasi a'amu fehohnjo sohwa wopayo we'e'nohini ningkuji a'amu fehohnjoso manyo'njo ikutnnesohilo. ⁸Ose ulahoningki Jisasiye inomokomoyo nom'ne sohwo kakoe yofe Entilu, Saimoun Pitafe koningka'wehwo sohwo Jisasimo ulimento, ⁹Olo hwomu lohwo kakoe wosopayo aho fehohnjo hopi'nonohino so'nji inaniku kempinjo hufa'uyo so'nji mokosyohumunyo hweho. I oso'no olo a'amu pi'ningo

^d 6:4 Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

engo lomne!no wopayo loso pipi uyanehwono. O'o, hopo'maho. ¹⁰Ose ulahoningki Jisas kakoe inomokomoyo sohwna'nimo nalimento, Sekwo hwe moya'mi somo ampo fesyohumamno ulimno. Ose nalimentisofoho. Oso hopo sopo hoja pi'ningo'njoponoho. A'amu hiso hojapo nohumantifi hwe'nohino sohwa *faif tausén* (5,000) humamentohofofoho. Moya'mi sofamo atofa majofoho.

¹¹Ose humentaningkofi Jisas kako oso wosopayo hiso nomanto Anitumo isamoyoka ulonto oso a'amu hwe moya'mi hopi'nonohino somo yano ulofimentisofoho. Ose uyonto kako inaniku kempinjo hufa'uyo so'nji yano ulofimentisofoho. Oso wosopayo so'nji inaniku so'nji uyahoningki a'amu hofiko nonontifi simeho uhnnimentisofoho. ¹²Hofiko wosopayoso nto ningkahoningkofi Jisas kakoe inomokomoyo sohwna'nimo nalimento, Sekwo oso wosopayo nonontifi nilifeefohofoso apa'no mihi'mokumno. Fehohnjo siki wehwoloho. ¹³Ose nelahoningki oso wosopayo aho fehohnjo hopi'nonohino somta'ningo nilifee'mentohofoso sohwo ho'yo aho hopi'nonohino sife mta'ni hufa'uyo somo mehu'mee'mmentihwonefoho.

¹⁴Oso wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso Jisas imentiso so'no hwe moya'mi hofiko nuhwonontifi ole hnnimentohofi, Oso hwe sohomo Anitu hungkuno uyahoningki nalone'no hontohumalohwoneso olo huhweho. Ose hnnimentohofofoho. ¹⁵Ose hnnontaningkofi Jisas kako huno uyimento, Hofiko ngkimo aho yokumpohn'nyo nikekuji hofikoe hwe engomo menihumatipitnnoho lonto kako'nohini hwofiki'nyopono kotasimentisofoho.

Jisas kako mijo ayo sopo hano emoimentisofoho.

(Matiyu 14:22-33; Mak 6:45-52)

¹⁶Sikuno'nji Jisas kakoe inomokomoyo sohwna'ni nakwo mijo ayo momingo so'mne'no womentihwonefoho. ¹⁷Osopo nohumentani Jisasimne'no wonyopi hontohumentani nakwo yofayokinomo kotasantani nakwo oso mijo ayo sopo Koponeyamne'no woka'mentihwonefoho. Nowekontaningkuhwoni ajwopo sikuno nto meehoningki Jisas nakumo komo'no mone'ma'mmentisofoho. ¹⁸Oso hohosohonta ifofo engo yahoningki mijo songo songo engo yonto mijo engo imentisofoho. ¹⁹Inomokomoyo sohwna'ni nakwo mijopo ne'no jonjempo jonjempe mjimiwako'mentihwoneso nakwo mijo ajwopo ne'no humentani uhwonimentihwoneso Jisas kako mijo ayo yofayokino'njo sopo hano nowentaningki uhwonimentihwonefoho. Ose uhwonontani iyoho engo nanimentisofoho. ²⁰I oso'no Jisas nakumo nalimento, Ngkonoho. Sekwo iyoho seningkuhwoloho. ²¹Ose nelahoningki nakwo utimano lontani imentihwoneso kako nakwo'njo ajwomo'mo humahoningki yofayokino hiso nakwo wowantani humiyihwone sopone'no komo'no umentisofoho.

Hwe moya'mi hofiko Jisasimne'no hafihafe tipmentohofofoho.

²² Mo'ningkanta hwe moya'mi mijo ayo momingo nongkihnta'ni humamentohofoso Jisasimo uhwonano lontifi hnnimentohofi, Fosi yofayokino anga'no wentono. I, oso homo somo kakoe inomokomoyo sohwanohini kotasimalofofoho. Jisasi'nji'maho hofiko'nohini kotasantifi humpo'malofofoho. Ose hnnimentohofofoho. ²³ Oso hopo sopo Jisas kako wosopayo'no Anitumo isamoyoka ulonto a'amu homo somo yano ulofimentiso hopo sopo a'amuso nohumantifi uhwonimentohofoso yofayokino fiso Taipeliasanta'ango i'mofopahoningki uhwonontifi ²⁴ Jisasi'nji kakoe inomokomoyo sohwna'nnonji mohumunyo uhwonontifi hofiko Jisasimo wotipemano lontifi yofayokinomo kotasantifi Koponeyamne'no wako'mentohofofoho.

Jisas ole limento, Ngko songo ne'no humayo'ne wosopayo hwo'nyoho.

²⁵ Nowakentifi mijo ayo nongkihnta'ni Jisasimo nto tipihwonimentohofoho sohonta Jisasimo ulimentohofi, Nakwoe Lonetihwayo sohwosi, kiko olopo ne'no ntohonta pmmahno hwsilo. ²⁶ Ose ulahoningkofi kako ulimento, Hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. Fosi ngko syoho wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohoho imale so'no sekwo nje hwapingo neso huno ehohosasesiyo'neso montipeentikuyohoho. O'o, ngko wosopayo sejapmmale so'no apa'no wonejapono lontifi ntopeentikwofo. ²⁷ Ose ulonto ulimento, Sekwo wosopayo piso imo'nyo'ne syoho tohohmtnno'njo ikutoho. O'o, oso wosopayo songo ne'no humayo'ne so'no syoho tohohmtnno'njo fiyikuno. Oso wosopayo hiso piso miyonehoho. Oso wosopayo hiso Ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni wosejapmmnonho. Ngko Anituye yokumpohn'nyo'nji yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohoho yalokwe so'no Anitu kako ngkine'no ole setihwalofoho, Ngko songo ne'no humayo'ne hwapingo hwo'nyoho.

²⁸ Ose ulahoningki hofiko Jisasimo ulimentohofi, Nakwo pipi ihwasi yanehwono Anituye syohosofo. ²⁹ Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Sekwo Anituye simeho wopingo umokano lifijo'manji sekwo olo syoho sejapmmntisoso fiyikuno. Sekwo oso hwe Anitu sekuyepono nihwatimentiso sohwo'nimo simeho hi'ntnnono ntapmno.

³⁰ Ose ulahoningki ulimentohofi, I kiko nom'ne wopingo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso yohojo'no'manji ou, nakwo ole wosyokufisyantanoho. Anitu kuhwotimentiso nehwoso. Ose wosyokufisyantanoho. Oso'no pipi ihnnehino. ³¹ Neyakwosa sohwa a'amu mohumunyo sopo hofiko nohumantifi hofiko wosopayo ahwomo mta'ningoso (*mona*) nimotofofoho. A'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohofoho sohwa ole mti'mokumentohofi,

Kako wosopayo ahwomo mta'angoso a'amumo uyimojofoho. Ose mti'mokumentohofoho. ³²Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Hungkuno nehopi'nohino waselimonne'no yohono. Mouses kako oso wosopayo ahwomo mta'angoso muyimmojofoho. O'o, nje Mpohwo uyimojo hweho. I olohonta kako ahwomo mta'ango wosopayo neso wosejapmmonte'no yalofoho. ³³Oso wosopayo neso a'amufoho. Anitu kako ahwomo mta'ni hwaho lopo uhwatimentiso sohwo kako hwe moya'mi hopi'nonohino somo songo ne'no humayo'ne unyo hweho.

³⁴Ose ulahoningki ulimentohofi, Hwe engofo, oso wosopayo neso sikuno huhwo huhwi engolopohamo kiko fonejapohoho. ³⁵Ose ulahoningkofi Jisas hofikimo ulimento, Ngko songo ne'no humayo'ne wosopayo ne hwo'nyoho. A'amu hwahoponjo wosopayo niwo'ningkohofoso hofiko mijoho apa'no uyimontonoho. I oso'no a'amu ngkimo ni'masoso mijoho apa'no muyonefoho. A'amu ngkimo simeho hi'ntnnono ntapososo kako mijo'ne apa'no mumo'nonehoho. ³⁶I oso'no nje hwapingo ne so'no nto setihwamalefoho. Sekwo ngkimo ko nohonontifi simeho hi'ntnnono mantape'njo imalofofoho. ³⁷A'amu fehohnjoso Anitu ngkimo ntapmmntisoso hofiko ngkine'no wonningkopantifeho. Oso a'amu homo somne'no wae meeo'mnehono. Ngkilaho mulimnehono. ³⁸Hwapingoso ngko ahwomo mta'ni pmmentoheho nje huno mta'ni pmmentohe hwo'nyoho. O'o, Anitu nihwatimentiso sohwoe hunomnohino iningkayo'ne pmmentohe hwo'nyoho. ³⁹Anitu kako nihwatimentiso sohwo ole'ne'no umo'ningkohoho. Hwe moya'mi hopi'nonohinoso Anitu ngkimo nto ntapmmntisoso kalohi ngko anga'no musikwajimnehono. O'o, ngko hofikimo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumanti'meso hwangku no'mo sikuno ae'uyo somo ngko hofikimo nulikahm'me'no hofiko songo ne'no nohumantokutnnefoho. ⁴⁰Ou, olo so'no Mpohwo kako umo'ningkohoho. Hwe moya'mi hopi'nonohino Kakoe Hwomu sohwo'nimo nohoningkuji nje hwapingo ne so'no simeho hi'ntnnono ntapifijo'manji hofiko songo ne'no humayo'neso nomafikujo'no sikuno ae'uyo somo ngko hofikimo songo nulika'mnefoho. Ose ulimentisofoho.

⁴¹Jisas kako ngko wosopayo ne ahwomo mta'ango hwo'nyoho ulimentiso so'no hofiko hofikoe simeho wonyo umo'ningkahoningki Jisasimne'no sitofo hungkuno hnnimentohofoho. ⁴²Ole hnnimentohofi, Pipineto. Olo hwe lohwo kako Jousepiye hwomu Jisasiyoho. Kaningkwohwo'ya'une'no nakwo huno nayohoho. Ngko ahwomo mta'ni pmmentohe hwo'nyoho eso hwasyoso peho'no nelalofoho. ⁴³Ose hningkahoningkofi Jisas ulimento, Sekwo ngkine'no sitofo hungkuno hofiyoka peho'no hnnalokwofo. ⁴⁴A'amu fiho kako ngkimo tifi nningkapososo sohwo kakoe huno mta'ni moni'manehoho. O'o, nje Mpohwo ngkimo nihwatimentiso sohwo kako a'amu sohumo

ngkiyepono mikinjihwajiyoso kako ngkimo woni'ma'montonoho. Oseso oso hwe ngkiyepono Anitu lihwajoso sohumo ngko sikuno ae'uyo somo ulika'mnefoho. ⁴⁵A'amu Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwa ole mti'mokumentohofi, Hwe moya'mi hopi'nonohino somo Anitu kako hofikimo huno uyo'ne itihwanefoho. Ose mti'mokumentohofofoho. A'amu hopi'nono Anituye hungkuno upa'ningkuji kakine'no huno nto'no syafisyikujjo'no hofiko ngkimo woni'mantifeho. ⁴⁶I a'amu hopi'nonohinoso hofiko nje Mpohwo Anitu sohumo muhwonyo'njofoho. O'o, ngko'nohini Mpohwo'nji humunyo sohwo'nnohini kakimo uhwononji kakoe pone somta'ni pmmentohe hwo'nyoho.

⁴⁷Hungkuno nehopi'nohini selalokweno. A'amu ngkimo simeho hi'ntnnono ntaposo sohwo kako songo ne'no humayo'neso hi'njo hweho. ⁴⁸Ou, ngko songo ne'no humayo'ne wosopayo hwo'nyoho. ⁴⁹I seyakwosa sohwa hofiko oso hwaho a'amu mohumunyo sopo nohumantifi wosopayo ahwomo mta'ni (*mona*) nimotofo sohwa hofiko hohonta nto pe'nimentohofofoho. ⁵⁰I oso'no oso wosopayo ne ahwomo mta'ni a'amu nosohwo'manji kako songo ne'no nohumantihwone hweho. ⁵¹Ngko oso wosopayo ne songo ne'no humayo'ne sohwo'ni ngko ahwomomo uliko'manji pmmentohe hwo'nyoho. Oseso a'amu fihwo kako oso wosopayo neso noso'manji kako songo ne'no humantihwonefoho. Oso wosopayo so'ne'no ngko sekumo selalokweso nje a'apahomne'no selalokweno. Hwapingoso ngko a'amu hwahoponjo somne'no poyo imo'ni'me'no a'amu ngkine'no simeho ntapifijo'manji hofiko songo ne'no nohumantokutnnefoho.

⁵²Ose ulahoningki a'amu Juta hofiko yoka hungkuno engo loma'mentohofofoho. Ole hnnimentohofi, Olo hwe lohwo kakoe a'apaho nejapososo pipi nanehwono. ⁵³Ose ulahoningki Jisas ulimento, Ngko hungkuno nehopi selalokweno. Sekwo nje a'apaho so'nji nje honiyo so'nji manifijo'manji sekwo songo ne'no humayoso motipihwonifitnnefoho. ⁵⁴A'amu nje a'apaho so'nji nje honiyo so'nji nnososo kako songo ne'no humayo'neso hi'njofoho. Oso sikuno ae'uyo somo oso a'amu homo somo ulika'mnefoho. ⁵⁵Hwapingoso nje a'apahoso wopayo ne pa'nyofoho. Nje honiyoso mijo ne pa'nyofoho. ⁵⁶A'amu kako nje a'apaho so'nji nje honiyo so'nji nnososo ngko kakimo humahm'me'no kako ngkimo woni'humamontonoho. Oso a'amu hiso kako nje hungkunomo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumunyofoho. ⁵⁷Nje Mpohwo songo ne'no humaso sohwo kako nihwatimentiso so'no ngko nje Mpohwoe yokumpohn'nyo so'nji songo humaleno. Oso pa'nyoso a'amu fihwo kako sikuno huhwo huhwi wosopayo'nji mijo'nji niwo'ningkiso hopaso kako ngkine'no sikuno huhwo huhwi huno syanifisyiwo'ningkuhwoso'manji kako nje yokumpohn'nyo nomahwosi songo wohumamontonoho. ⁵⁸Olo wosopayo ahwomo mta'ango lohwo'ni oso wosopayo seyakwosa sohwa

hofiko a'amu mohumunyo sopo nimotofo pa'nyo hwo'ni'maho. O'o, oso wosopayo hiso mantifi nontifeso hofiko poyo nape'nimotofofoho. I oso'no olo wosopayo lohwo'nimo a'amu fihwo nnososo kako songo ne'no nohumantihwonefoho. ⁵⁹Jisas kako oso ango Koponeyammjo tajo ango somo humanto oso hungkuno hiso lutihwamentisofoho.

Jisas kako songo ne'no humayo'ne hungkuno hwapingo hweho.

⁶⁰Oso hungkuno homo somo Jisasiye inomokomoyo pi'ningo sohwna'ni nupo'nontani fehohnjoso hnnimentohofi, Olo hungkuno loso tango we'e'njo hwo'maho. Hungkuno hwapingo neso nakwo huno monayohiyohoho. Haloho tihwo upo'monteto. ⁶¹Jisas kakoe inomokomoyo fehohnjoso oso hungkuno mjahnnimentohofoso Jisas kakimo ko mulahoningkofi kako oso hiso'no huno uyahoningki hofikimo ulimento, Olo hungkuno ngko seloheso sekwoe hunomo wonyo lasemokohoho. Sekwo ngkimo wonihwoti'mofantifetaho. ⁶²I ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni ngko nje ango ne sopone'no asomo sime sohonta sekwo ngkimo nonohonifitne'manji sekwo huno pipi seyoneto. ⁶³Anituye Towahuno sohwo kako'nohini songo ne'no humayo'neso hwapingo hweho. Sekwo oso hwe huhwo sohumta'ni womantifeho. Sekwoe a'apahomjo yokumpohn'nyo mosefo'manehoho. O'o, a'amu Anituye Towahuno momaso'njo sohwo kako songo ne'no humayoso motipemanehoho. I oso'no sekwo Anituye Towahuno mayo so'no nto selohefoho. Nje hungkunomo iningkafijoso sekwo songo ne'no humafitnefoho. ⁶⁴A'amu fehohnjo sekwo'njo ajwo so'mo humalofoso hofiko ngkine'no simeho hi'ntnnono montape'njo yalokwofo. Ose nalimentisofoho. Hwapingoso simo'mta'ango Jisas kako oso a'amu kakimo simeho hi'ntnnono muyifitne somne'no kako huno nto syafihu'mentisofoho. Oso'nji kako oso a'amu kakine'no tokoyo'ofu ulohofone sohune'no huno umentisofoho. ⁶⁵Jisas a'amu huhwo sohwo nom'ne hungkuno ulimento, Sekwo fehohnjo soku ngkimo simeho montape'njo yalokwofo so'no ngko olo hungkuno hiloso nto seloheso olenoho. Nje Mpohwo kako a'amu somo momikinjosehwajiy'o'njo yoso'manji sekwo ngkiyepono mapofitnehofo.

⁶⁶Oso hungkuno hiso Jisas kako ulahoningki kakoe inomokomoyo pi'ningoso kakimo uhwati'mofontifi humpo'mentohofofoho. Hofiko kako'nji hano apa'no memayofoho. Nihu'nahone uhwati'mo'mentohofofoho. ⁶⁷Oseso Jisas kako kakoe inomokomoyo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'uyo sohwna'nimo nalimento, Sekwo huhwasi wonihwoti'mofantifetaho. ⁶⁸Ose nelohoningkahoningki, Saimoun Pita ulimento, Hwe Engofo, Nakwo tihwoepo humpenehwono. O'o, kiko'nohini songo ne'no humayo'ne hungkunoso hi'njo hwasoho. ⁶⁹Jije hungkuno homo somo simeho hi'ntnnono kijopalokuhwono. Nakwo huno ole nayohoho. Kiko Anituye hwomu ne

sohwosi wopingo'nohini hwosoho. ⁷⁰Ose ulahoningki Jisas nalimento, Nje inomokomoyo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'uyo sohwasi ngko sehwasopo'mentohe hwasoho. I oso'no ngko sehononji anga'nohino sohwosi towahuno wonyo Seten mta'angoso hi'njo hwosoho. Ose nalimentisofoho. ⁷¹Oso hungkuno Jisas nalimentisoso kako Jutas, Saimoun Isikaliyoutiye hwomumne'no nalimentisofoho. Hwapingoso Jutas huhwo sohwo kako Jisasiye inomokomoyo ko inomokomojo sohwo kako aku ikinji ehumanto Jisasimne'no tokoyo'ofu uloho'mentisofoho.

**Jisas kakoe homningkwa'wehwosa Jisasimo
simeho hi'ntnnono muyimmentohofofoho.**

7 ¹Oso hohosohonta Jisas kako hwaho Ngkalili sopo nowento hano emoimentisofoho. A'amu Jutafe hwe engo sohwa Jisasimo wofonjosyano lontifi yahoningkofi kako hwaho Jutiya sopo hano memoyo'njo imentisofoho. ²Oso a'amu Jutaso hofikoe sikuno iyoho humayo nom'ne engoso mofonepo umo'nimonto imentisofoho. Oso sikuno hiso a'amu Jutafe hofiyakwosa hofiko hwapife angu molontifi humamotofo sohonta Anitu hofikimo hofiyu mokosyohumamojo so'no huno syafisiyo'ne sikunofoho. ³Oseso Jisas kakoe homningkwa'wehwosa kakimo sitofo hungkuno ulimentohofi, Kiko olo hwaho Ngkalili lopo sopo nohumahotoho. O'o, kiko hwaho Jutiya'ne'no sohoji osono yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso kiko yohojo'no a'amu pi'ningoso kikimo kohoningkuji jije yofe engo umo'nimontonoho. ⁴Kiko yofe engo woma'mo lohoji'manji olo hiyaso lo'mo peho'no humahnno. Kiko yofe engo ne hi'njo hwosi'manji kiko yo'mayo wonyoangkafoso a'amu hopi'nonohino somo fitihwaho. Ose ulimentohofofoho. ⁵Hwapingoso homningkwa'wehwosa huhwanji Jisasimo simeho hi'ntnnono mummentohofofoho. ⁶Jisas hofikimo ulimento, Ngko angu Jerusalemne'no utihwa'nyopo simne sikunosu m'mofapefoho. I sekwo yo'mayoso uyano likuji'manji sekwo a'amu hwahoponjo soku sikuno engolopohamo sekwoe sikunofoho. ⁷Olo hwaho lophonjo hwe moyami hopi'nonohinosu hofiko sekumne'no simeho tohino mosejopalokuyohofu. O'o, simeho tohino ngkimnohini ntopantokwofo. Hwapingoso yo'mayo yahino wonyo hofiko iwo'ningkohofu so'no ngko lijwaofiwo'ningkohe so'no simeho tohino ntapiwu'ningkohofofoho. ⁸Nje ningkwahwoso sohwasi sekwo nosikuji sekwo oso sikuno iyoho humayo engo somo fihwonamno. I, ngko oso sikuno iyoho humayo engo somo mosihwonamnehono. Nje sikuno ngko siyo'neso nto'no mmo'nyofoho. ⁹Jisas kako ose ulonto oso hwaho Ngkalili sopo humamentisofoho.

**Jisas kako oso Sikuno Engo hofiyakwosa hwapife angu
molimentohofu somo sihwojamentisofoho.**

¹⁰Jisas homningkwa'wehwosa sohwa hofiko oso Sikuno Engo somne'no sikwato lohofahoningkofi Jisas kako huhwo simentisofoho. I oso'no

kako utihwa'nyopo simentiso'maho. O'o, hiyaso'mo simentisofoho. ¹¹A'amu Jutafe hwe engo sohwa hofiko oso Sikuno Engo somo humawo'ningkohofoho sopo humantifi Jisasimne'no hafihafe tipentifi a'amu somo ulohonimentohofi, Jisas kako nti'mo humaho. ¹²Hwe moya'mi pi'ningo engoso hofiko mtitofu mtitofu syohumulawentifi a'amu fehohnjoso ole limentohofi, Jisas kako wopingo hweho. A'amu fehohnjoso ole limentohofi, Jisas kako a'amumo hwasyo hungkuno liku'mofiwo'ningkiso hweho. Ose limentohofoho. ¹³I oso'no a'amu hopi'nonohino hofiko hwe engo sohwanne'no iyoho uningkahoningki hofiko hungkuno utihwa'nyopo mahnnimentohofoho.

¹⁴Oso Sikuno Engo iyoho humayo ajwo sopo Jisas kako Anituye tajo angu engo somo noswonto a'amu somo utihwa'nyopo hungkuno loma'mentisofoho. ¹⁵A'amu Jutafe hwe engo sohwa hofiko Jisasiye hungkunomo upo'nantifi yomo yontifi ole hnnimentohofi, Olo hwe lohwo kako huno engo loso nti'mta'ni tipema'masoto. Kako nakwoe sikule angu hungkuno atofu lutihwawo'ningkuhwone somo masyuyo hweho. ¹⁶Ose hningkahoningkofi Jisas kako hofikimo ulimento, Olo hungkuno selalokwe loso nje huno mta'angu moselalokuyohono. O'o, Anitu kako ngkimo nihwatimentiso sohwo ntahoningki selalokweno. ¹⁷A'amu fihwo kako Anituye hungkunomo uningkamo loso sohwo kako olo nje hungkuno lomne'no kako huno ole uyono. Hungkuno loso kakoe huno mta'ningo'maho. O'o, Anituye huno mta'ningofoho. Kako huno ose uyono. ¹⁸Hwe fihwo kako kakoe huno mta'ni yo'mayo loso yoso sohwo kako yofe engo woma'mo lihwosi walimontonoho. I a'amu fihwo kako oso a'amu lihwatimentiso sohwo yofe engoso sekwo noho'nomapitnne'ento selalokuso'manji kako hwasyo hungkuno moselalofiyoho. Honingkano wonyo ane hweho. ¹⁹Jisas ose ulonto ole ulimento, Hohonta Mouses kako seyakwosamo Anituye honingkano hungkuno uyimentisofoho. I oso'no sekwo hopi'nonohino soku oso honingkano hungkuno somo hwotoho fentifi nto'no miningkayo'njo imotofokuyoho. Sekwo ose imentohofu so'no sekwo ngkimo peho'no wofonjonisyantife'no yalokwofo. ²⁰Ose ulahoningki hwe moya'mi hopi'nonohinoso hofiko Jisasimo ulimentohofi, Kikimo tihwo wofonjakohumontolo. Awonoho. Kiko towahuno wonyo Seten mta'angoso hi'njo hwosoho. ²¹⁻²³Hofiko ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Sikuno iyoho humayo fihumo ngko hwe mnokino'njo sohomo wopingo umokumentohe so'no sekwo simeho tohino ntapuwo'ningkohofoho. I oso'no sekwo soku sikuno iyoho humayo somo syoho iwo'ningkohofokuyoho. Seyakwo Mouses sohwo honingkano hungkuno ole sejapmento, Sekwo sikuno aho fehohnjo hopi'nonohino aho nom'ne mta'ni hufa'u memjaofihwoso'no mo'ningkanta hwomu milongo sohwo a'apaho somo sihu fikolopmno. I Mouses oso hungkuno somne'no hwapingo hwo'maho. O'o, seyakwosa mta'angofoho. I oso'no

oso sikunoso memjaofihwoso'no sikuno iyoho humayo so'manji sekwo oso sikuno somo syoho iwo'ningkohofihwasoho. Sekwo oso ko iwo'ningkohoho so'no ngko hwe sohomo wopingo umokumentohe oso sikuno somo sekwo ngkine'no simeho tohino peho'ne ntopantokwofo. ²⁴Sekwo yo'mayo yahino somo uhwoningkuji wonyofoho eso komo'no likutoho. O'o, sekwo simo'mo hwapingo ne so'no huno nto'no ikwesyafisyikuji sekwoe hunoso yano nto'no mpopmno. Ose ikujo'no sekwo yahino wonyo so'nji wopingo so'nji huno nto'no wotipemantifeho. Ose ulimentisofoho.

A'amu fehohnjoso hofiko ole limentohofi, Olo hwe lohwo Anitu lihwatimentiso lohwolikeno.

²⁵Hwe moya'mi fehohnjo Jelusalem sopo humamotofoso ole hnnimentohofi, Olo hwe lohomo a'amu hwe engo sohwa wofonjosyano lontifi iwo'ningkohoho lohwolaho. ²⁶I uhwonimno. Kako utihwa'nyopo lohofonto kakoe hungkuno lontaningki hofiko yoka hungkuno mulalokuyohofo. I nakwoe hwe engo sohwa hofiko olo hwe lohumne'no Anitu uhwatimentiso hweho ose kosyofisyalokwofo. ²⁷Ose hnnontifi nom'niso ole hnnimentohofi, I oso'no olo hwe lohwoe hwaho loponjo ango ne so'no nakwo huno nayohoho. Oso hwe Anitu uhwatimonnoho nalimentiso so'no kako i'mofape sohonta kakoe hwapingo so'no nakwo huno nto'no monayonefoho. Ose hnnimentohofohofo.

²⁸Jisas kako Anituye ango engo somo ajwo'mo nohumanto a'amu somo mango engo ulimento, Sekwo ngkine'no huno seyohoho. I sekwo nje ango sopone'no huno moi'wonoho. I oso'no nje hwapingo neso nje Mpohwo ngkimo nihwatimentiso sohune'no sekwo huno nto'no maseyohiyohoho. Ngko nje huno mta'ni pmmentohe hwoni'maho. O'o, nje Mpohwo kako nihwatimentiso sohwo kako yo'mayo yahino ne so'no hwapingo hweho. I sekwo kakimo huno ito'no maseyokuyoho. ²⁹Ngko'nohini kakine'no huno moi'wonoho. Hwapingoso ngko kako'nji nohumentai kako huhwo ngkimo lonihwatimentiso so'no pmmentohe hwo'nyoho.

³⁰Ose ulahoningki hofiko kakimo impe untofantifi ko imentohofoso a'amu fihwo kakimo aho mokisahumentisofoho. Hwapingoso Jisas kakoe sikunoso mmo'nyofoho. ³¹Hwe moya'mi pi'ningoso hofiko Jisasimo simeho hi'ntnnono uyontifi ole hnnimentohofi, Oso hwe sohomo Anitu uhwatimentiso sohwo nopihwoso'no kako olo hwe lohwoe yokumpohn'nyo somo uyakolo'montolaho. O'o, awonoho. Olo hwe oloho hweho. Ose hnnontifi tifi iningkamentohofohofo.

A'amu itokuso'njo sohwo Jisasimo impe intofo'ne lihwatimentohofoho.

³²A'amu Falisi sohwa oso hungkuno a'amu Jisasimne'no hnnimentohofoho homo somo upa'nontifi hofiko'nji a'amu tajo ango

syoho'njo yofe engo'njo sohwantnne'no hofiko Anituye ang o engo somjo a'amu hwapife tifo'njo soh wamo Jisasimo impe intofo'ne lihwatimentohofofoho. ³³Lihwatimentohof o so'no Jisas kako huno uyahoningki kako a'amu kako'njoponjo somo ulimento, Sikuno we'enehwo ngko sekwo'nji wosimonnoho. Nohumahm'mo ngko nihwatimentiso sohwoepono asomo wawomonnoho. ³⁴Oso hohosohonta sekwo ngkine'no hafihafe ko tipifijoso manohonifitnnehofo. Hwapingoso oso ang o ngko nu'mo humame sopo sekwo moni'mapitnnefoho. ³⁵Ose ulahoningki a'amu Juta soh wafe hwe engo sohwa ole hnnimentohofi, Oseso olo hwe lohwo kako ntente we sopo uhwonantanto nakwo huno uhwonyosofo. Kako a'amu Ngkilik soh wafe hwaho sopo nowehwosi a'amu Juta oso hopo sopo humawo'ningkohof o so'nji a'amu temtitofo kengo Ngkilik so'njimo kakoe hungkunoso wolutihwamtolikeno. ³⁶Ole nalohi, Sekwo ngkine'no hafihafe ko tipifijoso manohonifitnnehofo. Ose nalonto ole nalohi, Sekwo ang o ngko humame sopo sekwo moni'mapitnnefoho. Oso hungkuno nalisoso hwapingo neso pehomto. Ose hnnimentohofofoho.

Mijo songo ne'no humayo'ne hungkunofoho.

³⁷Oso sikuno nihu'no engo iyoho humayo ae'uyo sohonta Jisas nolikafonto mango eng o ole ulimento, A'amu mijo'no umo'noso sohwo kako ngkiyepono nopihwosi ngkinta'ni wannono. ³⁸A'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohof o sohwa ole mti'mokumentohofi, A'amu ngkine'no simeho hi'ntnnono ntaposo sohwo kakoe simeho so'mo mijolimo hopa imo'ningkuhwosi oso mijo songo ne'no humayo'neso hano loho'nawo'nnyofoho. Ose mti'mokumentohofofoho. ³⁹Mijo'no Jisas ulimentisoso Anituye Towahuno Wopingo somne'no ulimentisofoho. A'amu simeho hi'ntnnono unyo sohwa hofiko Anituye Towahuno mapitnne'no ulimentisofoho. I oso'no Jisas kakoe yofe engo so'nji kakoe yokumpohn'nyo hwofilo'nnyo so'nji momaso'njo oso'no Anitu kakoe Towahuno a'amu homo somo muyo'njo imentisofoho.

Hwe moya'mi sofانji ajwopo hotito'mentohofofoho.

⁴⁰Hwe moya'mi fehohnjo sofانji Jisasiye hungkuno upa'nontifi ole hnnimentohofi, Ou, nehopeho. Oso hwe sohomo Anitu hungkuno uyahoningki nalone sohune'no hontohumawo'ningkuhwoneso olo huhweho. ⁴¹Ose hnningkahoningkofi nom'ne a'amuso ole hnnimentohofi, Olo Kilaisiyoho. Anitu kako ahwomo mta'ni uhwatimentiso hweho. Ose lahoningkofi nom'neso ole hnnimentohofi, O'o, Kilais kako hwaho Ngkalili sopo m'mofaponehoho. ⁴²I a'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohof o sohwa olo hiso'no yoloho mti'mokumentohofofoho. Kilais kako hwe engo Ntefitiye temtitofo i'mofapihwosi oso ang o

Mpetilehem Ntefit humamojo hopo sopo u'mofapmmontonoho. Olo hwe lohwo kako Ngkalili sopo i'mofapmmentisofoho. Oso huno hwasyo syafihu'mentohofofoho. ⁴³Oseso a'amu Jisasimne'no huno kengo kengo syafisyontifi hwe moya'mi hofiko Jisasimne'no hotito'mentohofofoho. ⁴⁴A'amu fehohnjo sohwa hofiko Jisasimo impe untofosyano lontifi ko imentohofoso a'amu fihwo Jisasimo aho mokisahumentisofoho.

**A'amu Jutafe hwe engo sohwa hofiko Jisasimo
simeho hi'ntnnono muyo'njo imentohofofoho.**

⁴⁵Oseso a'amu hwapife tifo'njo sohwa hofiko a'amu Falisi sohwanji a'amu tajo ango syoho'njo yofe engo'njo sohwafe pone'no asomo nopahoningkofi hwe engo sohwa yoka ulimentohofi, Sekwo Jisasimo impe mintokwape pipi yohofo. ⁴⁶Ose ulahoningkofi hwapife tifo'njo sohwa ulimentohofi, Jisas kako hungkuno wonyoangkafo lisoso nakwo hungkuno oso pa'nyoso nakwo mupa'ningkohoyihwono. ⁴⁷Ose ulahoningkofi a'amu Falisi sohwa ulimentohofi, I sekwo huhwahnnji Jisasimo simeho uyahoningkofi hwasyo honingkanomo ipesemotaseswesotaho. ⁴⁸I nakwo hwe engo sohwna'nnonji a'amu Falisi sohwna'nnontne hwe fihwo kako Jisasimo simeho hi'ntnnono unyo sohomo lihwalokwofo. Nihu'no awonoho. ⁴⁹Olo a'amulo Jisasimo simeho uyalokwofo sohwa hofiko Mousesiye honingkanomo hungkuno somo huno muyofoho. Oso'no Anitu a'amu homo somo tohino uyimontonoho. Oso hwasyo hungkuno ulimentohofofoho.

⁵⁰Nikoutimos kako hohonta Jisasimo u'ma'mentiso sohwo kako huhwo a'amu Falisi hweho. Kako hofiko'nji nohumanto ulimento, ⁵¹Nakwoe honingkanomo hungkunoso ole naliwo'ningkisotaho. A'amufe hungkuno mupa'nyo'mta'ni tohino siki uyo. Ose naliwo'ningkisotaho. O'o, simo'mo kakoe hungkuno yoloho neso upa'ningkuhwasi yo'mayo iwo'ningkiso so'no huno nto'no nayihwaso'no u, osohonta kako'ne hungkuno nano womtitofantanoho.

⁵²Ose ulahoningki hofiko ulimentohofi, I kiko huhwo hnononji Ngkalili nta'ango hwasilaho. Anituye hungkunomo atofa fiso. Atofo lohoji olo so'no huno wotipema'monnoho. A'amu Anitu hungkuno uyihwoso'no nalone sohwo hwaho Ngkalili sopo m'mofaponehoho. Oseso kiko huno wotipema'monnoho. ⁵³Ose ulahoningkofi hofiko hofikoe angopono humpo'mentohofofoho.

A'mu hwa'nte siye hungkunofoho.

8 ¹[Oso sikwo'miyo somo Jisas kako hwofiki'nyo Oulif sopo simentisofoho. ²Mo'ningka sohonta imingo'nji Jisas apa'no Anituye tajo ango engo somo asomo noponto simentisofoho. Hwe moya'mi hopi'nonohino Jisasimo u'mahoningkofi Jisas kako ampo nohumanto

kakoe hungkunoso lutihwamentisofoho. ³Ose lutihwentaningki a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwanji a'amu Falisi sohwanji hofiko ape hwa'ntesimo ipemotasontifi Jisasi'njo ajwopo uhumatimentohofofoho. Oso apesi kako nom'ne hwe'nji saho foyowentaningki hwe engo sohwa uhwonimentohofofoho. ⁴Oseso hofiko Jisasimo ulimentohofi, Nakwoe Lonetihwayo sohwosi, olo ape losi hufo yontaningki uhwonimalohwonyoho. ⁵Mousesiye honingkano hungkunoso ole nalimento, Hwoya'mi yahino wonyo'njo ose somo sojo mehwaso wofonjosyano. Ose nalimentisofoho. I oso'no kiko huno pipi kiyohoho. Pipi yanehwono. ⁶Hofiko Jisasiye hunomo yamofu ulohofone oso ulohonimentohofofoho. Huno ole syafihu'mentohofi, Jisas kako Mousesiye honingkano hungkunomo mtihupe so'manji nom'ne hungkuno kengo naloso'manji nakwo kakimo impe untofantanoho. Ose syofisyahoningki Jisas kako ingku'nohumanto kako kakoe ajo'miyo'nji hwahomo ifalifaliyo mti'mokumentisofoho. ⁷Hofiko Jisasimo ne'no ne'no ulohoningkahoningkofi Jisas kako nolikafonto ulimento, A'amu fihwo honingkano wonyo nihu'no aneso sekwo'njo ajwo lopo sojo simo'mjoso a'mu simo woho'namofono. ⁸Ose ulonto kako apa'no ingku'nohumu lohofonto hwahomo apa'no ajo'miyo'nji ifalifaliyo mti'mokumentisofoho. ⁹Hofiko Jisasiye hungkunomo upa'nontifi a'amu anga'no anga'no hotahumentohofofoho. Hwe yofe engo'njo sohwa simo'mo hotoswopahoningkofi hwe nom'ne sohwa hofiko tifi hotahumentohofofoho. A'amu hopi'nonohinoso Jisasimo uliko'mahoningkofi Jisas kako'nohini nohumentaningki oso a'musi kako Jisasiye simanopo ne'no loho'mentisofoho.

¹⁰Jisas nolikafonto a'mu simo ulimento, Olo a'mu losi, a'amuso nti'mo humalofo. A'amu anga'nohinoso kikimo poyo wokumokano makiloho liyohoho. ¹¹Jisas ose ulahoningki a'musi ulimento, Hwe Engofo, a'amu ose manjofoho. Hopi'nono nto humpehofo. Ose ulahoningki Jisas ulimento, Ngko huhwo'ni poyo makumokohoyohono. Kiko nowehoji oso wonyo hiso apa'no iyo'eno. O'o, honingkano wopingo'nohini fiyohoho. Ose ulimentisofoho.]

Jisas olo hwaho lopone pomponaho hweho.

¹²Jisas a'amu somo hungkuno apa'no ulimento, Ngko olo hwaho lopone pomponaho hwo'nyoho. A'amu ngkimo tifi nningkaposo sohwo kako sikwo'mjoho'mo memoyonehoho. O'o, kako songo ne'no humayo'ne pomponaho hi'njo hweho. ¹³Ose ulahoningki a'amu Falisi sohwa ulimentohofi, Kiko kikine'no hnniwo'ningkino hwosoho. Oseso nakwo huno monayohoyohoho. Jije hungkuno nehopitikeno, hwasyotikeno. Nakwo huno monayohoyohoho. ¹⁴Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Ngko ngkine'no hnnalokweno. I oso'no nje hungkuno ne'njofoho.

Hwapिंगoso ngko nje hwapिंगo ne pmentohe spono huno niyohoho. Oso'no ngko ango nosimne spono'no huno niyohoho. I oso'no sekwo nje hwapिंगo ne spono huno maseyohoyohoho. Ngko hano umne spono'no sekwo huno maseyohoyohoho. ¹⁵ Sekwo a'amu hwahoponjofe yahinomo yano ilofiwo'ningkohofihwasoho. I ngko a'amufe yahino somo oso hopa yano milofiwo'ningkiyohe hwo'nyoho. ¹⁶ I oso'no ngko nom'ne a'amumne'no yano ilo'me'manji ngko nto'nohino ulo'mnoho. Hwapिंगoso ngko'nohini'maho. O'o, nje Mphwo nihwatimentiso sohwo'nji nohumentai yalokuhwoyo. ¹⁷ Sekwoe honingkano hungkuno somo ole wo'nnyofoho. A'amu hufa'u hwa'u hungkuno afa'nohini lisoso nakwo huno ole wonayono, Sikoe hungkunoso ne'njofoho. Ose wo'nnyofoho. ¹⁸ Ngko ngkine'no hungkuno hniwo'ningkohefoho. I nje Mphwo nihwatimentiso sohwo kako huhwo nje hwapिंगo so'no liwo'ningkiso hweho. ¹⁹ Ose ulahoningki hofiko ulimentohofi, Jije Mphwo nti'mo humaho. Ose ulohoningkahoningkofi Jisas ulimento, Sekwo ngkine'no huno nto'no mosyafisiyo'njohwasi kalohi sekwo nje Mphwo huhune'no huno mosyafisiyo hwasoho. Sekwo ngkine'no huno nto'no seinyohwasi'manji ou sekwo nje Mphwo huhune'no huno nto'no waseyimontonoho.

²⁰ Oso hungkuno hiso Jisas kako Anituye tajo ango engo hamniyoho'njo ango ajwo sopo lohofonto hwe moyo'mi somo hungkuno lutihwamentisofoho. Kako utihwa'nyopo ko humentaningi a'amu kakimo impe mintafe'njo imentohofoho. Hwapिंगoso kakoe sikuno poyo imo'nyo'ne sikunoso mmo'nyofoho.

Ngko ume sopo sekwo mafitne hwasoho. Jisas ose ulimentisofoho.

²¹ Jisas kako nom'ne hungkuno apa'no ulimento, Ngko ume sohonta sekwo ngkine'no hafihafe wonyopi wonyopi wotipeentifeho. Sekwo sekwoe honingkano wonyo somo poyo nope'ningkuji sekwoe wonyo somjo tohino somo ne'no humantokutnnefoho. Oso'no sekwo ngkimo moni'mapitnnehofo. ²² Ose ulahoningki a'amu Juta sohwa hnnimentohofi, Oso hungkuno nelalokunjoso hwapिंगo neso pehoto. Ole nelalofoho. Oso ango ngko u'mo humame sopo sekwo mafitnnehofo. Pipineto. Kako kakimo wofonjahinimtolikeno. ²³ Ose hningkahoningkofi Jisas ulimento, Sekwo enjwa'mta'ango kuyoho. Ngko yokintahoponta'ango hwo'nyoho. Sekwo olo hwaho loponta'ango kuyoho. Ngko ahwomo mta'ango hwo'nyoho. ²⁴ Oso'no ngko ole nto selohefoho. Sekwo poyo pe'ningkuji sekwoe wonyoso wawo'montonoho. Mphwo kako ngkimo nihwatimentiso so'no sekwo simaho hi'ntnnono montape'njo ifijo'manji sekwoe wonyoso wawo'montonoho.

²⁵ Ose ulahoningki hofiko ulimentohofi, Kiko tihwosilo. Ose ulohoningkahoningkofi Jisas ulimento, Ngko oso hwe so hwo'nyoho.

Simo'mo nto selimentohe so hwo'nyoho. ²⁶I sekwoe yahino wonyo somne'no hungkuno pi'ningo hi'njo hwo'nyoho. I oso'no hwangku oso yahino somne'no hungkuno yano selofimnefoho. I olohonta yo'mayo nihwatimentiso sohwo ntimentiso so'nohini waselimonne'no yohono. Kakoe yahinoso ne'njo hweho.

²⁷Jisas ose ulahoningki hofiko Jisas Anitumne'no hofikimo ulimentiso so'no huno muyo'njo imentisofoho. ²⁸Oseso Jisas hofikimo ulimento, Hwangku sekwo ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni fonjanisyikujji oso hohosohonta sekwo ngkine'no huno ole seyonefoho. U, oso hwe Anitu uhwatimentiso sohweho. Sekwo huno ose wotipemantifeho. Ngko nje huno mta'ni yo'mayo syohoso imentohe'maho. O'o, yo'mayo hungkuno nje Mpohwo ntimentiso so'nohini selimentohefoho. ²⁹Mpohwo kako nihwatimentiso sohwo kako ngko'nji humaho. Yo'mayo iwo'ningkoheso Mpohwo kakoe simeho wopingo umokiyo'ne iwo'ningkohe hwo'nyoho. Kako monisikwajonehoho. ³⁰Ose ulahoningki hwe moya'mi pi'ningo engoso oso hungkunoso upa'nontifi Jisasimo simeho hi'ntnnono umentohofofoho.

Hungkuno neso sekumo wopingo wasemokumontonoho.

³¹A'amu Juta fehohnjoso Jisasimo simeho hi'ntnnono umentohofoso somo Jisas ole ulimento, Sekwo simeho nehopi ntapikujjo'no sekwo nje hungkunomo tifi nehopi iningkafijo ku'manji sekwo nje inomokomoyo ne kuyoho. ³²Nje hungkuno nehopi somo huno seyoso'manji oso hungkuno hiso sekwoe yahino wonyoso kilo'mokomokosyehumamojo somta'ni usihutofosema'montonoho. ³³Ose ulahoningki hofiko Jisasimo ulimentohofi, Nakwoe neyakwo Apiloham sohwoe imu hwona'nyoho. Nom'nihwo nakumo ntohonta kilo'mokomokonesyohumamojoto. Awonoho. Oso'no kiko peho'no nalohino, Nje hungkunoso sekumo usihutofasema'montonoho. Pipineto. ³⁴Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Hungkuno nehopi'nohini waselimonne'no yohono. A'amu hopi'nonohino honingkano wonyo'njo somo oso honingkano wonyo hiso hofikimo kilo'mokomokosyohumamojofoho. Oso'no oso a'amu hiso hofiko oso honingkano wonyo sohwoe syoho ulohofiyo pa'nyofoho. ³⁵A'amu syoho ulohofiyo sohwo kako kakwo'yohwoe syohoso ulohofisoso kakoe hwe engo'njo nihu'nahone humayo'ne hwo'maho. O'o, kako syoho ulohofiyo'nohino hweho. I oso'no hwe engo sohwoe hwomu sohwo'nohini engolopohamo humawo'ningkohoho. ³⁶Oso'no Anituye Hwomu sohwo'ni ngko sekumo honingkano wonyo somta'ni isihutofasema'meso nom'nihwo sekumo mokilo'mokomokosesyohumanehoho. O'o, nihu'no awonoho. Nje a'amu ne nto imo'ningkohoho. ³⁷Sekwo Apilohamiye imu sohwo'nyoho liwo'ningkohoho so'no ngko huno niyohoho. Apiloham sohwo kako Anituye a'amu ne hweho. I oso'no nje hungkuno so'no nakwolaho lontifeso sekwo ngkimo wofonjonisyantife'no yalokwofo so'no sekwo Apilohamiye imu

ne hwas'i'maho. ³⁸Ngko nje Mpohwo'nji nohumanji yo'mayo nta'honingki loseti hawo'ningkohe hwo'nyoho. I oso'no sekwo sekwoe seningkwohwo ne sohwoe yahino somo nomantifi yalokwofo.

**Seningkwohwo sohwo Seteniyoho. Jisas a'amu
Juta somo ose ulimentisofoho.**

³⁹Jisas ose ulahoningki hofiko ulimentohofi, Nakwoe mpohwo sohwo Apilohamiyoho. Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, I sekwo Apilohamiye imu ne hwas'i'manji sekwo Apiloham imojo yahinoso sekwo ikutnnesohilo. ⁴⁰Yo'mayo hungkuno nehopi Anitu nta'honingki ngko seliwo'ningkohe hwo'nyoho. Oso hungkuno homo somo sekwo nakwolaho lontifi wofonjonisyatife'no yalokwofo. Apiloham kako a'amumo wofonjahumonto miyommentisofoho. ⁴¹O'o, sekwo sekwoe seningkwohwo ne sohwoe yahinomo iningkowalokwofo.

Ose ulahoningki ulimentohofi, Nena'wohisi hwa'nyo yonto nakumo tipenema'mentiso hwonani'maho. Naningkwohwo anga'nohino sohwo Anituyoho. ⁴²Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Sekwo Anitu seningkwohwo ntentesi sekwo ngkimo simeho ntapikutnnesohilo. Hwapingoso ngko Anitu'nji nofosyohumanji pmmentohe hwo'nyoho. Nje huno mta'ni pmmentohe hwoni'maho. O'o, Anitu kako nihwojahoningki pmmentohe hwo'nyoho. ⁴³Sekwo nje hungkunomo huno nto'no mosyafisiyo'njo peho'neto. Hwapingoso sekwo nje hungkunomo upa'nontifeso nakwolaho lontifeso haloho maposo'njo hwasoho.

⁴⁴Sekwoe seningkwohwo sohwo Seteniyoho. Sekwo yokumpohn'nyo yoho'nontifi sekwoe seningkwohwoe yahinomo tifi iningkowalokwofo. Kako simo'mta'ango a'amumo wofonjahumo limojo hweho. Kako hungkuno ne'njo somno ngkilaho limojo hweho. Hwapingoso yahino neso kakoe simeho mo'mo momnauyoho. Kako hwasyo hungkuno'nohini limojo hweho. Kako yo'mayo hwasyo hungkunoso hwapingo hweho. ⁴⁵I ngko sekumo hungkuno nehopi ko selahoningko sekwo nje hungkuno homo somo simeho hi'ntnnono montopalokuyohoho. ⁴⁶Ngko honingkanu wonyo yoheso'no tihwo wantimontolo. Awonoho. I oso'no ngko hungkuno nehopi'nohini seliwo'ningkohe'manji sekwo nje hungkunomo simeho hi'ntnnono montape'njo peho'ne yalokwofo. ⁴⁷Anituye mehomi ne sohwa hofiko Anituye hungkunomo haloho pewo'ningkohofofoho. I sekwo Anituye mehomi hwas'i'maho. Oso'no sekwo kakoe hungkunomo haloho maposo'njo hwasoho. Jisas ose ulimentisofoho.

**Jisas ulimento, Apiloham mmo'nyo sohonta
ngko ne'no humamote hwo'nyoho.**

⁴⁸Ose ulahoningki a'amu Jutafe hwe engo sohwa Jisasimo sitofu ulimentohofi, Ihwoni, nakwo kikine'no hungkuno nehopi liwo'ningkuhwono.

Kiko a'amu Someliya pa'nyo hwasoho. Kiko mewoso hwasoho. Seteniye towahuno wonyoso kikimo ehuhnnakumo'nyo hwasoho. Nehopi liwo'ningkuhwono. ⁴⁹Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Ngko towahuno wonyo ane hwo'nyoho. O'o, ngko nje Mpohwoe yofe engo ho'nomalokweno. I sekwo nje yofemo hwotoho nifeentokwofo. ⁵⁰Nje yofe ho'noma'nyo'ne ngko syoho miyalokuyohono. O'o, Anitu kako nje yofe engo umokumontonoho. I a'amu yo'mayo wonyo ngkine'no huno syafisiwo'ningkohoho so'no Anitu kako tohino yano ulofiyonefoho. ⁵¹Hungkuno nehopi'nohini waselimonne'no yohono. A'amu fihwo nje hungkunomo nto'no iningkaweso'manji kako poyo mape'nyo'njo songo ne'no nohumantihwone hweho.

⁵²Ose ulahoningki a'amu Jutaso Jisasimo ulimentohofi, Ihwoni, kiko towahuno wonyoso nehopi hi'njo hwasoho. Apiloham kako poyo pe'nimentiso hweho. I a'amu Anitu hungkuno uyahoningki limotofo huhwanji pe'nimentohofoho. I oso'no oleso peho'no lalokuno. A'amu fihwo nje hungkunomo nto'no iningkaweso'manji kako poyo mape'nyo'njo songo ne'no nohumantihwone hweho. Oso hiso peho'no lohino. ⁵³Kiko neyakwo Apiloham poyo pe'nimentiso sohumo yakolo'nnyo hwasilaho. I kiko oso a'amu Anitu hungkuno uyahoningki lontifi pe'nimentohoho sohwamo uyakolo'nnyo hwasilaho. Kiko tihwo pa'nyo umo'nimonji lalokuno.

⁵⁴Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, I ngko nje yofe engo imokinantimtentesi nje yofeso engo'maho we'e'nohinesohilo. I oso'no sekwo naningkwowho Anituyoho liwo'ningkohoho sohwo kako nje yofe engo nimokalofoho. ⁵⁵I oso'no sekwo Anitu ne sohumo huno maseyo hwasoho. Ngko kakine'no huno niyohoho. Ngko ole lonti'mtentesi, Ngko Anitu sohumo huno maniyohoyohoho. Ngko ose lonti'mtentesi ngko sekwo hopa hwasyo hungkuno'njo hwo'nnesohilo. I oso'no ngko Anitu ne sohumo huno niyahoningki kakoe hungkunomo tifi iningkowalokweno.

⁵⁶Seningkwowho Apiloham sohwo kako Anituye hungkunomo haloho po'mentiso so'no kako ngko olo hwaho lopo pmne'no huno uyahoningki so'no kako ngkimo timo nehopi nohonimentisofoho. Oso'no kako ngkine'no simonyo imentisofoho. ⁵⁷Ose ulahoningki a'amu Jutaso ulimentohofi, Soswo *fifiti* (50) mokiyaakolofe hwasoho. Kiko Apilohammo timo uhwonimentohino hwasilaho. Hungkuno hwasyo lalokuno. ⁵⁸Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. Apiloham kako mmo'nyo sohonta ngko humamote hwo'nyoho. Ose ulimentisofoho. ⁵⁹Oseso hofiko sojo nomantifi Jisasimo wofonjosyano lontifi ko imentohofoso Jisas kako a'amu pi'ningo engo'njo so'mo hiyaso ifohuni ifohuni lohofonto mempono swapmmentisofoho.

Jisas kako hwe timpi'nyo sohumo wopingo umokumentisofoho.

9 ¹Jisas kako hano emoyonto hwe timpi'nyo fihumo uhwonimentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kona'wohi aswo

mayoso timp'i'nyo humoma'mentisofoho. ²Jisas oso hwe huhwo sohomo uhwoningkahoningki Jisasiye inomokomoyo sohwo'na'ni kakimo ulohonimentihwoni, Nakwoe Lonetihwayo sohwo'si, oso hwe sohwo timp'i'nyoso peho'ne imo'nnyoto. Kako honingkano wonyo imofonto imo'nimentisotaho. Kaningkwohwo'ya'u honingkano wonyo imo'mentisiyomo imo'nnyotaho.

³Inomokomoyo sohwo'na'ni ose ulahoningkuhwoni Jisas nalimento, O'o, olo hwe lohwoe timp'i'nyo imo'nyo hwapingoso kakoe honingkano wonyo mta'ango'maho. Kaningkwohwo'ya'uye honingkano wonyo mta'ango'maho. O'o, olo timp'i'nyo imo'nyo hwapingoso Anitu kako olo hwe lohomo kakoe yokumpohn'nyo utihwa'nyopo uyimo limentisofoho. ⁴Ose ulonto kako pahnnimo hungkuno ole ulimento, Mofehi'nyo ne'no lohofontaningkuhwosi nakwo yo'mayo syoho Anitu ngkimo nihwatimentiso sohwo nejapmmmentisoso komo'no uyano. Sikuno mehwo'so'no nakwo syoho miyanehwono. ⁵Ngko olo hwaho lopo nohumentani'mo olo hwaho lophonjo pomponaho pa'nyo hwo'nyoho.

⁶Ose nalonto kako hwaho we'eso nomanto memijo hwahomo uyati'mofonto yoko'nyo imokonto timp'i'nyo sohwoe timopo uloho'mentisofoho. ⁷Ose ulohofonto ulimento, Kiko nowehoji oso mijo ayo Silouam sophonjo somo mijo fiyoma'nyo. Ose ulimentisofoho. Oso mijo yofe Silouamiyoso hwapingoso olenoho, Lihwajiyofe'nefoho. Oseso oso hwe huhwo sohwo kako mijopo nowento mijomo yoma'nonto asomo nosaponto kako timo wopingo honimentisofoho.

⁸Hohonta oso hwe huhwo sohwo kako timp'i'nyo nohumanto honingkano momingo sopo nohumentaningki a'amu nopasantifi nopawentifi yontaningkofi kako hofikinta'ni hamniyoho yo'mayo so'no jomo ulimojo hweho. Oso a'amu huhwo sohwanji oso a'amu hwe timp'i'nyo sohwo kakoe ango afaponta'ango sohwanji hofiko hnnimentohofi, Pipilo. Olo hwe lohwo kako honingkano lopo nofosyohumanto nakumo hamniyoho yo'mayo so'no jomo naliwo'ningkiso lohwo'laho. ⁹Ose hningkahoningkofi a'amu fehohnjoso ole limentohofi, Ou, olo hwe lohwo sohwo olo huhweho. I nom'nihwo ole limentohofi, O'o, awonoho. Oso hwe huhwo sohwo pa'nyo hwolikeno. Ose lahoningkofi oso hwe timp'i'nyo wopingo umokumentiso huhwo sohwo ole ulimento, Ngko olo huhwo'nyoho. ¹⁰Ose ulahoningki hofiko ulimentohofi, Jije timo wopingo kumo'ningkisoso pipi yohinoto. ¹¹Ose ulohoningkahoningkofi kako ulimento, Oso hwe Jisasiyoho liwo'ningkohoho sohwo kako hwaho'nji memijo'nji iwolo'mokonto kako nje timopo ntohofisofoho. Kako nantohofonto ntohi. Kiko nowehoji mijo ayo Silouam mta'ni mijo fiyoma'nyo. Ose ntahoningki ngko nowenji mijo yoma'ningkoheso nje timo wopingo nimo'ningkohoho. Timo yo'mayo somo uhwoningkohono. ¹²Ose ulahoningki hofiko ulimentohofi, Oso hwe

huhwo sohwo nti'mo humaho. Ose ulahoningkofi kako ulimento, Kakoe humayo sopone'no ngko huno maniyohoyohoho.

¹³Ose ulahoningki hofiko oso hwe timp'i'nyo emmojo sohomo a'amu Falisi sohwafepono ipemotamentohofofoho. ¹⁴Hwapingoso oso sikuno somo Jisas kako oso hwaho memijo'nji iwolo'mokonto hwe sohwoe timo wopingo umokumentisoso sikuno iyoho humayo somnoho. ¹⁵Hofikoe ango sopo i'mofapontifi hofiko kakimo apa'no ulohonimentohofi, Jije timo wopingo imo'nyoso pipi yonji honimahnnoto. Ose ulahoningkofi kako ulimento, Kako hwaho yoko'nyoso nomanto nje timopo ntahofahoningki ngko mijo yoma'nimaleso ngko timo honimalefoho. Ose ulimentisofoho. ¹⁶A'amu Falisi fehohnjo sohwa ole limentohofi, Oso Jisas huhwo sohwo kako sikuno iyoho humayo somo syoho iwo'ningkiso so'no nakwo huno ole nayohoho. Kako Anitu mta'ango hwo'maho. Ose lahoningkofi nom'nihwa ulimentohofi, I kako nakwoe honingkano wonyo'mta'ango hwo'manji kako olo wonyoangkafo nakwo miyiwo'ningkuhwone loso pipi imasoto. Ose lontifi hofiko hwasypopo hotitofontifi yoka hungkuno hnnimentohofofoho.

¹⁷Oseso a'amu Falisi sohwa hofiko oso hwe huhwo sohomo apa'no ulohonimentohofi, Oso hwe jije timo wopingo kumokumaso sohume'no kiko huno pipi kiyohoho. Ose ulohoningkahoningkofi kako ulimento, Oso hwe huhwo sohomo Anitu hungkuno uyahoningki naliwo'ningkiso hweho. Ose ulimentisofoho. ¹⁸Oso a'amu Jutafe hwe engo sohwa hofiko oso hwe timp'i'nyo emmojo sohwoe hungkunomo simeho hi'ntnnono mummentohofa so'no hofiko huno ole syafihu'mentohofi, Olo hwe lohwo kako timp'i'nyo memmojo hweho. O'o, nom'ni hweho. Ose syafisyontifi kaningkwowho'ya'umne'no johu ulimentohofofoho. ¹⁹Johu ulontifi ulimentohofi, Oloso sikoe hwomutaho. Kona'wohi aswo ma'mentiso sohonta timp'i'nyo ma'mentiso hwo'manji i olohonta kakoe timo wopingo pipi imo'ningkohoho. ²⁰Ose ulohoningkahoningkofi kaningkwowho'ya'u siko ulimentisiyo, Nekwo huno ole eyohoho. Oloso nekwoe hwomu hweho. Kona'wohi aswo ma'mentiso sohonta kako timp'i'nyo ma'mentiso hweho. Oso'ntnne nekwo huno eyohoho. ²¹I oso'no olohonta kako timo pipi yonto honingkohoho. Oso'no nekwo huno meyhoyohoho. I oso a'amu kakoe timo wopingo umokumaso sohune'no oso'ntnne nekwo huno meyhoyohoho. I sekwo nekwoe hwomu sohomo ulohonimno. Kako engo nto imo'nimentono. Kako kakine'no sekumo hungkuno waselono.

²²Oso hungkuno kaningkwowho'ya'u ulimentisiyo hwapingoso hofiko Jutafe hwe engo sohwa'ne'no iyoho unimentisofoho. Hwapingoso oso hwe engo sohwa olo hungkuno nto kotiku'mentohofa, A'amu fihwo kako Jisasimne'no kako Kilaisiyoho. Anitu uhwatimentiso hweho lijwaofoso'manji hofiko oso a'amu huhwo sohomo tajo ango mta'ni wae yaopitnnefoho. ²³Oso hungkuno nto kotiku'mentohofa

so'no kaningkwohwo'ya'u ulimentisiyo, Nekwoe hwomu engo nto imo'nimentiso hweho. Kakimo ulohonimno.

²⁴Ose ulimentisiyo so'no hwe engo sohwa hofiko oso hwe timpi'nyo emmojo sohune'no apa'no johu ulontifi ulimentohofi, Olo wonyoangkafo imo'nimaso so'no kiko Anituye yofe'nohini foho'nomaho. Jisasiye yofe noho'nomahotoho. Kako hwe honingkano wonyo'njo hweho.

²⁵Ose ulahoningkofi kako ulimento, Jisas kako honingkano wonyo'njo hwolikeno. Ngko huno maniyohoyohoho. I oso'no ngko olo'nohini huno niyohoho. Hohonta ngko timpi'nyo humamote hwo'nyoho.

Olohonta ngko timo nto'no honalokweno. ²⁶Ose ulahoningki hofiko ulimentohofi, Kako kikimo pipi kiloho'masoto. Kako jije timo wopingo pipi kumokumasoto. ²⁷Ose ulahoningkofi ulimento, Oso hungkuno hiso ngko nto selimalefoho. Sekwo nje hungkunomo haloho maposo'njo imalofihwasoho. Sekwo apa'no upo'nantifi'no lolalokwofo. Sekwo kakoe inomokomoyo umo'nantifi'no lolalokwofo. ²⁸Ose ulahoningki hofiko hungkuno wonyo ulimentohofi, Kiko kiko'nohini kakoe inomokomoyo hwosoho. I oso'no nakwo Mousesiye inomokomoyo hwona'nyoho.

²⁹Anitu kako Mousesimo hungkuno ulimentiso so'no nakwo huno nayohoho. I oso'no olo Jisas lohwo kako nti'mo i'mofapmmentiso hwolo. Nakwo huno monayohoyohoho. ³⁰Ose ulahoningkofi kako pisopisaho lonto ulimento, Oso hwe sohwo kako nje timo wopingo nimokumaso lohune'no sekwo kakoe hwapingo i'mofapmmentiso so'no sekwo huno maseyoho hwasoho. ³¹I olo so'no nakwo huno nayohoho. Anitu kako a'amu honingkano wonyo'njo sohwafe hungkunoso mupo'nalofiyoho.

I oso'no a'amu fihwo kako Anitumo hwomtame ulofiwo'ningkiso sohwo kako Anituye hungkunomo tifi iningkayo so'no kako Anituye simeho wopingo imokuwo'ningkiso osohumo Anitu kakoe hungkunomo haloho upo'nalofoho. ³²Simo'mta'ango sikuno memjao'moponto mpoyo olo pa'nyoso mawo'nnyoponoho. Hwe fihwo kona'wohi ma'mentiso sohonta timpi'nyo meesyoso sohwoe timoso hwangu hwe nom'niho wopingo umokonefoho eso mupa'nyofoho. ³³I Anitu oso hwe huhwo sohomo mihwatimentiso'manji kako oso wonyoangkafo ntoho'masoso miyihwonesohilo. ³⁴Ose ulahoningki hofiko ulimentohofi, Kiko tohwo'nanjwo mehomi hwosoho. Nihu'no wonyo hwosoho. Kiko Anituye hungkuno wolonetihwamonntaho. Mpano. Ose yokumpohn'nyo ulontifi kakimo wae yao'mentohofofoho.

A'amu simeho hi'ntnnono ane sohwo timpi'nyo hwafoho.

³⁵Oso hwe timpi'nyo emmojo sohomo hwe engo sohwa tajo ango somta'ni wae yao'mentohofa so'no Jisas upa'nonto oso hwe sohumne'no tipihwononto ulimento, Kiko A'amufe Hwomu sohomo simeho hi'ntnnono luyalokuno. ³⁶Ose ulahoningki ulimento, U, Hwe Engofo, oso A'amufe

Hwomu sohwo tihwolo. Kiko yoloho ntohojo'no ngko kakimo simeho hi'ntnnono uyimonnoho. ³⁷Ose ulahoningki Jisas ulimento, Kiko nto nohoningkohino. Ngko olo huhwo'ni kilalokweno. ³⁸Ose ulahoningki kako Jisasimo ulimento, Hwe Engofo, ngko simeho hi'ntnnono kijopalokweno. Ose ulonto kako hwomtame ehumanto Jisasiye yofe ho'noma'mentisofoho.

³⁹Oseso Jisas nohumanto a'amu hopi'nonohino somo ulimento, Ngko olo hwaho lopo pmmntoheho a'amu olo hwaho lophonjofe yahino somo yano ilofone pmmntohe hwo'nyoho. Oseso a'amu Anituye yahino yo'mayo so'no nto tipema'mentihwone so'no nakwo huno hwapingo'nji'nwoho. Nom'ne huno songo tipemayo'ne syoho engo peho'ne yanehwono. Nakwo timp'i'nyo'ni'maho. Ose liwo'ningkohofoso hofiko timp'i'nyo hwafoho. Hofikoe timp'i'nyo hisomo ujo wehontojwahumonji pmmntohono. I a'amu Anituye yahino yo'mayo so'no nakwo huno'nji'maho lontife oso a'amu hofiko timp'i'nyo pa'nyo ko huhwo hofiko huno wopingo tipemayo'ne syoho engo yalokwofo. I ngko honingkano ito'nohino somo hofikimo utihwamonji pmmntohe so'no hofiko huno wopingo tipemayo'ne syoho engo yalokwofo so'no hofiko timo honyofoho. ⁴⁰Ose ulahoningkofi a'amu Falisi fehohnjo sohwa Jisasi'njo mofonepo humamentohofoso sohwa oso hungkuno hisomo upa'nontifi Jisasimo ulimentohofi, Nakwo sohwa'ni timp'i'nyo hwona'ntaho. Ose lolalokuno. ⁴¹Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Sekwo ole lontifijontentesi, Nakwo Anitumne'no huno nto'nohino nainyo hwona'ni'maho. O'o, nakwo a'amu timp'i'nyo pa'nyo hwona'nyoho. Ose lontifijontentesi sekwo sekwoe honingkano wonyo somne'no tohino momapitnesohilo. I oso'no sekwo ole lalokwofo. Nakwo Anituye yahino somne'no huno hwapingo'njo hwona'nyoho. Nakwo timo honyo hwona'nyoho. Oseso sekwoe honingkano wonyo somne'no tohino nomapitne hwasoho. Ose ulimentisofoho.

Yahu 'sipsip' ilojone pahnnimo hungkunofoho.

10 ¹Jisas nohumanto ulimento, Ngko hungkuno nehopi'nohini waselimonne'no yohono. A'amu fihwo kako yahwolojo kuso sopo masyuyo'njo sohwo kako nom'nepo kotasyihwosi swoso sohwo kako hufo'ne hweho. ²Oso yahu kakwo'yohwo ne sohwo kako kuso ne sopo syuwo'ningkiso hweho. ³A'amu kuso sopo mokosyohumawo'ningkiso sohwo kakwo'yohwo ne sohomo uhwoningkuhwosi wohwosampo'montonoho. Kakwo'yohwo nosyuhwosi yahu mehomi hopi'nonohinoso hofikoe yofe anga'no anga'no ulihwoso'no kakwo'yohwo sohwoe mampaho upa'ningkuji kakwo'yohwo sohomo tifi uningkoswantifeho. ⁴Kakwo'yohwo sohwo yahu somo mempono ipemotawonto kako simo'mo upeehoningkuhwosi yahuso kakoe

mampahomo upa'ningkuji tifi uningkwantifeho. ⁵Yahu hiso hofiko a'amu nom'nehumo miningkwantifeho. Hwapingoso hofiko mampaho nom'ne kengo upa'ningkuji hiyaso'mo wowantifeho. ⁶Jisas oso pahnnimo hungkuno ko ulahoningki a'amuso hofiko hwapingo ne so'no huno mosyafisiyo'njo imentohofofoho.

Jisas kako yahu mehomimo mokosyohumayo wopingo hweho.

⁷Oseso Jisas kako hungkuno homo somjo yolohoso ulimento, Ngko hungkuno nehopi'nohini waselimonne'no yohono. Ngko yahu mehomife hoku'yo hwo'nyoho. ⁸A'amu ngko m'mofape sohontajo i'mofapmmentohofoso hofiko hufo'ne i'mofapmmentohofofoho. I oso'no nje yahu mehomi neso osohwafe mampaho somo haloho maposo'njofoho. ⁹Ngko Jisas sohwo'ni hoku'yo hwo'nyoho. A'amu ngkimo nu'manto kako hoku'yo sohwo'nimo noswahoningki ngko oso a'amu somo wopingo nomokosyohumahm'me'no kako wopingo ne'no nohumantihwonefoho. Oso a'amu somo kakoe wonyo somjo tohino somta'ni usihutofoma'monnoho. Oseso oso a'amuso kako nosyuhwosi noswapihwosi ihwosi wosopayo wanimontonoho.

¹⁰A'amu hufo'nohinoso hofiko siki mapifitnneho. O'o, hofiko yahu hufo ikuji wofonjosyantife'nofoho. Nihu'no wonyo umokantife. I oso'no ngko nje yahu mehomi somo songo ne'no humayoso uyimonji pmmentohe hwo'nyoho. Yo'mayo tango nje mehomi somo ko u'masoso hofiko nje ahomo humawo'ningkohofoho so'no hofiko simeho wopingo engo yamo'nnyofoho. ¹¹Ngko yahu mehomi mokosyohumayo wopingo hwo'nyoho. A'amu yahu mehomi mokosyohumayo wopingo sohwo huno ole syafisiwo'ningkiso, Nje mehomi poyo nope'nifitnnoho lonji ngko hofikimo ufo'mayo'ne wape'nimonnoho. ¹²A'amu hamniyoho syoho'nohini iwo'ningkiso sohwo kako yahu somo nomokosyohumentaningki sikijo nopahoningki a'amu huhwo sohwo kako hiyaso li'mofiwo'ningkiso hweho. Hwapingoso kako yahu mokosyohumayo hwapingo hwo'maho. Kakwo'yohwo hwo'maho. Oso'no sikisiwojo sohwo kako yahu somo toho lofototo'meefahoningki yahuso hiyaso humpewo'ningkohofofoho. ¹³Hwapingoso oso a'amu huhwo sohwo kako hamniyoho'nohini syoho iwo'ningkiso hweho. Kako yahu somne'no huno mosyafisiyo'nji iwo'ningkiso hweho.

¹⁴⁻¹⁵Ngko yahu mehomi mokosyohumayo wopingo hwo'nyoho. Nje Mpohwo kako ngkine'no huno uyalokunjoso ngko kakine'no huno niyohoho. Oso pa'nyoso ngko nje mehomi ne somne'no huno nto'no niyohoho. Hofiko ngkimo huno nto'no uyohoho. Nje mehomi somo ufo'mayo'ne ngko poyo wape'nimonnoho. ¹⁶Nje mehomi fehohnjoso olo tojo somo mohumunyoponoho. Oso hiso'nji ngko utima'mo hofiko nje mampaho somo haloho wopeantifeho. Oseso oso yahu nom'ne

so'nji nem'no afa'no umo'nantifeho. Hofikoe mokosyohumayo sohwo kenga'nohino hwo'nyoho. ¹⁷Ngko nje yahu mehomi somne'no poyo pe'ni'mo ngko apa'no songo wolika'monnoho. Ose yalokwe so'no nje Mpohwo kako simeho engo ntopalofoho. ¹⁸A'amu fihwo kakoe huno mta'ni mofonjonisyanehoho. O'o, ngko nje mehomi lomo ufo'mayo'ne poyo wape'nimonne'no yohono limentohe so'no hofiko ngkimo wofonjonisyantifeho. Nje Mpohwo kako olo hilo so'no ntonto kakoe yokumpohn'nyo ntapmmentiso so'no ngko poyo pe'nyo'neso yokumpohn'nyo hi'njo hwo'nyoho. Ngko apa'no songo likafo'neso yokumpohn'nyo hi'njo hwo'nyoho.

¹⁹Ose ulahoningki a'amu Jutaso oso hungkuno homo somo upa'nontifi apa'no hotito'mentohofoho. ²⁰A'amu fehohnjo pi'ningoso ole hnnimentohofi, Towahuno wonyoso kakimo ehuhnnamofiso'no kako ilohofalofoho. Kakoe hungkunomo peho'no upo'nalokwofo. ²¹I oso'no a'amu fehohnjoso ole hnnimentohofi, Olo hungkuno Jisas liso loso a'amu towahuno wonyo'njo oso hwa mta'ango'maho. U, towahuno wonyoso hofiko a'amu timp'i'nyo somo wopingo umokumontolaho. Awonoho. Ose hnnimentohofoho.

**A'amu Jutafe hwe engo sohwa hofiko Jisasimne'no
mangohwa imo'nimentohofoho.**

²²Oso ango Jelusalem sopo nom'ne Sikuno Engo iyoho humayo'ne i'mofapmmentisofoho. Oso Sikuno Engoso hofiko hohonta Anituye tajo ango engo somo hano hwasayo'ne huno syafisiyo'nefoho. Oso hohosohonta kwongkwongonjohontanoho. ²³Jisas kako osopo nohumanto kako tajo ango engo somjo mempo ango hiso Soulomouniyefoho liwo'ningkohofoho. ²⁴Jisas osopo hano emoyontaningki a'amu Jutafe hwe engo sohwa hofiko Jisasimo ehofomokomantifi ulimentohofi, Nakwo jije hwapingo so'no huno akwe'no syafisyihwoneso yolohoso ntohonta wonalimonnto. Anitu ngko hwe uhwatimonnoho nalimentiso sohwsilaho. Yoloho fonaso.

²⁵Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Yolohoso nto selimentohefoho. I oso'no sekwo nje hungkuno homo somo simeho hi'ntnnono montape'njo hwasoho. Yo'mayo syoho wopingo nje Mpohwoe yokumpohn'nyo so'nji iwo'ningkohe somo sekwo nuhwoningkuji Anitu uhwatimentiso lohweho likutnnesohilo. ²⁶I oso'no sekwo nje yahu mehomi hwasi'maho. Oso'no sekwo ngkimo simeho hi'ntnnono montape'njo hwasoho. ²⁷Nje yahu mehomiso hofiko nje mampaho nupa'nontifeso ngko hofikine'no huno niyahoningki hofiko ngkimo tifi nningkapiwo'ningkohofoho. ²⁸Nje mehomi homo somo ngko songo ne'no humayoso uyimentohefoho. Oso'no hofiko tikanomo mafitnnefoho. O'o, a'amu fihwo nje aho somta'ni nje mehomi hisomo wae meenimofonefoho. ²⁹Hwapingoso mehomi hiso

nje Mpohwo Anitu sohwo kako ngkimo ntapmmntisofoho. Mpohwo kakoe yokumpohn'nyoso yo'mayo somo hwofilo'nnyo hweho. Oso'no a'amu fihwo kako oso mehomi homo somo Mpohwoe aho somta'ni wae meeofonefoho. ³⁰Ngko huhwo'ni nje Mpohwo'nji afa hwo'nyoho.

³¹Ose ulahoningki a'amu Jutafe hwe engo sohwa hofiko Jisasimo wofonjosyano lontifi sojo ma'mentohofofoho. ³²Sojo nomahoningkofi Jisas ulimento, Nje Mpohwoe yokumpohn'nyo so'nji ngko syoho wopingo pi'ningo iwo'ningkohe somo sekwo uhwoniwo'ningkohoho so'no syoho ntisomne'no wofonjonisyantife'no yohofo.

³³Ose ulahoningkahoningki hofiko ulimentohofi, Nakwo jije syoho wopingo so'ne wofonjokisyantane'no miyalokuyihwono. O'o, kiko Anitune'no sitofo ulalokuno so'no nakwo wofonjokisyantanoho. Kiko a'amu olo hwaho lopo nta'ningo hwosoho. I oso'no kiko ole nalohino, Ngko Anitu hwo'nyoho nalohino hwosoho.

³⁴Ose ulahoningki Jisas ulimento, Sekwo honingkano hungkuno somo anitu kako nom'ne hwe engo sohwanne'no ole ulimento, Sekwo anitu hwasoho. ³⁵I nakwo huno ole nayohoho. Anituye hungkunoso ne'njofoho. Oseso Anitu kako oso a'amu kakoe hungkuno uyimentiso huhwo sohwo sekwo anitu hwasoho ulimentisoso hungkuno nehopeho. ³⁶I oso'no ngko Anitu nihwatimentiso sohwo'ni ngko Anituye hwomu hwo'nyoho selimentohe so'no sekwo Anitumo sitofo ulalokuno eso peho'ne ntantikwofo. ³⁷Sekwo soku, ngko nje Mpohwoe syoho miyo nohoningkuji'manji sekwo ngkimo simeho hi'ntnnono montape'njo uyantifeho. ³⁸I oso'no ngko nje Mpohwo Anituye syoho yalokweno. Oseso nje hungkuno selalokwe losomo sekwo ngkine'no simeho hi'ntnnono montape'njo ifijo'manji yo'mayo syoho wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso ngko i'me'no oso syoho homo somo nohoningkuji oso syoho imesomo simeho hi'ntnnono uyifitnnefoho. Ose ifijo'manji sekwo huno wopingo ole wosyofisyantifeho. Ngko'nji nje Mpohwo'nji siko afafoho. Ngko huhwo'nne'no Anituyoho wosyonifisyantifeho. Mpohwo ngkimo nihumaho. Ngko Mpohumo humaleno. ³⁹Ose ulahoningki hofiko Jisasimo impe untofano lontifi ko imentohofoso Jisas kako hofikimo uliko'manto umentisofoho.

⁴⁰Jisas kako asomo wento Mijo Joutan nongkihnta'ni wako'mentisofoho. Joun kako hohonta syoho yonto a'amumo mijo kiyoma'mojo sopo ki'mofamentisofoho. Kako noki'mofawento osopo humamentisofoho. ⁴¹Osopo Jisas kako nohumentaningki hwe moya'mi pi'ningo engo hofiko kakimo u'mantifi hnnimentohofi, Joun kako yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso miyo'njo hweho. I oso'no yo'mayo hungkuno olo hwe lohune'no nalimentisoso ne imo'ningkohoho. ⁴²Ose hnnontifi hwe moya'mi pi'ningo engoso hofiko oso hiso'no Jisasimo simeho hi'ntnnono umentohofofoho.

Lasalos kako poyo pe'nimentisofoho.

11 ¹Hwe fihwo kakoe yofe Lasalos. Kako ango Mpetani sopo nohumanto mnokino engo tipema'mentisofoho. Oso ango hopo sopo Maliya'nji Mota'nji siko'nopee'i sikoe angoponoho. ²Oso a'mu Maliya hisi kako tifi no'mo nakwoe hwe engo Jisasiye sifemo hwonemijo usisyonto kakoe mijiyo sawemo so'nji sosayo usipo'mentisofoho. Oso hwe Lasalos kako mnokino'njo sohwo kako Maliyafe koningkwa'wehweho. ³Oseso Lasalos kako mnokino tipemahoningki kaisifa'u siko Jisasimne'no hungkuno ole lihwatimentisi, Hwe Engofo, jije ningkwahwo Lasalos sohwo mnokino'njo hweho. Ose lihwatimentisiyefoho. ⁴Lihwojahoningki Jisas kako hungkuno homo somo nupa'nonto a'amu somo ulimento, Olo mnokino loso nihu'nahone poyo pe'nyo'ne'maho. O'o, Anituye yokumpohn'nyoso utihwa'nyopo uhwonyo'nefoho. Anituye Hwomu sohwo'ni yofe engo mayo'nefoho. Ose ulimentisofoho.

⁵Jisas kako Mota'nji konampi Maliya'nji Lasalosijontnne'no simeho engo uyimentisofoho. ⁶Jisas kako Lasalos mnokino'njo hweho ko upa'nonto kako oso ango humamentiso sopo nom'ne sikuno hufa'u humamentisofoho. ⁷Sikuno hufa'u memjaofahoningki Jisas kakoe inomokomoyo sohwna'nimo nalimento, Nakwo hwaho Jutiya Lasalosiye ango sopo asomo wosihwano.

⁸Ose nelahoningki kakoe inomokomoyo sohwna'ni ulimentihwoni, Nakwoe Lonetihwayo sohwosi, a'amu Jutiya sopenjo hwe engo sohwa hofiko kikimo sojo wokufonjantifi imalofo sopone'no kiko asomo wosihwantane'no lonalohino.

⁹Ose ulahoningkuhwoni Jisas kako pahnnimo hungkuno kakoe sikuno syoho iyo'ne ole nalimento, Mofehi'nyo lonto pomponaho yonte sopo a'amu hofiko hano emoyikujoso mopiwahupitnehoho. Hwapingoso hofiko olo hwaho lophonjo pomponaho somo yo'mayo yo'mayo uhwalokwofo. ¹⁰I oso'no a'amu hofiko sikwo'mjoho'mo hano emoyontifi hofiko piwasyiwo'ningkohofofoho. Hwapingoso pomponaho anefoho. Oseso nje syohomne'no Anitu pomponaho ntopalokuso somo simeso mopiwahu'mnehono.

¹¹Ose nalonto tifi ole nalimento, Sekwo upa'nimno. Nakwoe a'amu Lasalos sohwo saho nto fosyawentono. I oso'no ngko nu'mo kakimo ulikofamne hwo'nyoho. ¹²Ose nelahoningki kakoe inomokomoyo sohwna'ni ulimentihwoni, Hwe Engofo, kako saho nehopi fosyaweso'manji kako wopingo umo'nimontonoho. Ose ulimentihwonefoho. ¹³Jisas kako Lasalos poyo nto pe'nimaho huno ose ko uyahoningki saho fosyaweho nalimentiso so'no inomokomoyo sohwna'ni nakwo nakwoe hunoso ole syafihu'mentihwoni, Lasalos sohwo kako saho nehopi fosyowentaningki nalohoho syafihu'mentihwonefoho.

¹⁴Oso'no Jisas kako yoloho ole nalimento, Lasalos sohwo poyo nto pe'nimaho. ¹⁵I sekwo ngkimo simeho hi'ntnnono ntapifitne'nji Lasalos kako poyo pe'nimaso sopo ngko mohumayoso wopingofoho nningkohoho. I oso'no olhonta kako poyo pe'nimaso sopone'no wosihwano.

¹⁶Ose nelahoningki Toumas hufa'u mehomi imo'nimentiso sohwo kako nom'ne inomokomoyo sohwna'nimo nalimento, Nakwo hwaho Jutiya sopo a'amu Jisasimo sojo'nji wofonjosyano lontifi yalokwofo sopono noho wosihwano. Nakwo Jisasi'nji poyo umo'nano. Ose nelahoningki nakwo Jisasi'nji simentihwonefoho.

**A'amu poyo pe'nyo somo apa'no ulikafihwosi songo
ne'no humayo'ne hwapingo sohwo Jisasiyoho.**

¹⁷Oseso Jisas kako ango Mpetani sopo si'mofonto kako honingkanopo lohofahoningki a'amuso hofiko ulimentohofi, Lasalosiye pijafoso sokimomo ne'no nowentaningki sikuno osofosofahu'no memjao'masofoho. Ose ulimentohofofoho. ¹⁸Oso ango Mpetani sopo ango Jelusalem mofoneponoho. Honingkanoso sawemopo'maho, hufa'u sihune *kiloumitaponoho*. ¹⁹A'amu Juta pi'ningoso ango Jelusalem mta'angoso hofiko Mota'nji Maliya'njiyepono koningkwa'wehwo pe'nimentiso so'no hofiko sikoe simeho wopingo umo'nyo'ne humotaho'ne womentohofofoho.

²⁰Mota kako hungkuno ole upa'nimento, Jisas ntopohoho.

Ose upa'nonto komo'no nowento Jisasimo honingkanopo uswo'ningkahoningki Maliya kako angomo humohumantisofoho.

²¹Mota Jisasimo uswo'nonto Jisasimo ulimento, Hwe Engofo, kiko olopo humantontentesi nje ningkwahwo poyo mape'ningkuhwonesohilo. ²²I oso'no ngko huno niyohoho. Kiko yo'mayo so'no Anitumo jomo ulisoso kako yo'mayo kiko ihneso wokijapmmontonoho huno niyohoho.

²³Ose ulahoningki Jisas ulimento, Oso'no jije ningkwahwo apa'no songo wolika'montonoho. ²⁴Ose ulahoningki Mota ulimento, Ngko huno ole niyohoho, Sikuno ae'uyo somo a'amu likapijo sohonta Lasalos huhwo nolikafone hweho. ²⁵Ose ulahoningki Jisas ulimento, Ngko a'amumo apa'no songo ulikafo so'nji songo ne'no humayo so'nji ngko hwapingo hwo'nyoho. A'amu ngkimo simeho hi'ntnnono ntapinyoso kako poyo ko pe'noso sohwo kako songo ne'no wohumamontonoho. ²⁶A'amu hofiko olo hwaho lopo songo humalofoso hofiko ngkimo simeho hi'ntnnono ntapifijo'manji hofiko poyo mape'nifitnehofo. Olo hungkuno kilalokwe losomo simeho hi'ntnnono luyalokuno.

²⁷Ose ulahoningki Mota kako Jisasimo ulimento, Ou Hwe Engofo, kiko Kilais sohwo, Anitu kako olo hwaho lopone'no hwe fihwo sefo'mayo'ne uhwsopo'monnoho nalimentiso sohwohne'no ngko kikine'no simeho hi'ntnnono kijahopohono. Kiko Anituye Hwomu Kilais hwosoho.

Jisas kako humotaho limentisofoho

²⁸Mota ose ulonto kakoe angopo asomo nowento konampi Maliyamo joho ulahoningki Maliya kakimo u'mahoningki Mota hofiyoka ulimento, Nekwoe Letihwayo sohwo kako noponto kikine'no joho kilalofoho.

²⁹Maliya ose upa'nonto komo'no mokolikapo lohofonto Jisasiyepono umentisofoho. ³⁰Jisas kako angone sopo m'mofapmmmentisofoho. O'o, Mota uswo'nimentiso sopo humohumantisofoho. ³¹A'amu Jutaso hofiko Maliya'nji angomo nohumantifi Maliyamo simeho tango uyoso'no kako'nji humohumantohofoso hofiko kakimo uhwoningkohofoso kako komo'no likafonto mempono nto poswahoningki uhwonontifi hofiko kakimo uhwonontifi hofiko huno ole syafihu'mentohofi, Kako koningkwa'wehwoe pijafo ho'nahumalofo spono humotaho walimonjitikeno ose syafihu'mentohofofoho.

³²Maliya kako Jisas humentahonjo so'mne'no wento Jisasimo uhwononto kako Jisasiye sifiki'nyo'mo hwomtame ehumanto ulimento, Hwe Engofo, kiko olopo humantontentesi nje ningkwahwo sohwo poyo mape'ningkuhwonesohilo.

³³Jisas kako Maliya humotaho lontaningki uhwononto uhwoningkisoso a'amu Juta kako'nji humahwofoso humotaho nto mjolimiwahoningkofi uhwononto kako kakoe simeho tango uyahoningki ³⁴ulimento, Sekwo nti'mo ho'nahumalofo. Ose ulohoningkahoningki ulimentohofi, Hwe Engofo, kiko nopohoji uhwona. ³⁵Ose ulahoningkofi Jisas kako humotaho limentisofoho. ³⁶A'amu Juta fehohnjoso Jisas kako huhwo humotaho lontaningki uhwonontifi hnnimentohofi, Ihwoni, kako Lasalos sohomo simeho mikunimposo uyimojo hweho. ³⁷I a'amu nom'nihwa ole hnnimentohofi, Olo hwe lohwo kako a'amu timp'i'nyo somo wopingo umokumentiso hopaso kako Lasalosimo ufo'mantontentesi Lasalos kako poyo mape'ningkuhwonesohilo. Sitofohungkuno ose hnnimentohofofoho.

Jisas kako Lasalosimo apa'no songo ulika'mentisofoho.

³⁸Oseso Jisas kako simeho tango engo apa'no uyahoningki Lasalosiyepijafo ho'nahumentohofosopo umentisofoho. Oso hopo sopo Lasalosiyepijafo ho'nahumentohofosokimo hoku'yo sopo sojoe wafosengoso nomantifi pijwahu'mentohofofoho. ³⁹Jisas oso hopo sopo nohumantoulimento, Olo sojoe pijwohumalofo losowae feepmno. Ose ulahoningki hwe poyope'nimentiso sohwoe konanisi Mota ulimento, Hwe Engofo, kakoe pijafo ho'nahumalohwoneso ososikuno osofosofahu'no nto memjao'masoso kakoe pijafosopisakino'njofoho. ⁴⁰Ose ulahoningki Jisas ulimento, Olohonta nto kilohefoho. Kikongkine'no simeho hi'ntnnono ntapiso'manji kiko Anituye yokumpohn'nyoso uhwonimonnoho. Ose nto kilohefoho. ⁴¹Motamo ose ulahoningki hofiko sojoe wafosengo

mehwosompeehumentohofofoho. Nomehwosompesyahoningkofi Jisas kako ahwomomo uhwononto a'amu kakoe mampaho upa'nyo'ne ole ulimento, Nje Mpohwo sohwo si kiko nje hungkunomo haloho nipewo'ningkino sohwohne'no ngko isamoyoka kilalokweno. ⁴²Ngko huno niyohoho. Kiko engolopohamo nje hungkuno jomo kiliwo'ningkohe somo nupa'niwo'ningkino hwosoho. I oso'no olo a'amu oloponjo lohokwofo lohwa kiko ngkimo olo hwaho lopone'no nihwatimentohino so'no simeho hi'ntnnono uyifitne'enji kilalokweno.

⁴³Ose ulikwato lohofonto johoh mohm'no ulimento, Lasalos kiko noho fusyape. ⁴⁴Ose ulahoningki a'amu poyo pe'nyo sohwo nolikafonto swapmmentisofoho. Kakoe sife aho hwapife nano popojontifi kakoe simo'mango hi hwapife ifohumpeehumentohofoho sohwo hi'nji swopahoningki Jisas ulimento, Yo'mayoso misihuto'meefikuj'o'no wopaweno. Ose ulahoningki hofiko kakoe hungkunomo iningkamentohofofoho.

Hwe yofe engo'njo sohwa hofiko Jisasimo fonjosyane'entifi hungkuno nano mtito'mentohofofoho.

(Matiyu 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

⁴⁵A'amu Juta hwe moya'mi pi'ningo fehohnjoso Maliya'nji humamentohofoso Jisas kako oso hiso imentiso somo uhwonontifi hofiko kakimo simeho hi'ntnnono uyimentohofofoho. ⁴⁶I oso'no a'amu fehohnjo sohwa hofiko a'amu Falisi sohwafe angopono asomo nowentifi yo'mayo Jisas imentiso so'no a'amu Falisi sohwafo tokoyo'ofa imentohofofoho. ⁴⁷Ose yahoningkofi a'amu Falisi sohwanji a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji hofiko a'amu *kaunisol* syoho'njo sohwafo uswo'nontifi hnnimentohofi, Nakwo pipi yanehwono. Olo hwe lohwo yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso yalofoho. Pipi pijwaofanehwono. ⁴⁸Nakwo kakoe yahino losomo mopijwaofe'manji a'amu hopi'nonohinoso hofiko kakimo simeho hi'ntnnono uyikujiki kakimo tifi iningkafitnnoho. Ose ikujo'no'manji a'amu Loum nakwoe hwaho nemokosyohumawo'ningkohofoho sohwa nonahoningkuji huno ole wosyofisyantifeho. A'amu Juta hofiko nakwoe hungkunomo enjwa'mo mohumunyofoho. Ose syafisyikujiki hofiko nakwoe tajo ango engo somo wonyo umokantifeho. Nakwo a'amu Juta hopi'nonohino hn'nimo wonyo wonemokantifeho.

⁴⁹Ose hnnontifi hwe fihwo hofiko'nji humamentiso sohwo kakoe yofeso Kaiyofasyoho. Oso soswo somo a'amu tajo ango syoho'njo sohwafo umokosyohumayo'ne hweho. Kaiyofas huhwo sohwo kako nolikafonto ulimento, Sekwo huno mosyafisiyo'njo liyalokwofo. ⁵⁰Sekwo olo a'amu losoku huno'maso kuyoho. Nakwo a'amu Juta hopi'nonohino hn'nimo a'amu Loum sohwa wonyo peho'no wonemokantifito. O'o, yahino

ito'nohinoso olenoho. Olo hwe anga'nohino lohwo kako hwe moya'mi hopi'nonohino somne'no ufo'mayo'ne poyo wape'nono.

⁵¹Oso hungkuno ulimentisoso kakoe huno mta'ango'maho. O'o, Kaiyofas kako oso soswo somo a'amu tajo angu syoho so'no yofe engo ma'mentiso so'no Anitu oso huno hiso uyimentisofoho. Oso'no kako Jisas a'amu Juta somne'no ufo'mayo'ne poyo umo'nimontonoho eso ulimentisofoho. Ose ko ulimentisoso oso hungkuno Kaiyofas ulimentisoso a'amu angu'meemjo somne'no ufo'mayo'ne Jisas poyo imo'none so'no huno muyo hweho. ⁵²O'o, Anitu kakoe mehomi angu'meemjo hn'nwi temtitofu anga'nohino hopa imo'nifitne'no pe'none'ento Anitu oso hunoso Kaiyofasimo uyahoningki ulimentisofoho.

⁵³Oso a'amu huhwo sohwa Kaiyofas ulimentiso sikuno somta'ni oso hungkuno Jisasimo fonjasio'ne hungkuno loma'mentohofofoho. ⁵⁴Oseso Jisas kako oso hwaho Jutiya sopo a'amu Jutafe timo sopo hano memmentisofoho. O'o, kako oso hwaho hopo sopo uliko'manto kako nom'ne angu Efilaim sopone'no kakoe inomokomoyo sohwna'nnonji umentihwonefoho. Oso angu Efilaim a'amu mohumunyo mofone sopo molinyoponoho. Oso angu hopo sopo kakoe inomokomoyo sohwna'nnonji humamentihwonefoho.

⁵⁵Oso hohosohonta a'amu Jutafe Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo Sikuno Engo^e mofonepo umo'nimonto imentisofoho. Oso'no oso Sikuno Engo mmo'nyo sohonta a'amu angu'meemjoso angu Jelusalemne'no wopayo engo nyo'ne hofiko hofikoe honingkano hungkuno ito'no iningkayo so'no hofikoe he yo'mayo mijo yojujosyihwasi nto'no wehumano lontifi ole syafihu'mentohofi, Nakwo ose ihwasi'manji nakwoe honingkano kiho'maso umo'nantanoho. Ose syafisyontifi simentohofofoho. ⁵⁶Hofiko nosi'mofontifi Jisasimne'no tipeentifi tajo angu engo somo uhu'mokontifi hofiko ole hnnimentohofi, Olo Sikuno Engo lomne'no Jisas kako wosapmmontolikeno. Ose hnnimentohofofoho. ⁵⁷Hwapingoso a'amu Falisi sohwanji hwe engo sohwanji hofiko a'amu hisomo hungkuno yokumpohn'nyo ole lontifi, Sekwo Jisas humentahoningkuhwosi uhwoningkuji nowenetimapikujono nakwo huhwo sohomo impe untofano. Ose ulimentohofofoho.

Maliya kako Jisasiye sifemo hwone mijo sohumentisofoho.

(Matiyu 26:6-13; Mak 14:3-9)

12 ¹Oso Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo sikuno engo^f mmo'nyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ni mta'ni anga'no nowentaningi Jisas kako angu Mpetani sopo

^e 11:55 Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho. ^f 12:1 Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

umentisofoho. Oso ango hopo sopo Lasalos kako poyo pe'ningkahoningki Jisas kako ulika'mentiso spono umentisofoho. ²Oso ango Mpetani hopo sopo i'mofiwahoningki Jisasimne'no wosopayo engo iloho yontifi Mota kako wosopayo iku'yopo polofosyalokumpento hu'mmentisofoho. Jisasi'nji a'amu nom'ne so'nji Lasalos kako huhwo'nji hofiko nohumantifi wopayo nimentohofofoho. ³Oso hohosohonta Maliya kako hwone mijo hamniyoho engo mpe imentisoso nomanto Jisasiye sifemo sisoyonto kakoe mijiyo sawemo so'nji sifemo sosayo usipo'mentisofoho. Oso hwone mijo sohwoe akino wopingoso ango homo somo ehuhnnaloho'mentisofoho. ⁴Jisasiye inomokomoyo fihwo kakoe yofe Jutas Isikaliyout kako Jisasimo fonjasiyo'ne tokoyo'ofa iyo'ne sohwo oso homo somo uhwononto ulimento, ⁵Oso mijo wonyoangkafoso kako peho'no sisoyohoho. Olo mijo hiloso nom'ne a'amuso mpe yontifijontentesi hamniyoho mikunimposo a'amu hamniyoho syoho'njo sohwo soswo anga'nohino somjo hamniyoho hopi'nono nejapikuji nakwo a'amu umofonyo iwo'ningkohoho somo uyihwanesohilo. ⁶Ose ulimentisoso kako a'amu umofonyo iwo'ningkohoho somne'no huno nehopi syafisyonto ulimentiso'maho. O'o, kako hamniyoho hufo imojo so'no ulimentisofoho. Jisasi'nji kakoe inomokomoyo sohwo'nanonji nakwo hano emoyontaningkukwone Jutas Isikaliyout sohwo kako nakwoe hamniyoho ipofa mokosyohumante somta'ni hufo imojo hweho.

⁷Oseso Jisas ulimento, Olo a'musi kako olo ntohofiso loso'no kakoe syohofoho. Sekwo timo'nohino uhwontohumamno. Kako hwone mijo hiloso nomokosyohumentaningkuhwosi. Ngko poyo imo'nime sohonta nje pijafomo nto'no enisyohumaniyoho. ⁸I a'amu umofonyo iwo'ningkohofoso sekwo'nji engolopohamo ne'no humawo'ningkohofofoho. I oso'no ngko sekwo'nji humaleso sikuno moi'wo we'nenepi umonimontonoho. Oso'no a'amu ngkimo wopingo ntohofo'ne sikuno pi'ningo mauyoho.

**A'amu tajo ango syoho'njo sohwa hofiko Lasalosimo
fonjosyane'entifi hungkuno nano mtito'mentohofofoho.**

⁹A'amu Juta hwe moya'mi pi'ningoso Jisas ango Mpetani sopo humaho upa'nontifi oso pone'no womentohofofoho. Hofiko Jisasimnenohini uhwonantifi womentohofomaho. O'o, Jisas kako Lasalos poyo pe'nimentiso sohomo ulika'mentiso sohwo huhwo'njimo uhwonano lontifi womentohofofoho. ¹⁰Oso a'amu tajo ango syoho'njo sohwa hofiko oso hiso uhwonontifi hofiko Jisasimne'nohini mtito'mentohofomaho. O'o, Lasalos huhwo'njimo fonjasiyo'ne mtito'mentohofofoho. ¹¹Hwapingoso a'amu Juta hwe moya'mi pi'ningoso hofiko Lasalosimne'no huno pi'ningo syafisyontifi a'amu tajo ango syoho'njo sohwo uliko'mantifi Jisasimo simeho hi'ntnono uyimentohofofoho.

Jisas kako ango Jelusalem sopone'no hwe yofe engo'njo pa'nyo imo'nonto humentisofoho.

(*Matiyu 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40*)

¹²Oso ango Jelusalem hwe moya'mi pi'ningo engoso oso Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo Sikuno Engo^s somo uhwonano lontifi simentohofoho. Oso hopo sopo nohumantifi upa'nimentohofoso Jisas kako mo'ningkanta Jelusalemne'no wapmmontonoho upa'nimentohofoho. ¹³Oseso hofiko yo'mayo wokoso wopingo wopingoso nomotawentifi Jisasimne'no honingkanopo hontohumentohofoho. Nohontohumantifi Jisasimne'no joho ole limentohofi,

Anitumo isamoyoka ulano.

Kako wopingo'nohino hweho.

Olo hwe lohumo nakwoe Hwe Engo Anitu sohwo nakwoe hwahopone'no uhwatimentiso hweho.

Kakoe yofe woho'nomano.

Nakwo a'amu Isilael hn'nwiye hwe yofe engo'njo nakumo nemokosyohumayo'ne hweho.

Ose limentohofoho.

¹⁴Jisas kako yahu osyuyo *toungki* anga'no notipemanto yahu sohwoe hohujopo kehumanto simentisofoho. Oso hiso'no ifalifaliyo ole wo'nnyofoho.

¹⁵Sekwo a'amu ango Saiyon sopo humalofo soku sekwo iyoho seningkuhwoloho.

Uhwonimno. Sekwoe Hwe Engo sohwo kako ntosapohoho.

Kako yahu *toungkipo* nokehumanto sopalofoho.

Oso ifalifaliyo hohonta mti'mokumentohofoho. ¹⁶Oso hohosohonta Jisasiye inomokomoyo sohwna'ni nakwo oso hungkuno ifalifaliyo mti'mokumentohofoho so'no huno monayo hwona'nyoho. I oso'no tifi no'mo Jisas kako ahwomomo simentiso sohonta nakwo oso ifalifaliyo hiso'no huno syafihu'mentihwoni yo'mayo wopingoso Jisasimne'no oso sikuno homo somo a'amu uloho'mentohofoho so'no huno ikwesyafihu'mentihwonefoho.

¹⁷Hohonta Lasalos poyo pe'nonto kakoe pijafoso pi'nimomo wo'mentiso sohonta a'amu Juta pi'ningo engoso Jisasi'nji humamentohofoho.

Jisas kako Lasalosimo joho ulonto nulikofahonjoso hofiko

uhwonimentohofoho. Oso a'amu huhwo sohwa hofiko nom'ne a'amu

pi'ningo'njo sopo Jisas kako yo'mayo imentiso so'no lutihwamentohofoho.

¹⁸Oseso hwe moya'mi pi'ningo engoso yo'mayo wonyoangkafo Jisas

^s 12:12 Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

imentiso so'no upa'nontifi oso a'amu hiso Jisasimo honingkanopo uswo'nimentohofofoho. ¹⁹Uswo'ningkahoningkofi a'amu Falisi sohwa hofiko nuhwonontifi simeho tango uyahoningki ole hnnimentohofi, Ihwoni, a'amuso hofiko nakumne'no huno mosyonefisyalokuyohoho. O'o, a'amu ang'o'meemjo hopi'nonohinoso hofiko nakumo nosikwojonaofontifi Jisasimnohini inomokoho'nawotofo. Ose hnnimentohofofoho.

**A'amu Ngkilik fehohnjo sohwa hofiko Jisasimo
uhwonano lontifi imentohofofoho.**

²⁰ A'amu pi'ningo engoso sikuno iyoho humayo engoso uhwonano lontifi ang'o Jelusalemne'no Anituye yofe ho'nomayo'ne simentohofofoho. A'amu Juta'nohini'maho. O'o, a'amu Ngkilik fehohnjo hi'nji simentohofofoho. ²¹ Oso a'amu Ngkilik huhwo sohwa hofiko Filipimo u'mantifi ulimentohofi, Hwe engofo, nakwo Jisasimo uhwonano lontani sahopihwone hwona'nyoho. Ose ulimentohofofoho. Filip huhwo sohwo kako hwaho Ngkalili ang'o Mpetisaita mta'ango hweho. ²² Filip kako hofikoe hungkuno hiso upa'nonto nowento Entilumo ulahoningki siko Jisasimo u'manji oso hungkuno hiso ulimentisiyefoho. ²³ Jisas kako sikimo ulimento, Ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni poyo imo'ni'mo apa'no songo likahm'mo nje yofe engo mayo'ne sikunoso mofonepo nto i'mofapohoho. ²⁴ Ose ulikwato lohofonto kako poyo imo'nyo'ne pahnnimo hungkuno ole ulimento, Hwe fihwo kako hamoyo mofososo hami hiso siki wehwosi piso nihu'nahone uyimontonoho. I oso'no hwe fihwo kako hami mofososo hami hiso piso ihwoso'no nom'ne timo sahopihwosi ne pi'ningo umo'montonoho. ²⁵ Oso pa'nyoso a'amu fihwo kako kakine'nohini huno syafihu'nonto kakoe yofe'nohini ho'noma'niwo'ningkiso sohwo kakoe humayoso aho yokumpohn'nyo kemokosyohumanto poyo pe'ningkuhwosi tohino engo nomane hweho. I oso'no hwe nom'nihwo kako kakine'no huno mosyafihu'nyo'njo yonto nom'ne a'amu somne'no ufo'mawo'nyo'ne'nohini syafisiyo'ningkiso sohwo kako poyo pe'ningkuhwosi songo ne'no wonyoangkafo humayo'neso notipemane hweho. ²⁶ Oso a'amu Ngkilik huhwo sohwa hofiko nje inomokomoyo umo'nano lifijo'manji siko nuhusisi hofikimo ole ulinyo. Hofiko ngkimo wonningkopantifi'manji oyonimno lalofoho ulinyo. A'amu nje syoho ntohofiyoso hofiko ngkimo tifi nningkapio'ningkohofofoho. Oseso ngko nje syoho ntohofiyoso ngko humame sopo hofiko wohumapife. Nje syoho ntohofiyo ne somo Mpohwo Anitu sohwo kako hofikimo uhwoningkuhwosi kako hofikoe yofeso woho'noma'montonoho. Ose ulimentisofoho.

Hofiko A'amufe Hwomu sohomo woho'nomapife.

²⁷ Jisas kako nohumanto ulimento, Nje simeho tango mikunimposo niyohoho. Ngko Mpohumo jomo pehofo ulimnehono. Nje Mpohwo sohwo

olo tango engo ngkimo woni'ma'monto iso losomo kiko wae yanimotnnehino. Ose ulimnehono. O'o, olo tango hiloso ngko mayo'ne pmentohono. ²⁸Oso hiso'no ngko nje Mpohumo hungkuno ole ulimo, Mpohwo sohwo si'no a'amu hopi'nonohino loso hofiko jije yofe engo wojo so'no huno uyone'no yo'mayo wonyoso hofiko ngkimo ntapifijo'manji noho wontapife.

Jisas ose ulahoningki mampaho ahwomo mta'ango ole ho'nimento, Ngko oso hwaho sopo'ne kuhwotimentohe sohonta a'amuso nje yokumpohn'nyo engo somo uhwonontifi nje yofe ho'nonima'mentohofofoho. I kiko poyo imo'ningkohojo'no ngko apa'no songo kilika'me sohonta hofiko nje yokumpohn'nyomo apa'no uhwoningkuji nje yofe apa'no noho'nonimapitnnefoho.

²⁹Ose ho'ningkahoningki hwe moya'mi kako'njo mofonepo humohumantohofoso oso mampaho hiso upa'nontifi a'amu fehohnjoso ole hnnimentohofi, Ahwomo yoka ho'ningkohoho. A'amu fehohnjoso ole hnnimentohofi, A'amu ahwomomjo sohwo kakimo hungkuno ulohoho.

³⁰Ose hningkahoningkofi Jisas hofikimo ulimento, Olo mampaho ho'ningkiso loso ngko upa'nyo'ne ho'ningkiso'maho. O'o, sekwo upa'nyo'ne ho'ningkisofoho. ³¹Oso'no olohonta Anitu kako yo'mayo yahino wonyo a'amu hwahoponjo yiwo'ningkohofo so'no yano ulofihwoso'no hofiko hofikoe wonyo somjo tohino mayo'nefoho. Olohonta Anitu kako hwe wonyo Seten olo hwaho mokosyohumaso sohwo yokumpohn'nyoso wae weeo'montonoho. ³²Ngko olo hwaho lopo nohumentani'mo a'amu hofiko ngkimo iyo hwojijahofiku'nnyo yokintaho sopo monihumatipijo sohonta ngko a'amumo wuhu'mema'monnoho. ³³Oso hungkuno ulimentisoso a'amu somo ngko poyo imo'nimne'no honingkano umofitihwamo lonto kako oso hungkunoso ulimentisofoho.

³⁴A'amu huhwo sohwa upa'nontifi Jisasimo ulimentohofi, Kiko poyo umo'nimonnoho lalohino. Nakumo Anituye hungkuno ole nalimento, Oso hwe Anitu a'amu ufo'mayo'ne uhwsopo'mentiso sohwo kako songo ne'no nohumantihwone hweho. I oso'no kiko A'amufe Hwomu sohwo si'manji iyo hwojijahofiku'nnyo sopo womonihumojantifeho eso peho'no lohino. Oso A'amufe Hwomuso tihwolo. ³⁵Ose ulahoningkofi Jisas kako pomponaho pa'nyohwo kakine'no pahnnimo hungkuno ole ulimento, Sekwo olopo nohumentaningkuji pomponaho we'enehwo sekwo'njo lopo wolasehumantonoho. Nolasesyihwoso'no sikuno wammontonoho. Oseso pomponaho lasesyohwoso'no pomponahopo fesyohumamno. Sikuno semenoho. A'amu sikwo'mjoho'mjo hano wentoso sohwo kakoe humayoso ntontelo. Awonoho. Huno muyo hweho. ³⁶I ngko pomponaho sohwo'ni sekwo'njopo nohumentani'mo sekwo simeho hi'ntnnono ntapmno. Sekwo nje hungkunomo tifi nningkapifijo'manji ngko sekwoe pomponaho sohwo'niye mehomi umo'nantifeho. Ose ulikwato lohofonto Jisas kako hofikimo uliko'manto hiyaso humamentisofoho.

**A'amu Juta hwe moya'mi pi'ningoso Jisasimo simeho
hi'ntnnono muyo'njo imentohofofoho.**

³⁷Jisas kako yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso ko yahoningki a'amu Juta pi'ningoso simeho hi'ntnnono muyimentohofofoho. ³⁸Oseso oso hungkuno hohonta Aisaiya sohomo Anitu uyahoningki limojo sohwo mti'mokumentisoso ne imo'nimentisofoho. Hungkuno hiso olenoho.

Hwe Engofo, nakwoe hungkuno somo simeho hi'ntnnono tihwo wonejapmmontolo.

Yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso Hwe Engo ihwoso'no ne'njofoho eso tihwo wonalimontolo.

Aisaiya hohonta ose mti'mokumentisofoho.

³⁹Oseso a'amuso hofiko Jisasimo simeho hi'ntnnono uyoso hopo'maho. Olo hiloso hwapingo so'no Aisaiya kako hungkuno nom'ne mti'mokumentisoso olenoho.

⁴⁰Anitu kako a'amuso nohonifitnnoho syafisyonto hofikoe timo upijiyomentisofoho.

Anitu ngkine'no huno nto'no ikwesyafihupitnnoho syafisyonto hofikoe hunoso hwayohosile umasimentisofoho.

Anitu ose uloho'mentiso so'no hofiko hofikoe honingkano wonyo somta'ni ikinjaofikuji ngkiyepono pontifijontentesi ngko hofikimo wopingo umoku'mnesohilo.

⁴¹Aisaiya hohonta kako wojo hopa uhwonimentisoso Kilaisiye yokumpohn'nyo so'nji kakoe yofe engo so'nji uhwononto kako oso hungkunoso Kilaisimne'no limentono.

⁴²A'amu Jutafe hwe engo pi'ningo sohwa hofiko Jisasimne'no simeho hi'ntnnono ko uyahoningkofi hofiko a'amu Falisi sohwanne'no iyoho uningkahoningki hofiko Jisasimne'no hungkuno yolohoso molijwaofe'njo imentohofofoho. Hwapingoso ole syafihu'mentohofi, A'amu Falisi sohwa hofiko nakumo Anituye tajo ango somta'ni wae enamopitnnoho lontifi molijwaofe'njo imentohofofoho. ⁴³Anitu hofikine'no yo'mayo so'no huno syafisyonte so'no hofiko huno mosyafihu'mmentohofofoho. O'o, a'amu hwahoponjoso hofikine'no yo'mayo so'no huno syafisyontife so osomnohini syafisyontifi iningkamentohofofoho.

**Jisas kako a'amu hopi'nonohinofe yahino
somo yano ilofone hungkunofoho.**

⁴⁴Jisas kako hungkuno yokumpohn'nyo ole ulimento, A'amu fihwo simeho hi'ntnnono ntopantokunjo sohwo kako ngkine'nohino montopantofiyoho. O'o, kako nje Mpohwo olo hwaho lopone'no lonihwatimentiso osohwo huhwo'ntnne'no ntopantofoho.

45 A'amu ngkimo timo nohonantokunjo sohwo kako ngkimnohino monehonantofiyoho. O'o, kako nje Mpohwo ngkimo nihwatimentiso oso hwo huhwo'njimo ehonalofoho. 46 Ngko olo hwaho loponjo pomponaho sohwo'ni a'amu ngkimo simeho hi'ntnnono ntapifijo'manji hofiko sikwo'mjoho'mo mohumafitne so'no pmmentohe hwo'nyoho. 47 A'amu fihwo kako nje hungkunomo haloho ko upa'ningkuhwosi hungkuno homo somo tifi miningkayo'njo sohomo ngko kakoe yahino somne'no tohino muyimnehono. O'o, ngko a'amufe yahino somne'no tohino yano uyo'ne pmmentohe hwoni'maho. Ngko a'amufe wonyomjo tohino mta'ni isihutofomayo'no pmmentohe hwo'nyoho. 48 I a'amu ngkimo hwotoho nifekuji nje hungkunomo tifi miningkayo'njoso hofiko hofikimo hofikoe yahino wonyo somne'no tohino yano ulofiyi sohwo hi'njofoho. Oso sikuno ae'uyo somo yo'mayo hungkuno nto lijwasemo'mentohe hiso hofikoe yahino wonyo somne'no tohino yano ulofiyonefoho. 49 Hwapingoso yo'mayo hungkuno seliwo'ningkoheso nje huno mta'ango'maho. O'o, nje Mpohwo kako nihwatimentiso sohwo kako yo'mayo hungkuno hopi'nonohinoso lijwasemofone ntahoningki selalokweno. 50 Ngko huno ole niyohi, A'amu nje Mpohwo hungkunomo tifi iningkaweso sohwo kako songo ne'no humantihwone hweho. Oseso yo'mayo hungkuno hopi'nonohinoso Mpohwo ntiwo'ningkisoso ngko sekumo nto'nohini selalokweno.

Jisas kakoe inomokomoyo sohwafe sifemo mijo yoma'mentisofoho.

13 ¹Oso Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo sikuno engo^h iyoho humayo'ne no'no mo'ningka imo'none sohonta Jisas kako huno ole uyimento, Mo'ningka ngko olo hwaho lopo uliko'mahm'mo nje Mpohwo angopono wasimne hwo'nyoho. Ose huno umentisofoho. Olo hwaho loponjo hwe moya'mi kakine'no hitoho ulofiwon'ningkohofoho somo Jisas kako hitoho mikunimposo ulo'mentisofoho. Kako kakoe a'amu ne somne'no hitoho ne'no ulofontaningki kakoe poyo imo'nyo sikunososo i'mofapmmmentisofoho.

²Jisasi'nji kakoe inomokomoyo sohwonan'nonji nohumentani sikuno'nji wopayo nontaningkuhwoni Seten kako Jutas Isikalilyout Saimouniye hwomu sohomo olo hunolo nto uyimento, Kiko Jisasimne'no tokoyo'ofu uyimonji yalokunososo olohonta olo sikwo'miyo lomo noho fiyo. Oso hunoso Seten umentisofoho. ³Oso hohosohonta Jisas kako huno ole uyimento, Anitu kako yo'mayo hopi'nonohinoso ngkimo enjwa'mo nto ho'nanihumasofoho. Huno nom'ne olo so'nji huno uyimento, Nje Mpohwo kako olo hwaho lopo nihwatimentiso sohwo'ni ngko apa'no kakiyepono asomo nosimnefoho. Huno ose uyimentisofoho. ⁴Oseso Jisas kako

^h 13:1 Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

wopayo fehohnjo moi'wo manyohwo kako nolikafonto kakoe nem'no manji'mofo wae yaofonto kako sosayo sipo'nyo nomanto kakoe simehopo nano mtitofahinimentisofoho. ⁵Ose mtitofahinonto kako mijo nomanto noswanopo sisasyonto kako kakoe inomokomoyo sohwna'niye sifemo mijo yonema'mentisofoho. Ose yonemanto kakoe sosayo sipo'nyo kakoe simehopo mtitofahinimentiso so'nji sosayo nasipo'mentisofoho.

⁶Oseso Jisas kako Saimoun Pitamo u'mahoningki Pita ulimento, Hwe Engofo, kiko nje sifemo mijo uyonima'monntaho. ⁷Ose ulohoningkahoningki Jisas ulimento, Olohonta olo kilohofalokwe loso kiko huno makiyohoyohoho. I oso'no hwangku kiko huno wakiyimontonoho. ⁸Ose ulahoningki Pita ulimento, Nje sifeso mijo niyanimahotoho. Nihu'no ngkilaho. Ose ulahoningki Jisas ulimento, Ngko jije sifemo mijo miyokumaso'manji kiko ngko'nji mohumayo'ne hwasoho. Kiko nje syoho mantohofiyone hwasoho. ⁹Ose ulahoningki Saimoun Pita komo'no ulimento, Hwe Engofo, ose'manji nje sifemnohini yonimahotoho. O'o, nje aho mnokino hopi'nonohino lomo fiyonimaho. ¹⁰Ose ulahoningki Jisas ulimento, A'amu fihwo kakoe a'apaho hi'nji mijo nto yomo'ningkiso sohwo kako kiho ane imo'nyo so'no syoho engo'njo hwo'maho. O'o, kakoe sifemnohini mijo yomo'ningkuhwosi kiho ane'njo wohumamontonoho. Olo ango lomo humalohwone sohwaso anga'nohinohwo kiho'njohwo humaho. Nom'ne sohwaso kiho ane hwasoho. Ose ulimentisofoho. ¹¹Hwapingoso Jisas kako Jutas kakine'no tokoyo'ofone yone sohune'no huno uyahoningki, Anga'nohinohwo kiho'njohwo humaho eso ulimentisofoho.

¹²Oseso Jisas hofikoe sifemo mijo moi'wo esojwamofonto kakoe nem'nomanji'mofo apa'no yonto nakwo'nji apa'no ampo humamentisofoho. Nohumanto nalimento, Ngko sekwoe sifemo mijo yosemahe so'no huno ito'no nto laseyohoho. ¹³Ose ulonto ulimento, Sekwo ngkine'no Hungkuno Mesyolonetihwayo hwasoho. Nakwoe Hwe Engo hwasoho ntiwo'ningkohofihwasoho. Oso hungkuno ntiwo'ningkohofoso nto'nohinoho. Ngko huhwo'ne osenohinoho. ¹⁴Ngko sekwoe hwe engo sohwo'ni sekumo hungkuno meselutihwayo sohwo'ni ngko sekwoe sifemo mijo yosemahono. Sekwo nakwo hwe engo hwna'nyoho likuji nom'ne a'amu sofe sifemo mijo miyomapitnnoho lonji selohofohono. Oseso sekwo sohwaso sekwo nom'ni hwife sifemo mijo yimaofikujo'no hofiko sekwoe sifemo uyosemapife. ¹⁵Olo selohofohone yahino loso nto setihwaheso sekwo nom'ni hwamo ose ulohopmno. ¹⁶Ose ulonto ole ulimento, Ngko hungkuno nehopi'nohini waselimonne'no yohono. Upa'nimno. A'amu fihwa hofiko nom'nihwoe syoho ulohofiyiwo'ningkohofoso sohwa hofiko hofikoe hwe engomo muyakolopitne hwafoho. A'amu fihwa hungkuno motawowo'ningkohofoso sohwa hofiko a'amu lihwatimentiso sohomo muyakolopitne hwafoho.

¹⁷Ngko sekwoe hwe engo sohwo'ni ngko olo hiloso selohofoho so'no sekwo olo hungkuno selalokwe hwapingoso huno waseyono. Sekwo nom'ne hwamo ulohofoso ngko selohofoho hopaso ifijo'manji sekwo simeho wopingo wasemo'nimontonoho.

¹⁸Ose ulonto ole ulimento, Olo hungkuno selalokwe loso sekwo hopi'nonohino sohwhanne'maho. Ngko sehwasopo'mentohe sohwhanne'no sekwoe yahino humayo so'no ngko huno niyohoho. I oso'no Anituye hungkuno a'amu mti'mokumentohofoso ne umo'nimontonoho. Hungkuno anga'nohinoso olenoho.

Hwe fihwo ngko'nji wosopayo nososohwo kako ngkine'no hohujo ikinjanimofihwosi nje mangohwo umo'nimontonoho.

Ifalifaliyo ose mti'mokumentohofofoho. ¹⁹Oso hungkuno hiso ne imo'noso sohonta'ne'no selalokweno. Ne imo'ningkuhwoso'no sekwo huno ole wosyonifisyantifeho. Jisas kako ne'njo hweho. Ose wosyonifisyantifeho. ²⁰Ngko hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. Ngko a'amu fihumo uhwojahoni'mo a'amuso osohumo utimafikuji wopingo ulohopifijo'manji hofiko ngko huhwo'nimo ntimafikuji wopingo wontohofantifeho. A'amu ngkimo ntimalokwofo sohwa hofiko nje Mpohwo Anitu huhumo utimalokwofo. Ose nalimentisofoho.

Jutas kako Jisasimo mango hwafe ahomo ho'nahumentiso so'ne hungkunofoho.

(Matiyu 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-33)

²¹Oso hohosohonta Jisas kako hi tango mikunimposo uyahoningki kako hungkuno yolohoso ole lijwao'mento, Hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. Hwe fihwo kako olo anga lomo sekwo'nji humaso sohwo kako mango sohwafe ahomo woho'nanihumonte hweho. ²²Ose nelahoningki kakoe inomokomoyo anga'no anga'nohino sohwna'ni honingkonontani tihune'no kalohoho huno syafihu'mentihwonefoho. ²³Ngko Joun olo hungkuno ifalifaliyo mti'mokalokwe sohwo'ni Jisas kako ngkimo simeho engo ntapiwo'ningkiso so'no ngko Jisasi'nji afapo humohumantohe hwo'nyoho. ²⁴Oseso Saimoun Pita kako ngko Joun'ni uhwonyo'ne aho songo songo yahoningki ngko kakimo uhwoningkahoningko Pita ole ntimento, Kiko Jisasimo ulohonyo. Tihune'no kolalofoho. ²⁵Ose ntahoningki ngko Jisasimo ikinjamo lohofonji ulimento, Hwe Engofo, kiko tihune'no lalokuno. ²⁶Ose ulahoningko Jisas nalimento, Ngko wosopayo kutnnyoso mijomo yomahm'mo a'amu fihumo uyimonnoho. Oso huhweho. Jisas ose nalonto kako wosopayo kutnnyoso mijo yomanto Jutas, Saimoun Isikaliyoutiye hwomumo uyimentisofoho. ²⁷Ose uyahoningki Jutas nimentisofoho.

Oso hohosohonta Seten kako Jutasimo ehuhnao'mentisofoho. Jisas Jutasimo ulimento, Kiko yo'mayo umonji yohinoso olohonta komo'no

fiyo. ²⁸Oso hungkuno Jisas Jutasimo ulimentisoso kakoe inomokomoyo sohwnona'ni osopo humohumantihwone sohwnona'ni hwapingo neso huno monayo hwona'nyoho. ²⁹O'o, fehohnjo sohwnona'ni nakwo Jutas nakwoe hamniyoho ipofa mokosyohumawo'ningkiso so'no huno ole syafihu'mentihwoni, Jisas kako oso Sikuno Engo iyoho humayo so'ne yo'mayo mpe-e'ne lihwatimentiso so'no syafihu'mentihwonefoho. Fehohnjo sohwnona'ni huno ole syafihu'mentihwoni, Jisas kako a'amu umofonyo iyo somo hamniyoho uyo'no lihwajimentiso so'no syafihu'mentihwonefoho. ³⁰Jutas kako oso wosopayo nomanonto mempono komo'no humentisofoho. Noswonto uhwonimentisoso sikuno nto mjao'mentisoso uhwonimentisofoho.

Jisas kako honingkano hungkuno songo so'no kakoe inomokomoyo sohwnamo lutihwamentisofoho.

³¹Jutas kako syukwato lohofahoningki Jisas kakoe inomokomoyo nom'ne sohwnona'nimo nalimento, Olohonta A'amufe Hwomu sohwo'niye yofe engo utihwa'nyopo u'mofapmmontonoho. Oso hiso'no Anituye yokumpohn'nyo engo somo a'amu timo uhwoningkuji hofiko kakoe yofe engo woho'nomantifeho. ³²Ngko nje Mpohwoe yofe engo imoku'me'no Mpohumo kakoe yofe engoso kakoe Hwomu sohwo'nimo komo'no wontapmmontonoho. ³³Ose nelikwato lohofonto ole nalimento, Nje mehomi sohwaso ngko sekwo'nji we'enepe nohumahm'mo woseliko'ma'monnoho. Oso hohosohonta sekwo ngkine'no hafihafe wonyopi wotipeentifeho. Ngko a'amu Jutas sohwnamo hungkuno nto ulimaleso olohonta sekwo huhwahnonji selalokweno. Ngko ume sopo sekwo olohonta ngkimo moni'mapitnohofo. ³⁴Oseso ngko honingkano hungkuno songo sejopalokweno. Sekwo sekwoe a'amu somne'no simeho wosema'nono. Ngko sekumo simeho sejopalokwe pa'nyoso sekwo sekwoe a'amu somo simeho uyimno. ³⁵Sekwo oso hopa a'amu somo simeho uyikujo'no nom'ne a'amuso sehoningkuji ole waselife, Jisasiye inomokomoyo hwasoho. Ose woselantifeho.

Jisas kako Pita kakine'no hohujo ikinjimofone so'no ulimentisofoho.
(*Matiyu 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34*)

³⁶Saimoun Pita kako Jisasimo ulimento, Hwe Engofo kiko nti'mne hwosilo. Ose ulohoningkahoningki Jisas ulimento, Ngko ume sopone'no kiko olohonta manningkapihnohino. I oso'no hwangku sohonta kiko ngkimo ni'matne hwosoho. ³⁷Ose ulahoningki Pita ulimento, Hwe Engofo, olohonta ngko kikimo mokiningkapeso pipine'elo. A'amu sohwa hofiko kikimo fonjakohufijo'manji hofiko ngkimo fonjanisoyoso wopingofoho. Ngko kikimo kufo'mayo'ne pe'nimeso wopingofoho. Wape'nimo. ³⁸Ose ulahoningki Jisas ulimento, Kiko ngkimo nifo'mayo'ne

wape'nimo lalohino. Hungkuno nehopi'nohini wakilimonne'no yohono. Olohonta tosika yoka maho'nyo sohonta kiko mango hufa'u sihune ole walimonnoho, Ngko Jisas sohune'no huno maniyo hwo'nyoho. A'amu somo ose ulimonnoho. Jisas Pitamo ose ulimentisofoho.

Jisas sohwo kako Mpohwo Anitumo u'mayo'ne honingkano hweho.

14 ¹Jisas kakoe inomokomoyo sohwna'nnonji nohumentani nakumo nalimento, Sekwo sekwoe simeho wonyo semo'ningkuhwoloho. O'o, sekwo Anitumo simeho hi'ntnnono ne'no uyimno. Oso'no sekwo ngko huhwo'nimo simeho hi'ntnnono ntapmno. ²Nje Mpohwoe angoso sohe pi'ningo'njoponoho. Oso hungkuno hiso ne ane'njontentesi ngko sekumo hohonta seli'mnesohilo. Ngko sekwoe anga ito'no wesyohumamne hwo'nyoho. ³Ngko sekwoe anga ito'no yasesi'mo ngko sekumo setimayo'ne asomo wapmne hwo'nyoho. Oso'no sekwo ngko'njo afa nohopo humentihwanefoho. ⁴Ngko simne honingkano somne'no sekwo huno seyohoho.

⁵Ose nelahoningki Toumas ulimento, Hwe Engofo, kiko nti'mne hwsilo. Nakwo huno monayohoyohoho. Nakwo oso honingkano somne'no hunoso pipi ihwasi syofisyanehwono.

⁶Ose ulahoningki Jisas ulimento, Ngko sohwo'ni Mpohumo u'mayo'ne honingkano hwo'nyoho. Ngko hungkuno nehopi'nohini hwapingo hwo'nyoho. Ngko songo ne'no humayo'ne hwapingo hwo'nyoho. A'amu fihwo kako Anitumo u'mayo'ne honingkano nom'neso mauyoho. O'o, ngko'nohini Mpohumo u'mayo'ne honingkano hwapingo hwo'nyoho. ⁷Sekwo nje hwapingo ne so'no huno nto'no seyontentesi sekwo nje Mpohwo huhune'no huno seyihwonesohilo. Olohonta sekwo Anitune'no huno nto seyohoho. Sekwo kakimo nto uhwoningkohoho. Sekwo ngkimo nohoningkohoho so'no sekwo Anitu huhumo uhwonontifi kakine'no huno nto'no seyohoho.

⁸Ose ulahoningki Filip ulimento, Hwe Engofo, kiko Mpohumo fonetihwaho. Nonetihwahojo'no nakwo simeho wopingo wonamo'nimontonoho.

⁹Ose ulahoningki Jisas kako ulimento, Filip ngko sekwo'nji sikuno pi'ningo engo nto humantohe hwo'nyoho. I osomo kiko ngkine'no huno ito'no makiyo'njo hwsilaho. A'amu ngkimo nohoniwo'ningkiso sohwo kako nje Mpohwo Anitumo uhwalofoho. Oso'no pipine'no lohino. Kiko Mpohumo fonetihwaho lohinosofo. ¹⁰Kiko ole losyofisyalokuno. Jisasi'nji kaningkwowho'nji siko afa'maho. O'o, Jisas kako kengo hweho. Kaningkwowho kengo hweho. Ose losyofisyalokuno. Hungkuno ngko sekumo selinyoso nje huno mta'ango'maho. O'o, Mpohwo Anitu kako ngkimo humaso sohwo kako yo'mayo syoho iwo'ningkohoho. ¹¹Sekwo olo hungkuno homo somo simeho hi'ntnnono uyimno. Ngko nje Mpohumo

humaleno. Mpohwo kako ngkimo humaho. Oso hungkuno homo somo simeho hi'ntnnono muyo'manji i yo'mayo syoho wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofo iwo'ningkohe so'no sekwo huno ikwesyafisyikui sekwo simeho hi'ntnnono ntapmno.

¹² Hungkuno nehopi'nohino waselimonne'no yohono. A'amu ngkimo simeho hi'ntnnono ntaposo sohwo yo'mayo syoho ngko iwo'ningkoheso kako uyimontonoho. Ou, ngko nje Mpohwoepono sime sohonta oso a'amu huhwo sohwo kako olopo nohumahwosi yo'mayo syoho ngko imentohe somo kako niyakolofososo ngko ufo'ma'monnoho. ¹³ Hwapingoso ole, sekwo nje Mpohumo yo'mayo so'no jomo ulikui nje yofe lifijoso ngko yo'mayoso wosejapmmonnoho. Ngko yo'mayo sekumo sejapm'me'no nje Mpohwoe yofe sekwo noho'nomafikui'no kakoe yofe engoso umo'nimontonoho. ¹⁴ Sekwo nje Mpohumo nje yofe ulifijoso ngko yo'mayo imneso'no jomo ntikui'no ngko uyimonnoho.

**Jisas kakoe Towahuno Wopingo somo
uhwajone'no hungkuno ulimentisofoho.**

¹⁵ Sekwo ngkimo simeho nehopi ntapifijo'manji ou, sekwo nje hungkuno hopi'nonohino somo haloho pekuji ito'no wonningkopantifeho. ¹⁶ Ngko Mpohumo jomo uli'me'no kako nom'nihwo sekumo Yokumpohn'nyo Sesofitofosyohumayo'nehwo wosejapmmonnoho. Oso huhwo sohwo kako sekwo'nji engolopohamo ne'nohini wofosyohumentihwantife hweho. ¹⁷ Anitu kakoe Towahuno sohumo sekuyepono uhwajihwoso'no Towahuno huhwo sohwo kako hungkuno nehopi'nohino wasetihwamontonoho. I oso'no a'amu hwahoponjo yahino somo iningkuwalokwofoso hofiko oso Towahuno huhwo sohumo momaso'njofoho. Hwapingoso hofiko kakimo timo muhwnyo'njo ikuji hofiko kakine'no huno muyofoho. I oso'no sekwo kakine'no huno seyohoho. Hwapingoso olohonta kako sekwo'nji humaho. Hwangku kako sekwoe simeho mo'mo wohumamontonoho.

¹⁸ Ngko sehwti'mo'me sohonta Anituye Towahuno sohwo sekwo'nji humaso so'no sekwo sikumehomi pa'nyo mohumafitnehofo. O'o, ngko sekuyepono asomo wapmmonnoho. ¹⁹ We'nenepi olo hwaho lophonjo a'amuso hofiko ngkimo apa'no manohonifitnehofo. I oso'no sekwo wonohonantifeho. Ngko songo ne'no humayo'ne hwapingo sohwo'ni kalohi sekwo hoku songo ne'no wohumantifeho. ²⁰ Ngko nje Mpohwoepono sehwti'mo'me sohonta sekwo huno ole waseyono. Ngko nje Mpohumo humaleno. Sekwo ngkimo wofosyonohumantifeho. Ngko sekumo wosefosyohumamonnoho. ²¹ A'amu fiho kako nje hungkunomo haloho pehwosi hungkuno homo somo ito'no tifi iningkaweso sohwo kako ngkimo simeho nehopi ntopalofoho. A'amu ngkimo simeho ntapiwon'ningkiso osohumo nje Mpohwo kako simeho uyalofoho. Ngko

huhwo'ni oso huhwo sohomo simeho uyi'mo ngko kakimo utihwa'nyopo ikini'me'no kako ngkimo wonohonimontonoho. Jisas ose ulimentisofoho.

²²Jisasiye inomokomoyo nom'ne sohwo kakoe yofe Jutasiyoho. Osohwo kako Jutas Isikaliyouti'maho. O'o, nom'ne hweho. Oso Jutas huhwo sohwo kako nohumanto Jisasimo ulimento, Hwe Engofo, kiko nakwo sohwo'na'nimo ne'mahoji hwe moya'mi hwahoponjoso makohonyo'njo iyoso pipilo. ²³Ose ulohoningkahoningki Jisas ulimento, A'amu ngkimo simeho nehopi ntaposo'manji kako nje hungkunomo ito'no wonningkamontonoho. Oso hwe huhwo sohomo nje Mpohwo Anitu kakine'no umo'nimontonoho. Nekwo'montosa'i oso hwe huhwo sohomo u'mehwasi kako'nji engolopohamo ne'no wohumantanoho. ²⁴A'amu nje hungkunomo tifi ito'no mining kayo'njo sohwo kako ngkimo simeho hi'ntnnono mantapiwo'ningkiso hweho. Olo hungkuno selalokwe loso nje huno mta'ango'maho. O'o, nje Mpohwo nihwatimentiso sohwoe hungkuno ntapmentisoso selalokweno.

²⁵Ngko sekwo'nji nohumanji hungkuno loso selalokweno. ²⁶I oso'no ngko sekumo sehwti'mo'me'no nje Mpohwo kako kakoe Towahuno Wopingo sohwo ngkimo niyohope'ne sekumo Yokumpohn'nyo Sosofitofosyohumayo'ne sekuyepono uhwatimontonoho. Anituye Towahuno Wopingo huhwo sohwo kako sekwo'nji nohumahwosi sekumo yo'mayo so'no hofiyo wolosetihwamontonoho. Kako sekwoe hunomo huno sefohotofihwoso'no yo'mayo hungkuno selimentoheso huno ikwesiyafisyikuiji huno waseyimontonoho.

²⁷Ngko sekumo sehwti'mofalokwe so'no ngko nje simeho wopingo'nji simeho pompenjiyo'nji sejopalokweno. Hwe moya'mi hwahoponjo sofe simeho pompenjiyoso simeho wopingoso iyoswo ilo'molajo iwo'ningkisosos pa'nyo'njofoho. I nje simeho wopingo nje simeho pompenjiyoso oso pa'nyo'maho. O'o, hwahoponjo somo yakolo'nyofoho. Oseso yo'mayo tango se'mahwoso'no sekwo yomo ikuji iyoho seningkuhwoloho. ²⁸Oso hungkuno selohe loso sekwo apa'no huno fikwesiyafihupmno. Ngko Mpohwoepono nosi'mo sekuyepono asomo wapmmonnoho. Sekwo ngkimo simeho nehopi ntape'manji ngko nje Mpohwoe ango wonyoangkafo sopo nosi'me'no sekwo simeho wopingo wasemo'nimontonoho. Hwapingoso Mpohwo Anitu kako ngkimo hwofilo'nnyo hweho. ²⁹Yo'mayo hiso mmo'nontaningki selalokweno. Oso'no hwangku sohonta yo'mayo selohe so'no i'mofapihwoso'no sekwo osomo uhwonngkuji sekwo ngkimo simeho hi'ntnnono ntapifitne'no selalokweno.

³⁰Nje sikuno sekwo'nji hungkuno jo'neso mofa nto imo'nimaho. Hwapingoso Seten hwe wonyo olo hwaho loponjo yahinomo mokosyohumawo'ningkiso sohwo kako wonyo ntohoho'neso nto i'mofapohoho. I oso'no kakoe yokumpohn'nyoso ngkimo

moniyakolofonehoho. Seten ngkimo moniyakolofontaningkuhwosi ngko poyo wape'nimonnoho. ³¹Hwapingoso hwe moya'mi hopi'nonohinoso hofiko ngko nje Mpohumo simeho engo uyalokwe so'no huno tipemayo'ne ngko oso hungkuno Mpohwo ntapmmntiso somo ito'no tifi uningkamonnoho. Yo'mayo tango ko ni'mahoningkuhwosi ngko ne'no uningkamonnoho. Ose nalonto nalimento, Filipapmno. Wohwano. Ose nalimentisofoho.

Jisas kako 'wain' iyo hwapingo ne hweho.

15 ¹Jisas kako kakoe inomokomoyo sohwna'nimo pahnnimo hungkuno ole nalimento, Ngko iyo hwapingo ne hwo'nyoho. Nje Mpohwo iyo uyo syoho sohwo'nimo mokosyonihumunyo hweho. ²Nje iyopamo ne minto'nyoso Mpohwo kako nolofehwosi wae weeo'mtonoho. Iyopamo ne into'nnyo hopi'nonohinoso kako nofasyihwosi pamo ne'njoso wawo'montonoho. Hwapingoso ipisayo engo into'ningkuhwosi ne engo imo'nyo'nefoho. ³Oso pa'nyoso sekwo nje apamo sohwasi sekwo nje hungkunomo ito'no iningkowalokwofo so'no oso hungkuno hiso yo'mayo yahino wonyo imotofo somo wae esemofalofoho. Sekwo kiho'maso'njo humalofo. ⁴Sekwo ngkimo fosyonihumamno. Ngko sekumo wofosyosehumamonnoho. Iyopamo fihwo kako iyo ne hwapingo somta'ni nosanjihwosi piwasyososo kako ipisayo neso minto'nonehoho. Oso pa'nyoso sekwo ngkimo monifohi'nyo'manji sekwo huhwasi ipisayo neso minto'nyo'ne hwasoho.

⁵Ngko iyo hwapingo ne hwo'nyoho. Sekwo nje apamo hwasoho. A'amū fihwo ngkimo fosyonihumaso sohwo ngko kakimo wofosyohumamonnoho. Oso'no kako ipisayo ne engo'njo hweho. Sekwo ngkimo nisikwatifijo'manji sekwo yo'mayo neso mifitne hwasoho. ⁶A'amū fihwo kako ngkimo nisikwatnnyo sohwo a'amū iyopamo yofoho inyoso wae yaofontifi tohomo ho'naefiwo'ningkohoho hopaso nje Mpohwo kako hwe huhwo sohomo wae yaofonefoho.

⁷Sekwo ngkimo nonihumafikuji sekwo nje hungkunomo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumafikujo'manji yo'mayo so'no semo'ningkuhwoso'no ngkimo jomo ntifijoso yo'mayoso sekumo wose'ma'montonoho. ⁸Sekwo ose ifijo'manji sekwo nje inomokomoyo ne imo'ningkuji sekwo ipisayo ne engo'njo imo'nifitne hwasoho. Oseso a'amū hofiko Anitu kako sekumo hofiyo semokosyohumentaningkuhwosi sehoningkuji hofiko nje Mpohwoe yofe engo noho'nomapitnefoho. ⁹Nje Mpohwo kako ngkimo simeho engo ntapiwo'ningkiso hopaso ngko sekumo simeho sejopalokweno. Oseso sekwo nohumafikuji ngko hitoho engo sejopalokwe so'no huno syafisyikuji yo'mayoso ifitne so'no sekwo Anitumne'no yokumpohn'nyo fiyoho'nimno. ¹⁰Ngko nje Mpohwoe hungkunomo tifi ito'no iningkawowo'ningkohe so'no ngko

huno niyohi, nje Mpohwo hitoho engo ntopalofoho. Oso pa'nyoso sekwo nje hungkunomo tifi ito'no iningkafijo'manji sekwo huno ole waseyono. Jisas kako hitoho engo nejopalofoho. ¹¹Olo hungkuno selalokwe loso nje simonyo iyoso sekwoe simeho mo'mo wasewenonji selalokweno. Oso simonyo iyoso simeho mo'mo engo mikunimposo wasemo'ningkuhwono.

¹²Jisas ose nalonto nalimento, Sekwo olo hungkuno losomo tifi ito'no finingkamno. Ngko sekumo simeho sejopalokwe hopaso sekwo nom'ne a'amu somo ose uyimno. ¹³A'amu fihwo kako kakoe a'amu somo simeho uyihwoso so'no kako a'amu hisofe mango sohwo ole ulimontonoho. Olo a'amu lomo sekwo nusihutofikuji ngkimnohini fonjanikumno. Ose loso sohwo kako kakoe a'amu hisomo simeho uyoso yakolo'nnyo hweho. ¹⁴Sekwo sohwaso nje hungkunomo tifi ito'no nningkapifijo'manji sekwo nje a'amu ne hwasoho. ¹⁵Syoho ulohofiyo sohomo kakoe hwe engo sohwo kako yo'mayo so'no yoloho mujo'njo hweho. O'o, syoho ulohofiyo sohwo kako syoho'nohini inyo hweho. I ngko olohonta nje syoho ntahofiyo hwasoho eso apa'no maselimnehono. O'o, yo'mayo hungkuno nje Mpohwo ntimentiso so'no ngko yolohoso nto selimalefoho. Oso'no olohonta nje a'amu hwasoho selalokweno.

¹⁶Sekwo ngkimo simo'mo nakwoe Hwe Engo'ne hwehontifi nihwosopo'mentohofihwoni'maho. O'o, ngko simo'mo sekumo nje a'amu ne imo'nyo'ne sehwsopo'mentohe hwasoho. Sekwo ipisayo ne into'nyo'ne sehwsopo'mentohe hwasoho. Oseso olo syoho sejopalokwe loso sekwo yahoningkuji a'amu pi'ningoso nje hungkuno nupa'ningkuji tifi nningkapifijoso nakwo'nji ne'no nohumantokutnnefoho. Oseso sekwoe syohoso ne imo'ningkuhwoso'no ne'no nowentihwonefoho. Sekwo ose ifijo'manji sekwo nje Mpohumo nje yofe ulikuji yo'mayo so'no jomo ulifijoso kako wosejapmmontonoho. ¹⁷Oseso ngko olo hungkuno loso apa'no yokumpohn'nyo selalokweno. Sekwo a'amu somo simeho nehopi uyimno.

**A'amu hwahoponjo sohwa hofiko Jisasiye inomokomoyo
sohwamne'no mangohwa imo'nifitne so'ne hungkunofoho.**

¹⁸Hwe moya'mi hwahoponjo yahinomo tifi iningkowalokwofoso hofiko sekwoe mangohwa imo'nifijo'manji sekwo huno ole waseyono, Simo'mo ngkine'no mangohwa imo'nimalofofoho. ¹⁹Sekwo olo hwaho loponjo yahinomo tifi iningkafijontentesi u, a'amu hwaho loponjoso sekumo nakwoe a'amu hwasoho selifijoso simeho sejapikutnnesohilo. I oso'no sekwo olo hwaho loponjo a'amu hwasi'maho. O'o, ngko olo hwaho loponjo yahino somne'no i'waho ito'no ehumayo'ne so'no sehwsopo'mentohefoho. Oseso hwe moya'mi hwahoponjoso hofiko sekwoe mango hwafoho. ²⁰Olo hungkuno nto selohe loso huno ito'no fisyafihupmno. A'amu syoho ulohofiyo sohwoe yofe engoso kakoe hwe

engo sohwoe yofe engomo muyakolofonehoho. Oso hiso'no sekwo iningo seyihwoloho. Ngko sekwoe hwe engo sohwo'nimo a'amu hwahoponjoso wonyo ntohofiwo'ningkohoho hopaso hofiko sekumo woselohofantifeho. I hofiko nje hungkunomo haloho nipopijo'manji hofiko sekwoe hungkunomo haloho wosepeentifeho. ²¹ A'amu hwahoponjoso hofiko Anitu nihwatimentiso so'no huno muyofoho. Oso'no sekwo ngkimo tifi nningkapiwo'ningkohoho so'no hofiko yo'mayo wonyoso woselohofantifeho.

²² Ose nalonto nalimento, Ngko olo hwaho lopo mape'njo nntensi nje hungkuno hofikimo mulonti'mntensi hofikoe honingkano wonyo somne'no hofiko tohino engo momafikutnesohilo. I oso'no nje hungkunomo nto ko upa'nimotofoso hungkuno homo somo simeho muyofoho. Oso'no sikuno ae'uyo somo ngko wonyo hwasoho uli'me'no hofiko mampi'nyo ifitnefoho. ²³ A'amu nje mangohwo imo'noso sohwo kako nje Mpohwo huhune'no mangohwo osenohini umo'nimonte hweho. ²⁴ Yo'mayo syoho wonyoangkafo a'amuso hofiko miyiwo'ningkiyohofoso ngko hofiko'njopo itihwamentohefoho. Oso syoho hiso ngko miyo'njo yonti'mntensi hofikoe wonyo honingkano somne'no tohino engo momafikutnesohilo. I oso'no olohonta oso syoho wopingo imentohe somo hofiko timo uhwonontifi hofiko ngkine'no nakwolaho ntimentohofoso hofiko ngko'nji nje Mpohwo huhwo'njiye mangohwa imo'nimentohofofoho. ²⁵ Oseso hofikoe yahino homo somne'no oso Anituye hungkuno anga'no mti'mokinyoso ne imo'nalofoho. Oso hungkunoso olenoho. Ngko hofikimo wonyo ko mulohofahoningko hofiko ngkine'no siki mangohwa imo'nnyofoho.

²⁶ Ose nalonto nalimento, Ngko nje Mpohwoe pone'no nosi'mo Anituye Towahuno yokumpohn'nyo sosofitofosyosehumayo'ne sohomo ngko sekuyepono wolihwatimonnoho. Oso Towahuno huhwo sohwo kako hungkuno ne'njo hweho. Kako Mpohwo'nji fosyohumawo'ningkiso sohwo kako sekuyepono wapmmontonoho. Kako nopihwosi ngkine'no hungkuno wolijwasemo'montonoho. ²⁷ I sekwo ngko'nji nje syoho ema'mentohe sohonta humamotowhone so'no sekwo huhwahnonji a'amu hopi'nonohino somo yo'mayo upa'nontifi uhwonontifeso filutihwafikuno.

16 ¹ Ngko sehwti'mo'me sohonta sekwo ngkine'no hohujo ikinjanimopitnnohonji yo'mayo yolohoso lijwosemofalokweno. ² Hwangku sekumo a'amu Jutafe tajo ango somta'ni wae wesemofantifeho. I tifi no'mo a'amu fehohnjoso hofiko sekumo fonjasesyikujo'no hofiko huno hwasyo ole wosyofisyantifeho, Nakwo Anituye syoho wopingo ulohofiyiwo'ningkuhwone so'no olo hwe lohomo wofonjosyano. Hwasyo ose wosyofisyantifeho. ³ Hwapingosohofiko nje Mpohwo'nji ngko huhwo'nnontne'no huno nto'no muyofoho. ⁴ Tifi no'mo olo yo'mayo loso i'mofaposo sohonta hungkuno ngko sekumo

lijwosemofalokwe loso'no sekwo apa'no huno ikwesyafihupitnne'enji selalokweno.

Anituye Towahuno Wopingo sohwo kakoe syoho iyo'ne hungkunofoho.

Hohonta ngko sekwo'nji humamote sohonta ngko yo'mayo hilo so'no maselimotefoho. ⁵I oso'no olohonta Anitu kako ngkimo sekwoe ango lopone'no nihwatimentiso sohwoepono asomo wasi'mne hwo'nyoho. Ngko wasi'mne hwo'nyoho ko selahoningko sekwo ngkimo peho'ne nehwati'mofalokuno eso mantohonyofoho. ⁶I olohonta ngko wasehwoti'mo'mne'no yohono selohe so'no sekwo sekwoe simeho tango seyohoho. ⁷I oso'no ngko hungkuno nehopi'nohino waselimonne'no yohono. Ngko sekumo sefo'mayo'ne wasimonne'no yohono. Ngko sekumo masehwoti'mofe'njo'manji Towahuno sekumo yokumpohn'nyo sosofitofosesyohumayo'ne sohwo mose'manehoho. I oso'no ngko sime'manji ngko Anituye Towahuno huhwo sohomo sekuyepono walihwatimonnoho. ⁸Kako nopihwosi syoho hufa'u sihune yone hweho. Simo'mo kako a'amufe yahino wonyo ujo ehontojwasyihwoso'no hofiko yofe uhwopitnnefoho. Nom'ne syohoso kako honingkano ito'nohinoso utihwamontonoho. Nom'neso a'amu yahino wonyo somne'no tohino mayo'ne Anitu kako yano ulofiyone so'ntnne'no ulimontonoho. ⁹Hofikoe yahino wonyo hwapingo so'no Anituye Towahuno sohwo ole utihwamontonoho. Hofiko ngkine'no simeho hi'ntnnono montapmmotofa so'no honingkano wonyoso hi'njofoho. ¹⁰Anituye Towahuno sohwo kako honingkano wopingo ito'nohino so'no ole utihwamontonoho. Ngko honingkano homo somo into'nohino imote so'no nje Mpothwo kako ngkimo asomo ntimanefoho. Oseso sekwo olopo apa'no manohonifitnnefoho. ¹¹Anituye Towahuno sohwo kako a'amufe yahino wonyo somne'no yano ulofiyone so'no ole utihwamontonoho. Anitu kako hwe wonyo Seten olo hwaho loponjo a'amu mokosyohumawo'ningkiso sohomo yano nto ulofimentiso so'no a'amu Setenimo iningkowalokwofo so'ntnne'no yano ulofiyihwoso'no hofiko tohino engo nomapitnnefoho. Ose utihwamontonoho.

¹²Ose nalonto nalimento, Ngko sekumo hungkuno pi'ningo engo waselimonji ko yoheso sekwo oso hungkuno selime somo huno seyone so'no hopenohino hwasi'maho. O'o, hopi'nono seli'me'no sekwoe simeho tango engo seyonoho. ¹³I oso'no hwangku Anituye Towahuno hungkuno nehopi'nohino sejo'ne sohwo kako nopihwoso'no kako sekwo'nji humahwosi kako yo'mayo hungkuno hopi'nonohino ne somne'no nto'no womikinjosehwatimontonoho. Kako kakoe huno mta'ni syofisyihwasi waselimonto'maho. O'o, yo'mayo hungkuno kako nupa'niwo'ningkiso so'no waselimontonoho. Oso'nji yo'mayo tifi no'mo imo'none so'ntnne'no waselimontonoho. ¹⁴Kako nje hungkuno selimentoheso

nomahwosi sekumo selihwoso'no yoloho neso lijwasemofihwoso'no sekwo huno nto'no waseimontonoho. Oso'no kako nje yofe engo so'no wosetihwamontonoho. ¹⁵Yo'mayo nje Mpohwo mokosyohumasoso njefoho. Oso'no hungkuno nto seloheso ngko apa'no waselimonnoho. Anituye Towahuno sohwo kako nje yo'mayo hungkunoso nomahwosi oso hiso'no wolosetihwamontonoho.

**Simeho tango seyontososo iwolo'mo lohofikuji
apa'no simonyo uyantifeho.**

¹⁶Sekwo we'enepe ngkimo manohonyo'njo uyantifeho. I oso'no sekwo we'enehwo humafikuji hwanguku sohonta ngkimo nonohonifitnnefoho. ¹⁷Ose nelahoningki kakoe inomokomoyo fehohnjo sohwna'ni ole hnnimentihwoni, Oso hungkuno nalisoso hwapingo neso peho'neto. Ole nalohi, We'enepe sekwo ngkimo monohonifitnnefoho. I oso'no we'enehwo nohumafikuji ngkimo apa'no nohonifitnnefoho. I nom'ne nalisoso ole, Ngko nje Mpohwoe pone hwo'nyoho. Ose nalisofoho. ¹⁸Oso we'enehwo nalisoso peho'ne nalohoho. Yoloho neso nakwo huno monayohoyohoho.

¹⁹Ose hnnontani nakwo Jisasimo ko mujo'njo yahoningkuhwoni Jisas nakwoe huno so'no huno uyahoningki nakumo nalimento, Sekwo olo hungkuno ngko selohe loso'no peho'ne hnnalokwofo. Ngko ole selohono. We'enepe sekwo ngkimo manohonifitnnefoho. We'enehwo humafikuji apa'no ngkimo wonohonantifeho. Ose selohono. ²⁰Ngko hungkuno nehopi'nohino waselimonne'no yohono. We'enepe yo'mayo tango ni'mane so'no a'amu hwahoponjo pi'ningo engoso hofiko simonyo yontaningkuji sekwo sohwasihumotaho engo likuji simeho tango waseyimontonoho. I oso'no sekwoe simeho tango seyontososo iwolo'mo lohofikuji sekwo simonyo engo uyantifeho. ²¹Ose nalonto kako pahnnimo hungkuno ole nalimento, Olo selalokwe loso a'mu fisi kako mehomi aswo mayo pa'nyofoho. A'mu fisi kako aswo toho'ne yonto simeho tohino umnonte so'no kakoe simeho wopingo mmo'nyofoho. I oso'no kakoe mehomi aswo mahwosi kako oso tohino engo so'no iningo mofihwosi simonyo uyimontonoho. ²²Oso mehomi aswo mawo'ningkohoho pa'nyoso sekwoe simeho tango'nji humalofo. Oso'no hwanguku sohonta ngko apa'no seho'ne'no sekwo simonyo engo apa'no uyantifeho. Oso simonyo iyo homo somo wae yaofone a'amu fihwo mohumuyohoho. O'o, awonoho. Simonyo iyoso ne'no nowentihwonefoho. ²³Oso sikuno homo somo sekwo ngkimo yo'mayo yo'mayo so'no mantifitnnefoho. O'o, ngko hungkuno nehopi'nohini waselimonne'no yohono. Sekwo nje Mpohumo yo'mayo yo'mayo so'no jomo ulikuji nje yofe'nji ulifijo so'no kako ngkine'no syani'fisyihwosi yo'mayo yo'mayoso wosejapmmontonoho. ²⁴Hohonta oso hopaso sekwo mimmotofihwasoho. O'o, nje yofeso Mpohumo mulimmotofoto soku olohonta sekwo Mpohumo nje yofe'nji jomo ulifijoso yo'mayoso wosejapmmontonoho. Oseso sekwo simonyo nehopi'nohini uyantifeho.

Jisas kako olo hwaho loponjo yahino somo yakolo'nnyo hweho.

²⁵Ngko yo'mayo yo'mayo so'no pahnnimo hungkuno seliwo'ningkohefoho. I tifi no'mo ngko pahnnimo hungkunoso maselimnehono. O'o, ngko nje Mpohumne'no hungkuno yoloho'nohini wolijwasemo'monnoho. ²⁶Oso hohosohonta sekwo yo'mayo so'no Anitumne'no jomo ulifijo sohonta ngko ajwo sopo sekumo sefo'mayo'ne mohumamnehono. O'o, sekwo Mpohumo nje yofe ulifijoso kako yo'mayo so'no wosejapmmontonoho. ²⁷Hwapingoso sekwo ngkimo simeho hi'ntnnono ntapontife sohwhanne'no Anitu nihwatimentiso so'no huno seinyo sohwhanne'no Anitu kako simeho sejopalofoho. Kako sekwoe hungkunomo wosepa'nimontonoho. ²⁸Ou nehopi. Hohonta Mpohwo kako nihwatimentiso sohwo'ni olo hwaho lopono pmmontohe hwo'nyoho. I olohonta ngko olo hwaho lopo sehwati'mohm'mo nje Mpohwoepono asomo wasimne hwo'nyoho.

²⁹Ose nelahoningki kakoe inomokomoyo sohwna'ni ulimentihwoni, Ihwoni. Olohonta kiko pahnnimo hungkuno monalohoyohino. O'o, hungkuno yoloho'nohini nalohino. ³⁰Oso'no nakwo yo'mayo so'no huno nayohoho. Kiko huno hwapingo'njo hwosoho. Nom'ne a'amu hofiko huno'nohini syofisyantifeso hofikoe huno hiso kiko huno kinyo hwosoho. Oso'no nakwo olo hilo so'no simeho hi'ntnnono uyalokuhwono. Kiko Anitu mta'ango nehopi'nohini hwosoho.

³¹Ose ulahoningkuhwoni Jisas nalimento Olohonta sekwo ngkine'no simeho hi'ntnnono nehopi lontopantikwofo. ³²Upa'nimno. Sekumo tango se'mayo'ne sikunoso we'enepe umo'nimonte'no yohoho. I nto i'mofapohoho. Oso'no hofiko ngkimo nikekujo'no sekwo ngkimo nihwati'mofikuji sekwo anga'no anga'no sekwoe anga'mne'no esesamo wohumpeentifeho. Oso'no sekwo ngkimo nihwati'mofikujo'no ngko'nohini nje mango sohwanji wohumamonnoho. I oso'no ngko'nohini'maho. O'o, Mpohwo kako huhwo ngko'nji wohumamontonoho. ³³Yo'mayo tango se'mayo so'no ngko olo hungkuno hiloso selalokweno. Tango hiso se'mahoningkuhwosi sekwo ngkine'no ole wosyonifisyantifeho. Ngko Jisasimo ufohi'nonji kako'nji humalohwono. Ose syanifisyikuiji sekwo simeho wopingo'nji wohumantifeho. Sekwo olo hwaho lopo nohumentaninkuuiji yo'mayo tango wonyoso woselohofantifeho. I oso'no sekwo yokumpohn'nyo lohofikuji simonyo fiyimno. Hwapingoso ngko olo hwaho loponjo yahino somo hwotoho fenji nto uyakolo'maleno. Ose nalimentisofoho.

**Jisas kakoe inomokomoyo sohwanne'no Anitu
ufo'mane'ento jomo ulimentisofoho.**

17 ¹Jisas kako oso hungkuno inomokomoyo sohwna'nimo nalonto kako ahwomomo timo uhwononto kaningkwohumo jomo ulimento, Mpohwo, nje sikuno nto i'mofapohoho. Olo a'amu

lohwamo nje yofe engoso utihwaho. Oseso kiko utihwahojo'no ngko jije hwomu sohwo'nne'no yofe engo nihwofikujo'no hofiko jije yofe woho'nomantifeho. ²Kiko a'amu hopi'nonohino somo ngkimo enjwa'mo uhumati'mentohinofoho. Kiko a'amu fehohnjo ntapmmentohinoso kako songo ne'no humayoso yano uyine'enji ntapmmentohinofoho. ³Songo ne'no humayo'neso olenoho. A'amu hiso hofiko nekwo'montosa'ine'no yofe ole wehwofantifeho. Kiko'nohini Anitu nehwosoho wokuhwofantifeho. Ngko Jisas Kilais sohwo'nne'no ole wonihwofantifeho. Nakwoe hwaho lopone'no Anitu uhwatimentiso hweho. Ose wonihwofantifeho. Yofe ose nihwofikuji hofiko wopingo'nohini humafikuji songo ne'no humantokutnnefoho.

⁴Ngko olo hwaho lopo nohumanji jije yofe engoso jije yokumpohn'nyo engoso nto utihwamalefoho. Yo'mayo syoho ntapmmentohinoso ngko moi'wo nto esojwao'malefoho. ⁵U, Mpohwo hohonta olo hwaho loso nekwo mamti'mokiyo sohonta ngko kiko'nji nohumanji ngko yo'mayo yokumpohn'nyo mokosyohumunyo hwo'nyoho. Ngko kiko'nji humanji mokosyohumamote pa'nyoso oso yofe engo so'nji yokumpohn'nyo engo so'nji kiko ngkimo asomo ntape.

⁶Olo hwe lohwa hwaho loponjo ntapmmentohino lohwa ngko hofikimo kikine'no lutihwamale so'no hofiko kikine'no yofe kihwofalokwofo. Jije a'amu huhwo sohwa kiko ngkimo ntopahoningkini hofiko jije hungkunomo haloho pentifi aho yokumpohn'nyo kemokosyohumantifi tifi iningkopalokwofo. ⁷Oso a'amu kiko ntapmmentohinoso yo'mayo hungkuno ulahoningko hofiko huno ole syafihu'mentohofi, Olo hwe lohwoe hungkunoso Anitu mta'angofoho. Huno ose unyofoho. ⁸Yo'mayo hungkuno kiko ngkimo ntapmmentohinoso ngko lutihwahoningko hofiko simeho hi'ntnnono uyontifi huno ole uyalofoho. Hohonta ngko kiko'nji humanji kiko olo hwaho lopone'no nihwatimentohinofoho. Oso hungkuno somo hofiko simeho hi'ntnnono uyalokwofo.

⁹Olo a'amu huhwo lohwanne'no jomo wakilimonne'no yohono. A'amu nom'ne olo hwaho loponjo somne'no mokilalokuyohono. O'o, olo a'amu kiko ngkimo ntapmmentohino lohwanne'no jomo kilalokweno. Jije a'amu hwafoho. ¹⁰Hwe moya'mi hopi'nonohinoso nje hungkunomo tifi iningkawowo'ningkohofoso kiko'ne mehomifoho. Jije mehomi huhwo sohwa ngko huhwo'nnonji nekwoe mehomifoho. Hofiko nje yofe engo ho'nomalokwofo. Nje yo'mayo yo'mayo hopi'nonohinoso jifefoho. Jije yo'mayo yo'mayo hopi'nonohinoso njefoho.

¹¹Ngko kikiyepono wosapmmo li'mo hofikimo uhwati'mo'monnoho. Olo hwaho lopo hofiko'nohini wohumantifeho. Oso'no nje Mpohwo wopingo'nohino sohwoi olo a'amu lohwa hofiko ngkimo simeho ntapifitne'enji uhwsopo'mentohino loso yo'mayo yahino wonyo somo uyakolopitne so'no kiko jije yokumpohn'nyo engo so'nji ufo'mahoji

umokosyohumaho. Kiko ngko'nji simeho afa inimotohwoyo hopaso hofiko simeho afa unife. ¹²Ngko hofiko'nji nohumanji oso yokumpohn'nyo kiko ngkimo ntapmmentohino so'nji ngko hofikimo wopingo umokosyohumamote so'no anga'no ngkine'no hohujo nihu'nahone mikinjanimofefoho. O'o, ntapmmentohino hopi'nonohino sohwa wopingo nningkopalokwofo. A'amu anga'nohino sohumne'no a'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohofoso ne imo'none hopaso kako anga'nohino sohwo tikanomo wene sohwo piwahu'mentisofoho. ¹³Olohonta olo a'amu lohwamo uhwoti'mahm'mo kikiyepono wosapmmonnoho. Ngko hofiko'nji olopo nohumanji yo'mayo hungkuno hofikoe simeho wopingo umo'none'enji kilalokwe so'no nje simeho wopingo nimo'niwo'ningkiso hopaso engo womantifeho.

¹⁴Jije hungkunoso olo a'amu lohwamo nto umotefoho. A'amu hwe moya'mi olo hwaho loponjoso hofikoe mangohwa imo'nimentohofofoho. Hwapingoso ngko hopa hofiko olo hwaho loponjo yo'mayo somo miningkayo'njo hwafoho. ¹⁵Ngko hofiko'nji yanimofo'ne makilohoyohono. O'o, ole kilalokweno. Hofiko olo hwaho lopo nohumentaningkuji oso hwe wonyo Seten kako a'amu lohwamo wonyo umokonohonji kiko hofikimo hofiyo mokosyohumane'enji kilalokweno. ¹⁶Ngko olo hwaho loponjo yahinomo iningkunyo hwoni'maho. Oso pa'nyoso hofiko huhwanji olo hwaho loponjo yahinomo iningkunyahwa'maho. ¹⁷Mpohwo jije hungkunoso hungkuno ne'njofoho. Oso hungkuno hiso olo a'amu lohwamo kiko itihwahoningkiji hofiko hofikoe huno ehohosasyihwoso'no hofiko yo'mayo yahino wonyomo uliko'mafikuji jije yahino wopingo'nohini ikuji jije a'amu ne wopingo umo'nantifeho. ¹⁸Hohonta kiko ngkimo nihwojahoningkini ngko a'amu olo hwaho loponjo lohwanjo ajwo'mo humamotefoho. Oso pa'nyoso ngko olo a'amu lohwamo hwe moya'mi hwahoponjo lohwanjo ajwo'mo wohumafenji hofikimo uhwojalokweno. ¹⁹Ngko kiko'nji nohumahm'mo olo syoho simo'mjolo uyimonne'no yohono a'amu lohwa hofiko jije hungkuno so'ne huno ufohotofohojo'no hofiko jije yahino wopingo mayo'ne ufo'ma'mne'no yohono. Oseso hofiko jije a'amu ne wopingo umo'nantifeho.

²⁰Ose ulonto ole ulimento, Olo a'amu lohwanohini mokosyohumaho eso makilimnehono. O'o, hwe moya'mi nom'neso hofiko olowafe hungkunomo haloho upa'ningkuji ngkimo simeho hi'ntnnono ntapifijo somo kiko hofiyo mokosyohumaho kilalokweno. ²¹Ngko ole'no nimo'ningkohoho. Hwe moya'mi hopi'nono nekumo simeho ejapikuji hofiko nekwo hopa simeho hunoso afa'njo umo'nantifeho. Mpohwo, kiko ngkimo nihumahnno. Ngko kikimo kuhumaleno. Oso hopaso hofiko nekumo ehumayo so'no nimo'ningkohoho. Hofiko ose ehumafikujo'no a'amu hwahoponjoso hofikoe yahino wopingo somo uhwoningkuji ole

wosyofisyantifeho. Ou, Anitu kako Jisas Kilais sohumo nakwoe hwaho lopo uhwatimentiso sohweho likuji ngkine'no simeho wontipantifeho. ²² Jije yokumpohn'nyo kiko ntapmmentohinoso ngko hofikimo uyimaleno. Oseso ole'no nimo'ningkohoho. Nekwo simeho afa inontai humalohwoyo hopaso hofiko simeho afa'njo umo'nantifeho. ²³ Jije hungkuno lontneso nje simehomo mnawojo hopaso nje hungkuno hofikoe simehomo ose mnaweho. Oseso hofiko simeho afa iningkuji wopingo humafitne so'no nimo'ningkohoho. Oseso a'amu hwahoponjoso hofikoe humayo somo uhwoningkuji ole wohnnantifeho. Anitu kako Jisasimo nakwoe hwaho lopone'no nehopi uhwatimentiso hweho. Anitu Jisasimo simeho uyiwo'ningkiso hopaso kako olo a'amu lomo simeho uyalofoho.

²⁴ Ose ulonto ulimento, Mpohwo, ole'no nimo'ningkohoho. Hwe moya'mi kiko ntapmmentohino hopi'nonohinoso hofiko ngko'njopo wohumantifeho. Olo hwaho loso nekwo mamti'mokiyo sohonta kiko simeho naponji jije yofe engoso jije yokumpohn'nyo engo ntapmmentohinofoho. Olo a'amu lohwa hofiko oso yofe engo so'nji yokumpohn'nyo engo so'nji ntapmmentohino somo uhwonifitne so'no nimo'ningkohoho. ²⁵ Ou Mpohwo, kiko yo'mayo yahino ito'nohino iwo'ningkino sohwasimo olo hwaho lophonjo a'amulo kikimo huno muyofoho. I oso'no ngko kikine'no huno niyohoho. Olo a'amu ngko'njo lopo humalofoso hofiko kiko ngkimo nihwatimentohino sohwo'nne'no huno unyofoho. ²⁶ Jije yahino yo'mayo so'no hofikimo nto utihwamaleso ngko ne'no utihwahn'mnefoho. Oseso kiko simeho engo ntopantokuno hopaso hofiko simeho engo unantifeho. Ngko hofikimo humahm'me'no kikitma'angoso hofiko simeho ose unantifeho. Jisas kako Anitumo ose ulimentisofoho.

Jutas kako Jisasimne'no mango sohwaso tokoyo'ofu imentisofoho.

(Matiyu 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

18 ¹ Jisas kako Anitumo ose ulahoningki kako kakoe inomokomoyo sohwna'ni nakwo oso hopo sopo uliko'mentani mijo we'e Kitilon wekentani nongkihnta'ni iyo uyo syoho sopo umentihwonefoho. ² Jutas kako Jisasimne'no tokoyo'ofu yone sohwo kako oso iyo uyo syoho sopone'no huno unyo hweho. Hwapingoso sikuno pi'ningo engo somo Jisas kakoe inomokomoyo sohwna'nnonji oso hopo sopo ne'no umotohwonefoho.

³ Hwe yofe engo tajo angu syoho'njo sohwanji a'amu Falisi sohwanji hofiko a'amu hwapife tifo'njo sohwanji a'amu itokuso'njo sohwanji Jutas'nji uhwojahoningkofi Jutas kako oso iyo uyo syoho hopo sopone'no ipemotawomentisofoho. Hofiko kwefoho'nji sikiloho'nji yo'mayo ikujoho so'nji motapmmentohofofoho. ⁴ Jisas kako kakine'no yo'mayo u'mane

so'no simo'mo huno nto unyo sohwo humentanjopo a'amu sohwaro nuhwonitimanto ulimento, Sekwo tihune'no tipeelokwofo. ⁵Ose ulohoningkahoningki hofiko ulimentohofi, Nakwo Jisas Nasalet mta'ango sohune'no tipeelokuhwono. Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Ngko olo huhwo'nyoho. Ose ulimentisofoho. Jutas oso a'amu Jisasimne'no tokoyo'ofone yone sohwo oso a'amu huhwo sohwanji humohumantisofoho. ⁶Jisas kako olo huhwo'nyoho ulimentiso so'no hofiko iyoho yontifi hohokuhano asohosile we'enepe wentifi hwahopo piwahu'mentohofofoho. ⁷Oseso Jisas kako apa'no ulimento, Sekwo tihune'no tipeelokwofo. Ose ulahoningki hofiko ulimentohofi, Jisas Nasaletnnta'ango sohune'nefoho. ⁸Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Nto selohofoho. Ngko olo huhwo'nyoho. Sekwo ngkimo wantimantifi pohofihwasi'manji nje inomokomoyo lohwaro timo'nohina fohonihwatimno. Hofiko wahumpopife. Jisas ose ulimentisofoho. ⁹Simo'mjo Jisas kaningkwohumo ole nto ulimento, Oso a'amu ntapmmentohino sohwaro ngko mokosyohumamote so'no anga'no ngkine'no hohujo nihu'nahone mikinjanimofefoho. Oso hungkuno ulimentiso so'no huno ikwesyafisyonto wahumpopife ulimentisofoho. Oso hohosohonta oso hungkuno kakoe inomokomoyo sohwarne'no ulimentisoso ne imo'nimentisofoho.

¹⁰Saimoun Pita kako nohumanto hwakuhwajo iwosipema'nonto a'amu fihwoe haloho angahohnjo somo loku'mentisofoho. Lojwahoningki halohoso piwahu'mentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo syoho ulohofiyi hweho. Kakoe yofeso Malikos. ¹¹Pita ose yahoningki Jisas ulimento, Jije hwakuhwajoso asoso'mo fotofahinyo. Kiko huno pipi kiyalofoho. Yo'mayo tango nje Mpohwo, Nje hwomu womano, limentisoso ngko woma'mo. Oso'no hwakuhwajoso fotofahinyo.

Hofiko Jisasimo Anasiyepono ipemotamentohofofoho.

¹²Oseso oso a'amu itokuso'njo sohwanji a'amu Jutafe hwapife tifo'njo sohwanji hofikoe hwe engo sohwanji hofiko Jisasimo aho kentifi kakimo impe intokwomentohofofoho. ¹³Simo'mo hofiko Anasiyeono motawomentohofofoho. Anas huhwo sohwo kako Kaiyofasiye kanengkwohweho. Kaiyofas sohwo kako oso soswo somo a'amu tajo ango syoho'njo so'no yofe engo ma'mentisofoho. ¹⁴Oso Kaiyofas huhwo sohwo kako a'amu Juta somo ole ulimento, Yahino ito'nohinoso olenoho. Olo hwe anga'nohino lohwo kako hwe moya'mi hopi'nonohino somne'no ufo'mayo'ne poyo wape'nono. Ose nto ulimentisofoho.

Pita ulimento, Ngko Jisasimne'no huno maniyohoyohoho limentisofoho.

(Matiyu 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵A'amu sohwa hofiko Jisasimo ipemotosontaningkofo somo Saimoun Pita'nji ngko Joun'nnonji nekwo Jisasimo iningkasimentihwoyofoho.

Oso hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo kako ngkine'no huno uyo so'no ngko Jisasi'nji oso hwe yofe engo'njo sohwoe tojo somo humentohefoho. ¹⁶I oso'no Pita kako mempo hohnta'ni hoku'yo sopo foyohumamentisofoho. Oseso ngko hwe yofe engo'njo huno ninyo sohwo'ni ngko a'mu hoku'yo mokosyohumayo simo Pitamo ipemotasyuyu'ne ulimentohefoho. Oso a'mu hisi Pitamo ipemotawonto ¹⁷Pitamo ulimento, U, kiko huhwosi olo hwe lohwoe inomokomoyo hwasilikeno. Ose ulahoningki Pita ulimento, Awonoho. Ngko'maho. Ose ulimentisofoho.

¹⁸Oso ango sponjo syoho ulohofiyo so'nji a'amu hwapife tifo'njo sohwanji kwongkwongo usahoningki toho intofontifi a'apaho toho imokinimentohofofoho. Pita huhwo'nji hofiko'nji nolohofontifi a'apaho toho imokinimentohofofoho.

**Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo Jisasimo
hungkuno ulohonimentisofoho.**

(Matiyu 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71)

¹⁹Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo kako Jisasiye inomokomoyo sohwantnne'no yo'mayo hungkuno Jisas hofikimo lutihwawo'ningkiso so'ntnne'no Jisasimo ulohonimentisofoho.

²⁰Oseso Jisas ulimento, Ngko hwe moya'mi hopi'nonohino somo utihwa'nyoponohini lutihwawo'ningkohe hwo'nyoho. Engolopohamo ngko Anituye tajo ango engo'njo sponjo tajo ango we'eso a'amu Juta uhu'mokuwo'ningkohofa sopo nje yo'mayo hungkunoso lutihwamentohefoho. Ngko hungkuno hiyaso'mo majofoho.

²¹Oso'no kiko ngkimo peho'no ntohonantokuno. Kiko oso a'amu nje hungkuno upa'niwo'ningkohofa somo ulohonyo. Oso hungkuno ngko liwo'ningkoheso hofiko huno moi'wo'nnyofoho.

²²Ose ulahoningki hwe hwapife tifo'njo fihwo kako Jisasi'njopo lohofonto Jisasiye manjijohopo hwaningo fonjonto ulimento, Kiko olo hwe yofe engo'njo lohomo hungkuno oso pa'nyoso nulohotoho. Ito'nohini uso. ²³Ose ulahoningki Jisas ulimento, Ngko hungkuno wonyo ulohe so'no lanifonjohino. I ngko hungkuno wonyo ulohe'manji kiko olo a'amu lohwoe uso. I ngko hungkuno nehapi ulohe'manji peho'ne nifonjohino. Ose ulimentisofoho. ²⁴Oseso oso impe Jisasimo into'mentohofoso Jisas into'nowntaningki Anas kako oso hungkuno Jisasimo ulohonimentisofoho kako Kaiyofas hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwoepono lihwatimentisofoho.

Pita apa'no Jisasimne'no ngko huno maniyohoyohoho ulimentisofoho.

(Matiyu 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62)

²⁵Saimoun Pita a'amu'nji lohofonto a'apaho toho imokinontaningki a'amu huhwo sohwo ulimentohofi, Kiko huhwosi kakoe inomokomoyo

hwosilikeno. Ose ulahoningkofi Pita hwasyo hungkuno ulimento, Awonoho. Ngko kakoe inomokomoyo hwoni'maho.

²⁶Ose ulahoningki oso hwe yofe engo'njo sohwoe syoho ulohofiyono nom'ne sohwo kako oso a'amu Pita kako haloho lojwao'mentiso sohwoe a'amu sohwo kako Pitamo ulimento, Ou, nehopi. Kiko Jisasi'nji oso iyo uyo syoho sopo nohumentaningkini ngko kohoningkohe hwosoho. ²⁷Ose ulahoningki Pita apa'no ulimento, Awonoho. Ngko osoho hwoni'maho. Ose ulahoningki yihufo tosika yokaso oso hohosohonta ho'nimentisofoho.

Hofiko Jisasimo Pailotiyepono ipemotamentohofofoho.

(Matiyu 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)

²⁸A'amu sohwa hofiko Kaiyofas nta'ni Jisasimo utimantifi oso hwe engo a'amu Loum mta'ango sofe hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwoe angongo sopone'no imingo ne hosiwo hosiwe iyo so'nji Jisasimo ipemotamentohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwa hofiko hofikoe Anitu Kako A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo Sikuno Engo' iyo humayo somne'no nto'no esyohumayo'ne hofikoe he a'apaho yo'mayoso mijo nto yatiku'mentohofofoho. Oso'no hofiko huno ole syafihu'mentohofi, A'amu Loum nakwoe yahinomo miningkayo'njo sohwoe angomo nakwo syukwato lohohiwosi kiho'njo imo'ningkuhwasi nakwo elijwanyo engo sopo wopayo monanehwono. Ose syafisyontifi mempo hohnta'ni humamentohofofoho. ²⁹Oseso oso hopo sopo nohumentaningkofi Pailot mempono noswaponto ulimento, Sekwo olo hwe lohomo olo hungkuno nto'no mihwajiyo angolo pone'no peho'no ipemotapohohiwolo. Peho wonyo imaso'neto. ³⁰Ose ulahoningki hofiko ulimentohofi, Olo hwe lohwo kako yahino wonyo miyo'njo yontentesi nakwo olo angolo kikiyepono mipemotapihwonesohilo. ³¹Ose ulahoningkofi Pailot ulimento, Sekwo a'amu Juta soku sekwoe honingkano hungkuno somne'no huno syafisyikui kakoe hungkunoso nto'no mihwatimno. Ose ulahoningki a'amu sohwa ulimentohofi, Sekwo a'amu Loum sohwasinakwo a'amumo fonjasio'no honingkano somo pijwonaofiwo'ningkohofofoho.^j Ose ulimentohofofoho. ³²Hohonta Jisas kako kakoe a'amu somne'no kako poyo imo'none so'no lutihwamentiso sohonta kako a'amu Loum sohwa a'amumo iyo hwojiyafiku'nnyo sopo fonjinto'ofahumotofo hopaso wape'nimontonoho nalimentisofoho. Oso hohosohonta oso hungkunoso ne umo'nimonte'no yohoho.

³³Oseso Pailot kako angongo somo apa'no swonto Jisasimne'no joholithimanto ulimento, Kiko a'amu Jutafe Hwe Engo hofikoe hwaho

ⁱ 18:28 Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho. ^j 18:31 A'amu Loumjo sohwa Jutafe hwaho mokosyohumayo hwafoho. Oso'no hofiko hungkuno mihwajiyo'neso yonolithimantohofofoho. Oso'no hofiko honingkano yokumpohn'nyo ho'nahumentohofofoho. A'amu anga'no mape'nyoso wopingofoho.

mokosyohumayo'ne hwsosilaho. ³⁴Ose ulahoningki Jisas ulimento, Oso hungkuno ntohinoso jije huno mta'ni lantohino. I a'amu Jutaso hofiko kilimalofoyoho kantohino. ³⁵Ose ulahoningki Pailot ulimento, Ngko a'amu Juta hwo'ntaho. Jije temtitofu Juta sohwanji hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji hofiko ngkiyepono kumotapohofu. Kiko peho imahnno'neto. ³⁶Ose ulahoningki Jisas ulimento, Ngko a'amumo mokosyohumayoso olo hwaho lopo'maho. O'o, ngko olo hwaho lophonjo a'amumo mokosyohumayo'ne hwo'ntontosi nje inomokomoyo sohwa hofiko a'amu Juta sohwanji fongki'nifijosu a'amu Juta sohwa monimafikutnnesohilo. I oso'no ngko a'amumo mokosyohumayo kiko pa'nyo hwoni'maho. ³⁷Ose ulahoningki Pailot ulimento, Ose'manji kiko hwe engo a'amumo mokosyohumayo hwsosho. Ose ulahoningki Jisas ulimento, Kiko hwe engo a'amumo mokosyohumayo hwsosho ntohinoso hungkuno nto'nohinoho. Ngko olo hwaho lopo imo'nimentoheso syoho anga'nohinoho hungkuno nehopi'nohinoho lijwaofu'neso imo'nimentoheso hwo'nyoho. A'amu hofiko hungkuno nehopi'nohinoho umo'niwo'ningkisoso nje hungkunomo haloho pewo'ningkohofofoho. ³⁸Ose ulahoningki Pailot ulimento, A'amu hungkuno ne so'no huno unyoso tihwolo. Ose ulimentisofoho.

**Pailot kako Jisasimo iyo hwojiyafiku'nnyo somo
fonjinto'ofasiyo'ne limentisofoho.
(Matiyu 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)**

Pailot ose ulonto kako mempono a'amu Jutafepono apa'no noswonto ulimento, Ngko olo hwe lohwo kakoe yahino wonyoso motipihwoningkiyohono. ³⁹I oso'no sekwoe yahinoso ole wo'nnyofoho. Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'no Syafisiyo Sikuno Engo^k iyoho humayo somo sekwoe a'amu anga'no impo'ango mta'ni isihutofomayo'ne jomo ntiwo'ningkohofihwasoho. Oseso ngko sekwo a'amu Juta sokuye olo hwe engo lohomo usihutofonehwajono lasemo'ningkohoho. ⁴⁰Ose ulahoningki hofiko mango engo mohm'no ulimentohofi, Olo hwe lohomo nusiutofohotoho. O'o, kiko Mpolapas sohomo usihutofu. Mohm'no ose ulimentohofofoho. Mpolapas huhwo sohwo kako a'amumo fonjasyonto a'amufe yo'mayoso hufo ma'mojo hweho. Hwe wonyo hweho.

19 ¹Oseso Pailot kako Jisasimo utimanto kakoe a'amu itokuso'njo sohwaso impe'nji fongkupmno, ulimentisofoho. ²Hofiko Jisasimo nofonjontifi impe yongo'njosu nokikisontifi hnnimentohofi olo hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwo mnokino'manji'mofu pa'nyofoho. Ose lontifi Jisasiye mnokinopo monji'mofahumentohofofoho.

^k 18:39 Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

Ose yontifi hofiko manji'mofo sawemo miyo'nohinoso a'amu hwaho mokosyohumayo yofe engo'njo sohwa iwo'ningkohoho hopaso Jisasimo uloho'mentohofofoho. ³Ose ulohofontifi kakimo u'mantifi sitofo ulontifi ulimentohofi, Ou, Hwe Engo sohwo, kiko a'amu Juta somo mokosyohumawo'ningkino sohwo silaho. Ose ulontifi kakoe manjijohopo fongku'mentohofofoho.

⁴Osohonta Pailot apa'no mempono noswaponto a'amu Juta somo ulimento, Ihwoni. Ngko mempone'no ipemotoswapmme sohwo sekwo huno waseyono. Kako wonyo honingkano ane hweho. ⁵Ose ulahoningki Jisas kako mempono swapmmentisofoho. Oso mnokino manji'mofo yongo'njo mti'mokumentohofoso Jisasiye mnokinopo monjimofahumentohofofoho. Oso manji'mofo miyo'nohinoso hi'njo hweho. Jisas osopo nohumentaningki Pailot a'amu somo ulimento, Ihwoni, olo hwe lohomo uhwonimno. ⁶Ose ulahoningki a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu hwapife tifo'njo sohwanji hofiko Jisasimo uhwonontifi joho mohm'no ulimentohofi, Iyomo fonjinto'ofahumno. Iyomo fonjinto'ofahumno. Ose ulahoningkofi Pailot ulimento, Olo hwe lohwoe honingkano wonyoso ngko motipihwonyo'njo yohono. Sekwo soku utimafikuji iyomo fonjinto'ofahumno. ⁷Ose ulahoningki a'amuso ulimentohofi, Olo hwe lohwo kako Anitumne'no sitofo nalimentisofoho. Ngko Anituye Hwomu hwo'nyoho nalimentisofoho. Oso'no nakwoe honingkano hungkuno olo yahino loso'no wape'nono naliwo'ningkohoho.

⁸Pailot oso hungkuno homo somo upa'nonto iyoho engo mikunimposo unimentisofoho. ⁹Pailot oso ango engo somo apa'no noswonto Jisasimo ulimento, Kiko nti'mta'ni pmentohino hwasilo. Ose ulahoningki Jisas oso hungkuno ulimentiso somo asomo mujo'njo yahoningki ¹⁰Pailot ulimento, Pipilo. Kiko ngkimo hungkuno manjoso mampi'nyo peho'no humahnno. Ngko kikimo kishutofo'ne yokumpohn'nyoso hi'njo hwo'nyoho. I ngko kikimo iyomo fonjinto'ofakisiyo'ne yokumpohn'nyoso hi'njo hwo'nyoho. Oso'no kiko huno makiyoho liyohoho. ¹¹Ose ulahoningki Jisas ulimento, Oso yokumpohn'nyo engo mokosyohumahnno Anitu ahwomomo humaso sohwo kako kikimo mokijape'njo yontentesi kiko ngkimo wonyo mantohofohotnnesohilo. Oso a'amu ngkimo jije ahomo ho'nanihumalofo sohwa hofikoe wonyoso jije wonyo somo yakolo'nyofoho. Hofikoe wonyoso mikunimposofoho.

¹²Pailot kako Jisasiye hungkunomo upa'nonto Jisasimo usihuto'mo lonto huno pi'ningo engo syafihu'mentisofoho. A'amu Juta sohwa oso hiso'no upa'nontifi hofiko Pailotimo mango engo ulimentohofi, Kiko olo hwe lohomo isihutofihwaji so'manji kiko Sisa hwe yofe engo hwofilo'nyo sohwoe a'amu hwosi'maho. A'amu fihwo ngko a'amumo mokosyohumayo hwo'nyoho liwo'ningkiso sohwo kako Sisafe mango hweho. ¹³Pailot

kako oso hungkuno homo somo upa'nonto kako Jisasimo mempono ipemotoswapmmentisofoho. Noswaponto Pailot kako hungkuno nto'no mihwajiyone epohumayo sopo ampo humamentisofoho. Oso hopo sopo yofe ole limotofofoho, Sokumnangoponoho. A'amu Hipiluso oso hiso'no hofikoe hungkunoso ole limotofofoho, Ngkapatofoho limotofofoho. ¹⁴ Oso hohosohonta a'amu Jutafe Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo Sikuno Engo' iyoho mo'ningkanta humayo'ne yo'mayo ito'no esyohumayo'ne sikunomnoho. Oso homo somo mofehi'nyo ajwo kuntoliyopo posahoningki Pailot a'amu Juta somo ulimento, Olo hwe lohwo sekumo semokosyohumayo'ne hwe engo hweho. Sekwo uhwonimno. ¹⁵ Ose ulahoningki hofiko johohomo'no ulimentohofi, Wayo yafikuji fonjahumno. Iyomo fonjinto'ofahumno. Ose ulahoningkofi Pailot ulimento, Ngko sekwoe hwe engo sohomo iyomo wofonjinto'ofahumonntaho. Ose imne'no lasemo'ningkohoho. Ose ulahoningki a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwa ulimentohofi, Olo hwe lohwo nakwoe hwe engo hwo'maho. Nakwoe hwe engo anga'nohino sohwo Sisafoho. ¹⁶ Ose ulahoningkofi Pailot kako Jisasimo iyomo fonjinto'ofasiyo'ne a'amu huhwo sohwafe ahomo ho'nahumentisofoho.

Hofiko Jisasimo iyo hwojiyafiku'nnyopo fonjinto'ofahumentohofofoho.
(*Matiyu 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43*)

¹⁷ Oseso Jisasimo utimantifi iyo hwojiyafiku'nnyoso nomantifi kakwo'yohumo utofimentohofofoho. Jisas kako itokwawento ango Jelusalem uliko'mantifi A'momnokinoponoho liwo'ningkohoho spono kotasimentohofofoho. Hipilu hungkunoso oso hopo sopone'no ole liwo'ningkohoho Ngkoulivotanoho liwo'ningkohofofoho. ¹⁸ Oso hopo sopo hofiko Jisasimo iyo hwojiyafiku'nnyo sopo fonjinto'ofahumentohofofoho. Oso Jisasi'njo sopo hwe hufa'u sohwa'u yohosi yohosinta'ni fonjinto'ofasyontifi Jisas ajwo'mo fonjinto'ofahumentohofofoho.

¹⁹ Pailot kako iyoswo nomanto Jisasiye mijo kwa'ofiyi tokwajo nohonje sopo mti'mokohofojahumentisofoho. Oso hungkuno hiso olenoho. JISAS NASALET NTA'ANGO SOHWO A'AMU JUTAFE HWE ENGO HWEHO. Ose mti'mokumentisofoho. ²⁰ Jisasimo fonjinto'ofahumentohofoho hopo sopo ango Jelusalem mofoneponoho. Oseso a'amu Juta pi'ningoso nosapontifi oso iyoswo mti'mokohofojahumentiso homo somo atofolimentohofofoho. Oso hungkuno hiso Pailot kako hungkuno hufa'u sihune'njo mti'mokumentisofoho. A'amu Jutafe hungkuno'nji a'amu Ngkilikife hungkuno'nji a'amu Loumife hungkuno'nji mti'mokohofojahumentisofoho.

²¹ Oseso a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwa hofiko oso iyoswomo uhwonontifi Pailotimo ulimentohofi, A'amu Jutafe Hwe Engo

¹ 19:14 Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

hweho mti'mokinyoso hwasyofoho. Ole mti'mojo. Olo hwe lohwo ngko a'amu Jutafe hwe engo hwo'nyoho limojo hweho. Ose mti'mojo. ²²Ose ulahoningkofi Pailot ulimento, Hungkuno mti'mokohe loso olo hungkuno lo'nohini waweno. Ose ulimentisofoho.

²³A'amu itokuso'njo osofosofahu'nohino sohwa hofiko Jisasimo iyo hwojiyafiku'nnyo sopo nto fonjinto'ofasyontifi hofiko kakoe manji'mofo yo'mayo so'nji nomantifi yano ilofoso osofosofahu'no ilo'mentohofofoho. A'amu anga'no anga'nohino sohwannefoho. I kakoe nem'no manji'mofoso ufohotofoso ane'njo uhwonontifi ²⁴ole hnnimentohofi, Oloso nosisimpehwaloho. O'o nakwo syohi'nyo ihwasi a'amu neyakolofoso sohwo kako olo hiloso hi'nji woma'monte hweho. Ose imentohofoso Anituye hungkuno a'amu mti'mokumentohofoso ne imo'nimentisofoho. Hungkuno hiso olenoho.

A'amu nje hwapife yo'mayoso yano ilofontifi
hu'mema'mentohofofoho.

Nje manji'mofo so'no hofiko syohi'nyo yontifi uyakolo'mentiso
sohwo ma'mentisofoho.

Oso a'amu itokuso'njo sohwa oso hiso imentohofofoho.

²⁵Oso Jisasiye iyo hwojiyafiku'nnyo'njo mofone sopo Jisasiye kona'wohi'nji konosima'nji Kiloupasiye ape Maliya'nji nom'ne Maliya ango Makitola nta'angosi'nji humamentohofofoho. Oso moya'mi hofosofa Jisasiye iyo hwojiyafiku'nnyo'njo tifo ne sopo loho'mentohofofoho.

²⁶Ngko Joun Jisasiye a'amu sohwo'nnonji Jisasiye kona'wohi'nji afapo lohofontaningkuhwoi Jisas ehononto elimento, Na'uyo oso hwe sohwo jije hwomu hweho. ²⁷Ose ulonto ntimento, Olosi jije na'uyoho. Ose ntahoningki oso sikuno somo ngko Jisasiye kona'wohi'nji nje angomo mokosyohumamotefoho.

Jisas kako poyo imo'nimentisofoho.

(Matiyu 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸⁻²⁹Ose imo'nimentiso sohonta Jisas kako huno ole umento, Nje yo'mayo syohoso moi'wonoho. Ose syafisyonto ole ulimento, Ngko mijo'no nimo'ningkohoho. Ose ulimentisofoho. Ahwonte anga'no ipisayo mijo yokumpoyn'nyo mangkinyo'njo oso hopo sopo nowentaningki hofiko hwapife pa'nyo we'eso mijo homo somo yomantifi tokemo popojontifi noho'nomantifi Jisasiye mangomo uyimentohofofoho. Ose imentohofoso sohonta oso hungkuno Ntefit Jisasimne'no hohonta mti'mokumentisoso ne imo'nimentisofoho. Mti'mokinyoso olenoho. Ngko mijo'no nimo'ningkoho. ³⁰Ose ulahoningki Jisas mijo hiso nononto limento, Nje syoho imoteso moi'wonoho. Ose ulonto kakoe mnokino iwa'wo'mentisofoho. Osohonta kakoe huyo'mango Anituye pone'no uhwatimentisofoho.

**A'amu itokuso'njo fihwo kako Jisasimo hosimno
hupepo honje hmmentisofoho.**

³¹Oso hohosohonta a'amu Jutaso hofikoe Sikuno Engo iyoho humayo so'ne yo'mayo nto'no esyohumayo'ne sikunomnoho. Oseso a'amu Juta sohwa ole syafihu'mentohofi, Nakwoe Sikuno Engo iyoho humayo somo iyo hwojiyafiku'nnyo sopo a'amufe pijafo ne'no weso nakwolaho lontifi hofiko Pailotimo a'amu huhwo sohwa poyo komo'no pe'nyo'ne hungkuno ole ulimentohofi, Kiko jije a'amu itokuso'njo sohwo ulahoningkoho hofiko a'amu iyoponjo sohwa sife kutikujo lohofikujo hwahopo womo'nahufe. ³²Ose ulahoningkofi Pailot hungkuno ose ulahoningki a'amu itokuso'njo sohwa hofiko oso hwe hufa'u Jisasi'njo sopo yohosi yohohnta'ni fonjinto'ofahumentohoho sohwa'uye sifemo kutikujo loho'mentohofofoho. ³³Nokujontifi Jisasimo u'mantifi kako poyo nto imo'nimentiso uhwonimentohofofoho. Ose uhwonontifi Jisasiye sifemo makujiyo'njo imentohofofoho. ³⁴I oso'no a'amu itokuso'njo fihwo kako Jisasimo hosimno hupepo honje hmmentisoso honiyo'nji mijo'nji usihuma'mentisofoho. ³⁵Ngko Joun sohwo'ni yo'mayo imo'nimentiso somo uhwonimentohefoho. Hwasyo hungkuno moselalokuyohono. Yo'mayo uhwonimentohefoho yo'mayo upa'nimentohefoho olo iyoswo lomo ifalifaliyo mti'mokalokweno. Sekwo hungkuno homo somo simeho hi'ntnnono uyifitne'enji mti'mokalokweno. ³⁶Yo'mayo uhwonimentohefoho imo'ningkahoningki Anituye hungkuno mti'mokumentohofoso ne imo'nimentisofoho. Hungkuno anga'no mti'mokumentohofoso olenoho. Hofiko kakoe yokinoso makujiyofoho.

³⁷Nom'ne hungkuno mti'mokumentohofoso olenoho.

Oso hwe sohmo hofiko hosimno hmmentohoho sohmo uhwonantifeho.

Hungkuno mti'mokumentohoho hiso oso sikuno homo somo ne imo'nimentisofoho.

**Hofiko Jisasiye pijafoso sokimomo ho'nahumentohofofoho.
(Matiyu 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)**

³⁸Oso hiso moi'wo imo'ningkahoningki Jousep anga Alimateyanta'ango sohwo kako Pailotimo u'ma'mentisofoho. Jousep huhwo sohwo kako Jisasimne'no simeho ko uyonto kako a'amu Jutafe hwe engo somne'no iyoho uningkahoningki kako simeho hi'ntnnono unyo hungkuno so'no molijwafe'njo imentiso hweho. Jousep huhwo sohwo kako Pailotimo u'manto ulimento, Ngko Jisasiye pijafoso woma'monne'no yohono. Ose ulahoningki Pailot eno ulahoningki Jousep Jisasiye pijafoso iyopo nta'ni ma'mentisofoho. ³⁹Jousep kako'nohini'maho. O'o, Nikoutemos kako hohonta Jisasimo sikwo'miyomo u'ma'mentiso sohwo'nji siko Jisasiye pijafo

ma'mentisiyefoho. Nikoutemos huhwo sohwo kako iyo mijo akino wopingo'njo so'nji iyoswo akino wopingo'njo so'nji pijafo somo ho'nasiyo'ne pi'ningo engo motapmmentisofoho. Kakoe tangoso *teti-foua* (34) *kiloufoho*. ⁴⁰ A'amu Jutaso hofiko a'amu poyo pe'nyofe pijafoso ijopijisasyiyo'ne esyohumamotofo hopaso siko Jisasiye pijafo so'nji yo'mayo akino wopingo'njo so'nji hwapifemo popoku'mentisiyefoho. ⁴¹ Jisasimo iyopo fonjinto'ofahumentohoho mofone sopo iyo uyo syoho wo'nnyoponoho. Oso hopo sopo a'amu hofiko sokimo songo a'amufe pijafo ho'nasiyo'ne'entifi mti'mokumentohofofoho. Hofiko oso sokimo homo somo nom'ne a'mopijafoso moho'nasiyoponoho. ⁴² Oso sikuno yo'mayo nto'no esyohumayo'ne sikuno moi'wo imo'nyo'ne mofone sopone'no hofiko Jisasiye pijafoso ikanopo momotawe'njo yontifi oso sokimo mofone sponjo somo ho'nahumentisiyefoho.

Jisas kako pi'nimo nta'ni songo lika'mentisofoho.

(*Matiyu 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-12*)

20 ¹ Sante imingo ne'nji sikwo'mjoho so'mo Maliya ango Makitolanta'angosi kako nolikafonto Jisasimo ho'nahumentohoho sopone'no uhwonimentisoso pi'nimomjo sojoso hwasampo'nnyo uhwonimentisofoho. ² Ose uhwononto kako hano kunto kunto'no nowento Saimoun Pita'nji ngko Joun'nnonjimo tpehonima'nonto elimento, Nakwoe Hwe Engo sohomo sokimo mta'ni wae yao'malofofoho. Hofiko nti'mo koho'nahumalofo. Ngko huno maniyohoyohoho.

³ Ose elahoningki Pita'nji nekwo sokimo somne'no hano kunto kunto'no nowentai ⁴ ngko Pitamo uyakolofonji ngko simo'mo sokimo somo i'mofapmmentohefoho. ⁵ Ngko i'mofaponji iku'nihwoningkoheso hwapife yo'mayoso ko uhwononji ngko masyuyo'njo imentohefoho. ⁶ Saimoun Pita kako tifi nimjimentiso sohwo kako sokimo ne mo'mo humentisofoho. Noswonto uhwonimentisoso hwapife'nohini nowentaningki uhwonimentisofoho. ⁷ Oso hwapife nom'neso Jisasiye mnokinomo popoku'mentisiyoso nom'nepo ku'mokahinyo nowentaningki uhwonimentisofoho. ⁸ Ngko simo'mo sokimomo i'mofapmmentohe huhwo'ni noswonji yo'mayo somo uhwononji Jisas kako likafone so'no ngko simeho hi'ntnnono uyimentohefoho. ⁹ Hohonta sohonta nakwo Anituye hungkuno mti'mokumentohoho so'no yofe muhwofe'njo imentihwonefoho. Hungkuno mti'mokumentohofoso Jisas kako poyo imo'ningkuhwosi apa'no songo likafone'no mti'mokumentohofofoho. ¹⁰ Oso hohosohonta yo'mayoso nuhwonontai oso hungkuno homo somo simeho hi'ntnnono uyontai nekwoe a'amu'njopo asomo umentihwayofoho.

Maliya ango Makitolanta'angosi Jisasimo uhwonimentisofoho.

(*Matiyu 28:9-10; Mak 16:9-11*)

¹¹ Osohonta Maliya kako sokimo'njo mofone sopo lohofonto humotaho limentisofoho. Humotaho lonto iku'nihwonimentisoso sokimo ajwomo'mo

12 a'amu ahwomo mta'ango nehm'no manji'mofo sawemo halojo'njo sohwa'u uhwonimentisofoho. Siko Jisasiye pijafu ho'nahumentohoho sopo nohumanji anga'no kako mnokino hohnta'ni humentaningi nom'nihwo sife hohnta'ni humentaningi uhwonimentisofoho. 13 Siko Maliyamo ulimentisiyo, A'mu losiyo, kiko humotaho peho'no lalokuno. Ose ulahoningi Maliya ulimento, Hofiko nje Hwe Engo sohwoe pijafoso wae yanim'o'malofo'no nti'mo koho'nahumalofo lonji lotipeelokweno.

14 Ose ulonto Maliya ikinjaofonto uhwonimentisoso Jisasimo ko uhwononto kako Jisasohumo yofe mihwofe'njo imentisofoho. 15 Jisas Maliyamo ulimento, A'mu losiyo, kiko humotaho peho'no lalokuno. Hafihafe tihune'no tipeelokuno. Ose ulahoningi Maliya ole syafihu'mento, Olo hwe lohwo kako iyo uyo syoho losomo mokosyohumawo'ningkiso hweho. Ose syafisyonto ulimento, Hwe engofo, kiko kakoe pijafoso nomanji kengopo ho'nahumahnno'manji ngkimo njo. Ngko nomahm'mo womotawomo. 16 Ose ulahoningi Jisas kakoe yofe ulimento, Maliya. Ose ulahoningi Maliya ikinji lohofonto Jisasimo yofe uhwo'mentisofoho. Uhwofonto Jutafe hungkuno ulimento, *Lapounai*. Nakwoe hungkunoso ole: Lontihwayo hwasoho. 17 Ose ulahoningi Jisas ulimento, Kiko ngkimo aho nonipmmakohotoho. O'o, ngko nje Mpohwoepono masileno. Kiko nuhuji nje a'amu sohwo ole uso, Ngko nje Mpohwoepono wasimne hwo'nyoho. Nje Mpohwo sohwo sekwo huhwa hnonjiye Mpohweho. Nje Anitu sohwo sekwo huhwa hnonjiye Anituyoho. Ose uso. 18 Ose ulahoningi Maliya ango Makitolanta'angosi nowento Jisasiye inomokomoyo sohwo'na'nimo tipenahononto nalimento, Ngko nakwoe Hwe Engo sohwo nto uhwoninkohono. Ose ulonto kako yo'mayo hungkuno Jisas ulimentiso so'nji nalimentisofoho.

Inomokomoyo sohwa Jisasimo uhwonimentohofoho.

(*Matiyu 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49*)

19 Oso sikuno Sante somo mofehi'nyo nto ikwo'mokumentiso so'nji Jisasiye inomokomoyo sohwo'na'ni nakwo a'amu Juta somne'no iyoho neningkahoninki nakwo oso ango humamentihwone homo somo hoku'yo yokumpohn'nyo pijwasoyontani humohumantihwonefoho. Nohumentaninkuhwoni Jisas kako nakwo'njo ajwo lopo nta'ni imo'nomanto nalimento, Ningkwahwosafo, sekwo iyoho seninkuhwoloho. Simeho wopingo'nji fosyohumamno. 20 Ose nalonto kako kakoe ahomjo ime so'nji hupeponjo ime so'nji netihwamentisofoho. Nakwo nakwoe Hwe Engo Jisas sohwo uhwonontani simonyo engo imentihwonefoho.

21 Jisas nom'ne hungkuno nalimento, Sekwo simeho wopingo'nji fosyohumamno. Nje Mpohwo ngkimo nihwatimentiso hopaso ngko sekumo wosehwatimonnoho. 22 Ose nalonto kako kakoe mammtno

nafohusonto nalimento, Sekwo Anituye Towahuno Wopingo'nohinoso sekwoe simeho mo'mo wehuhnnosemafono. ²³ Sekwo nom'ne a'amufe wonyoso wae yamopijoso oso wonyo hiso moi'wo umo'nimontonoho. Simeho mo'mo momniwenehoho. I sekwo nom'ne a'amufe wonyoso wae mumopijo'manji oso wonyo hiso simeho mo'mo ne'no wamniwo'montonoho.

Toumas kako Jisasimo uhwonimentisofoho.

²⁴ Jisas kakoe inomokomoyo sohwna'nimo ne'ma'mentiso sohonta Toumas sohwo kako mohumunyoponoho. Oso hwe huhwo sohune nom'ne yofeso olenoho. Ntitimosiyoho. Hufa'u mehomi hweho. ²⁵ Oseso inomokomoyo nom'ne sohwna'ni Toumasimo ulimentihwoni, Nakwo nakwoe Hwe Engo songo lika'maso sohuno nto uhwonimalohwone hwona'nyoho. Kako songo humaho. Ose ulahoningkuhwoni Toumas nalimento, Ngko Jisasiye ahomjo ime so'nji kakoe hupeponjo ime so'nji uhwoni'mo ngko ime homo somo nupm'moku'mo ngko kakimo simeho hi'ntnnono uyimnonoho. Ngko kakimo muhwonyo'manji sekwo hwasyo ntohofo waselimnonoho. Ose nalimentisofoho.

²⁶ Tifi sohonta sikuno aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u sihune memjaofahoningki Jisasiye inomokomoyo sohwna'ni nakwo angomo nohumentaningkuhwoni Toumas huhwo nakwo'nji humamentisofoho. Nakwo hoku'yo yokumpohn'nyo pijwasoyontani nohumentaningkuhwoni Jisas nakwo'njo ajwo lo'mta'ni imo'noma lohofonto nakumo nalimento, Sekwo simeho wopingo'nohino hwasi fohumamno. ²⁷ Ose nalonto kako Toumasimo ulimento, Toumas, kiko olopo fipe. Nje ahomjo ime somo nohoningkohoji nipm'mojo. Nje hupeponjo imesomo jije aho motapohoji nipm'mojo. Ngkonoho. Kiko simeho hi'ntnnono ntapmmotnnoso noho'naofohotoho. O'o, simeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo'nohini ntape. ²⁸ Ose ulahoningki Toumas ulimento, Ou, ngko kikine'no huno niyohoho. Kiko nje Hwe Engo hwosoho. Kiko nje Anitu kiyoho. ²⁹ Ose ulahoningki Jisas ulimento, Kiko ngkimo nohoningkino so'no simeho hi'ntnnono ntopahino. A'amu hofiko ngkimo manohonyo'njo ko yontifi simeho hi'ntnnono ntopalokwofoso hofiko simonyo engo uyantifeho. Ose ulimentisofoho.

Olo hungkuno Joun mti'mokumentiso loso hwapingoso peho'neto. Hungkuno hwapingoso olenoho.

³⁰ Jisas kako nakwo inomokomoyo sohwna'nnonji nohumanto yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso pi'ningo engo imentiso so'no hungkuno we'e'maho. Ngko hungkuno fehohnjoso olo iyoswo lomo mamti'mokiyo'njo imentohefoho. ³¹ I oso'no ngko olo iyoswo mti'mokohe loso'no sekwo Jisas Kilaisimo simeho hi'ntnnono uyimno. Kako Anituye

Hwomu Ne hweho. Sekwo simeho hi'ntnnono uyifijo'manji songo ne'no humayo'neso wotipemantifeho.

**Inomokomoyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni
hufa'u sohwa Jisasimo uhwonimentohofofoho.**

21 ¹Hwangku sohonta Jisas kako apa'no kakoe inomokomoyo sohwna'nimo mijo ayo Taipelijas sopo nohumentaningkuhwoni ne'ma'mentisofoho. Kako ne'ma'mentisoso olenoho. ²Nakwo a'amu aho fehohnjo hopi'nonohino nom'ne mta'ni anga'no sohwna'ni oso hopo sopo humamentihwoneso olenoho. Saimoun Pita'nji Toumas a'amu hufa'u mehomi sohwo'nji Notaniyel hwaho Ngkalili ango Kananta'ango sohwo'nji nekwo Sepetiye hwomu sohwoya'inonji inomokomoyo nom'ne sohwa'u'nji nakwo hwona'ni osopo humamentihwonefoho. ³Nohumentaningkuhwoni Pita kako nalimento, Ngko inaniku ufomeemonne hwo'nyoho. Ose nelahoningki nakwo ulimentihwoni, Nakwo huhwna'nnonji wohwano. Ose ulontani nowentani yofayokinomo nokotosontani oso sikwo'miyo sohumo inaniku ufomeeno lontani wonyopi imentihwoneso inaniku mifammentihwonefoho. ⁴Mofehi'nyo wosi'mofapmmonto yahonjo so'nji Jisas kako mitimomingo sopo lohofontaningki inomokomoyo sohwna'ni kakimo yofe muhwo'mmentihwonefoho. ⁵Oseso Jisas nalimento, Oso a'amu sohwas, sekwo inaniku hi'njo hwasilaho. Ose nelahoningki nakwo ulimentihwoni, Ane hwona'nyoho. ⁶Ose ulahoningkuhwoni kako nalimento, Sekwo inaniku ifamiyo ho'yo yofayokino anga sohohta'ni ho'naopijoso inaniku ufomeentifeho. Ose nelahoningki nakwo inaniku ho'yo ho'nao'mentihwoneso inaniku we'e pi'ningo ifammentihwone'maho. Inaniku pi'ningo engo inaniku ifamiyo ho'yo somo pohumpotahumentiso so'no nakwo yokino wemano lontani ko imentihwoneso wonyopi imentihwonefoho.

⁷Ngko Joun'ni ose uhwononji Pitamo ulimentoho, Nakwoe Hwe Engo hweho. Ose ulahoningko Pita kakoe syoho somne'no kakoe manji'mofoyojasyonto humohumentiso sohwo nje hungkunomo upa'nonto kako kakoe manji'mofokomo'no miyonto Jisasimo komo'no u'ma'mo lonto mijomo hwofitohm'mo'mentisofoho. ⁸Nakwo inomokomoyo nom'ne sohwna'ni yofayokino somo ne'no nohumentani inaniku ifamiyo ho'yoso husimpemotowentani ifohohosahumentihwonefoho. Nakwo ikanopo nta'ni husimpemotamentihwone'maho. O'o, mofone sopo nta'ni (*nainti*, 90, *mita*) husimpemotapmmmentihwonefoho. ⁹Nakwo ifohohososyantani uhwonimentihwoneso tikwolojo'nohini imnontaningki uhwonontani oso hopo sopo wopayo'nji inaniku'nji wentaningki uhwonimentihwonefoho. ¹⁰Ose uhwoningkahoningkuhwoni Jisas nalimento, Sekwo inaniku olhonta ifomahofoso fehohnjoso nimotapmmo. ¹¹Ose nelahoningki

Saimoun Pita kako yofayokinopo nokotasonto inaniku ifamiyo ho'yoso momingo sopone'no husimpemotapmmentisofoho. Inaniku engo'nohinoso *wan hantilet fifiti-tili* (153) ko mnawo'nnyo so'no inaniku ifamiyo ho'yoso mamtihupo'mmentisofoho.

¹² Jisas kako nalimento, Sekwo nopikuji wosopayo hmnimno. Ose nelahoningki a'amu anga'no anga'no Jisasimo tihwosilo mulimmentihwonefoho. O'o, nakwo hopi'nonohino sohwna'ni Jisas nakwoe Hwe Engo sohune'no yofe uhwo'mentihwonefoho. ¹³ Jisas kako wosopayo'nji inaniku'nji nomanto nakumo nejapmmentisofoho. ¹⁴ Jisas poyo imo'nonto apa'no songo lika'mentiso somta'angoso kakoe inomokomoyo sohwna'nimo osohonta nakumo ne'mayoso hufa'u sihune imo'nimentisofoho.

Jisas kako Pitamo syoho uyimentisofoho.

¹⁵ Nakwo wosopayo moi'wo nontani humentaningkuhwoni Jisas kako Saimoun Pitamo ulimento, Saimoun Jouniye hwomu sohwosi, kiko olo nom'ne lohwife simeho ntopantokwofo somo uyakolofonji simeho yokumpohn'nyo engo lontopantokuno. Ose ulahoningki Pita ulimento, Ou, Hwe engofo kiko huno kiyohoho. Ngko jije a'amu ne hwo'nyoho. Ose ulahoningki Jisas ulimento, Kiko nje yahu mehomi somo wopayo nuyo.

¹⁶ Jisas kako Pitamo ulohonyoso hufa'u umo'nononto ulimento, Saimoun, Jouniye hwomu sohwosi, kiko ngkine'no simeho kumo'nalofoho. Ose ulahoningki Pita ulimento, Ou, Hwe Engofo, kiko huno kiyohoho. Ngko jije a'amu nehopi'nohino hwo'nyoho. Ose ulahoningki Jisas ulimento, Nje yahu mehomi somo wopayo nuyo.

¹⁷ Jisas kako Pitamo ulohonyoso hufa'u sihune umo'nononto ulimento, Saimoun, Jouniye hwomu sohwosi, Kiko nje a'amu nehopi'nohinohwosi limo'nalokuno. Ose ulahoningki Pita kako simeho tango uyahoningki kako huno syafihu'mentono. Kako hungkuno hufa'u sihune hiloso peho'no ntohoniwo'nantofoho. Ose syafisyonto kako Jisasimo ulimento, Hwe Engofo, kiko yo'mayo hopi'nonohino nje simehomo mnawojo so'no huno kiyohoho. Ngko jije a'amu nehopi'nohino hwo'nyoho. Kiko huno kiyohoho. Ose ulahoningki Jisas Pitamo ulimento, Kiko nje yahu mehomi somo wosopayo uyohoji hofiyo mokosyohumaho. ¹⁸ Ngko hungkuno nehopi'nohino wakilimonne'no yohono. Kiko hwe songo nohumanji kiko jije huno mta'ni wemoimo lontne somne'no ahuloho hwapife yo'mayoso ito'no yonji umotnno hwosoho. I oso'no hwangku kiko a'mane imo'njo sohonta kiko jije aho yihusosyohumentaninkiji a'amuso kikimo ahuloho kumtitifikuji kiko anga ngkilaho kinoso sopone'no wokumotowantifeho. ¹⁹ Jisas ulimentisoso yoloho neso olenoho. Pita kako tifi poyo pe'none so'no ulimentisofoho. Hwangku sohonta a'amu hofiko Pitamo fonjahufijo sohonta Pita kako Anituye hungkunomo yokumpohn'nyo

kemokosyohumamojo so'no a'amu nom'nihwa Pitamne'no syafisyikuji hofiko Anituye yofe ho'nomapitnnefoho. Jisas Pitamo oso hiso'no utihwanto ulimento, Kiko ngkimo nningkape.

Jisas kako Joun sohwo'nne'no hungkuno limentisofoho.

²⁰ Jisas ose ulahoningki Pita kako ikinjamo lohofonto ngko Joun'ni kakoe hohujo hohnta'ni lohofontaningko nohonimentisofoho. Ngko sohwo'ni hohonta nakwo wopayo nontani ngko Jisasiye huyo ne'mo nohumanji ulimentoho, Kikine'no tokoyo'ofu tihwo kilohofalofoho.

²¹ Ngko oso huhwo sohwo'nimo Pita nonohononto Jisasimo ulimento, Hwe Engofo oso hwe huhwo sohomo pipi uloho'noneto. ²² Ose ulahoningki Jisas ulimento, Oso huhwo sohwo ngko asomo pmme sohonta kako songo ne'no humaso'manji oso jije syoho'maho. O'o, nje syohofoho. Kiko ngkimo tfinohini nningkape.

²³ Jisas ose ulimentiso so'no inomokomoyo nom'ne sohwa huno ole syafihu'mentohofi, Oso inomokomoyo sohwo kako mape'nonehoho syafisyahoningkofi hungkuno hiso nonje nonje mjaho'nimimentisofoho. I oso'no Jisas kako ose malimentisofoho. O'o, ole'nohini limento, Oso hwe sohwo ngko asomo pmme sohonta kako songo ne'no humaso'manji oso jije syoho'maho. O'o, nje syohofoho. Ose ulimentisofoho.

²⁴ Oso inomokomoyo huhwo sohwo ngkonoho. Ngko yo'mayo yo'mayo homo somne'no uhwononji hungkuno lijwasemofonji ifalifaliyo mti'mokalokweno. Oseso sekwo nuhwoningkuji huno waseyono. Joun yo'mayo somo uhwonimentiso so'no mti'mokumentisoso nakwo huno nayohoho. Hungkuno ne'njofoho nayohoho. Sekwo huno ose waseyono.

²⁵ Yo'mayo yo'mayo hopi'nonohinoso Jisas imentisoso nowentaningki ngko fehohnjo'nohini semti'mokiyalokweno. I a'amu fihwo kako yo'mayo hopi'nonohino Jisas imentiso so'no wamti'mokumo lihwosi ko yososo olo hwaho lopo nakwo humalohwone ayo'mo yo'mayo iyoswo hu'meesyiyo'neso hopa'maho. Nihu'no awonoho. Ngko Joun'ni nje hungkunoso osohopeho.